

INDEX

Concert de cap d'any	1.
Concert à Badalona.	4-5.
Anècdota	3-7
Crítica de discos - Extranjera	2
Junta General	6
Discurs Cambó a Zarzosa	7
(parla de l'obra de l'Orfeó Concert Nicolau	8
Festival Bach. CANTATA 161 i	
Gran Missa	
Comentaris.	9 al 14
Críliques	15 al 23
Concert benèfic a la Barceloneta	24.
Concert de tardor, 1/12/35	25 i 26
Anada a Montserrat	23.
Concert de St Esteve	27-28

Anecdote.

La Veu de Catalunya

DATA

26 ENE. 1935

BADCELONA

Una conversa amb el mestre Millet

¿Anirà l'Orfeó Català a Lisboa i a Mallorca?

Després de diverses temptatives frustrades per a conversar amb el mestre Lluís Millet, ho hem aconseguit. Volíem que ens digués per als lectors de LA VEU DE CATALUNYA el que preparen per a la segona etapa de la temporada actual a l'Orfeó Català, com també altres notícies. La primera etapa, com ja sap tothom, són tres concerts: el de tardor, que es donà a darrers de novembre; el de Sant Esteve, de programa nadalenc, i el de Cap d'Any, que ve a ésser un resum dels concerts anteriors.

— Ben poca cosa podreu anotar — ens diu, en començar, el senyor Millet —. Poseu que aquest divendres a la nit, naturalment, anem a donar un concert a Badalona, a l'estatge de l'Associació Musical Badalonina.

— I què més? — li tem nosaltres.

— Doncs, mireu. Estem assaïant amb molt d'entusiasme el Concert de Quaresma. Enguany donarem fragments de la Gran Missa en si menor de Joan Sebastià Bach. Encara que manquen més de dos mesos, hi estem treballant com uns desesperats, com és de consuetud en aquesta casa, que no planyem esforços per tal de donar als nostres concerts aquella norma de puritat i de solvència, que tant de nom ens ha donat i que tant ens enorgulleix, no ja com a Orfeó Català, sinó també per al prestigi de la nostra estimada Catalunya.

— No teniu res més en preparació?

— No. Féu constar que el primer concert de Quaresma serà per a l'Associació de Música Da Camera. En preparació, a part d'algun concert que se'ns pogués presentar, no hi ha res. També, aquest any, la Quaresma cau molt tard i no ens n'adonarem que ja tindrem l'estiu al damunt...

— Altres notícies? No se us ha fet cap proposició de fora d'ací, invitant l'Orfeó per actuar-hi?

— Ah, sí! Però aquesta notícia doneu-la amb tota mena de reserves. He rebut una lletra de Lisboa, signada per un català de Cassà de La Selva, resident allà, en la qual parla de la conveniència d'anar a aquell país. Naturalment, l'oferiment no té veritable caràcter oficial, ja que només em demana la meua opinió per tal de fer les gestions necessàries. Diu la lletra que els portuguesos tenen molt d'interès d'oír de prop el nostre Orfeó, atrets per la fama internacional que ha assolit.

— I què penseu dir?

— Mireu. Un viatge a Lisboa és molt llarg i puja un munt de pesetes, car som més de tres-centes vint-i-cinc persones que l'hem de fer. Si poguéssim fer, diguem-ne escala, en diverses ciutats de pas, com per exemple, Saragossa, Madrid, Galícia, bé; però ara, en aquests moments, hi ha per aquelles terres un ambient una mica hostil...

— Així, doncs?

— Us repeleixo que poseu això amb totes les reserves. Féu constar que jo no he dit res en cap sentit: que m'he limitat, només, a oferir-vos la notícia...

— I què més?

— Ah! Que de Mallorca ens han arribat també algunes al·lusions en el mateix sentit. Però féu-hi constar igualment, que només us n'assabento — ens recalca.

Ara enfoquem la conversa cap a un altre tema. Es plany, el mestre Millet, de la passió que hom sent pels esports i diverses diversions banals, ço que produeix una depressió en la joventut que puja, que es despreocupa de les coses espirituals. Avui dia — diu — ben poc ambient tenen les coses artístiques i culturals. I no dic això — continua — pel nostre Orfeó, perquè els concerts que donem són plens de gent, a més no poder, i també, sempre ens ve gent dale-rosa d'engrossir la nostra fila de cantaires...

Joan SARIOL.

Genève 1934.

Critica de Discos =

Ouvres vocales

Fervents du gramophone, saluez et courez chez votre fournisseur afin d'écouter la cantate n° 4 : *Christ lag in Todesbanden*, de Jean-Sébastien. Car ce n'est pas seulement pour l'insigne rareté d'un enregistrement de cet ordre que ces trois disques valent

la peine de retenir votre attention, c'est encore pour la splendide exécution dont bénéficie l'œuvre du grand *cantor*. Sous la conduite de Luis Millet, un chef qui possède une magnifique autorité et qui conduit instrumentistes et chanteurs avec une fermeté incomparable, l'Orfeo catala de Barcelone justifie son universelle réputation. Ensemble qui groupe des choristes dont la précision rythmique et la justesse d'intonation sont pour émerveiller l'amateur le plus difficile, l'Orfeo catala possède, en effet, des registres également fournis, également étoffés, d'une homogénéité sans pareille.

Contrairement à l'usage qui tend à prévaloir aujourd'hui, la Cantate n° 4 nous est restituée par un grand effectif vocal et instrumental. De plus elle est entièrement chantée en chœur, c'est-à-dire que tous les solis en sont attribués à des ensembles : erreur que l'on regrettera sans doute, car il supprime les effets de contraste voulus par le compositeur ; mais erreur qui est compensée par une exécution dont ce n'est pas trop dire qu'elle est un prodige d'adresse, de précision et d'équilibre sonore. Car, dans toute cette œuvre, l'on ne constate pas une bavure, pas une hésitation. Et Luis Millet sait remarquablement mettre en lumière le caractère expressif de la pensée du vieux maître. Il y a là, en effet, certains chœurs qui atteignent au sommet de l'émotion et dont le moindre détail se dessine avec une clarté stupéfiante (HMV).

A son accoutumé, Madeleine Grey excelle à créer l'atmosphère des si curieuses *Chansons madécasses*,

DE MUSICA

Nuestra primera entidad coral celebró en el Palau, bajo la dirección del insigne Millet, un concierto en el cual cooperó la Coblá Barcelona.

Con la perfección de siempre, con ese arte refinadísimo, admirable, que le es peculiar, interpretó el Orfeo Catalá las bellas composiciones de Millet, Pujol, Montserrat Crespo, Pérez Moya, Marimón y Robertón, algunas de ellas para coro y coblá.

En la parte central del programa, la Coblá Barcelona ejecutó exquisitamente inspiradas sardanas de Pérez Moya, Comella, Joaquín Serra, Garreta, Toldrá y Pujol.

Actuaron de solistas la soprano señora Fornells, las señoritas Salvadó, Roca y Palet y el señor Torra.

De los acompañamientos de piano y órgano cuidaron los maestros Salvat y Pérez Moya.

Todos cumplieron magníficamente el cometido artístico que les correspondió en la sesión y para todos aplausos.

El maestro Millet, que dirigió genialmente, con su alma inmensa de artista, mereció vivas demostraciones de entusiasmo.

EL MATI

- 4 Gener 1935

Carnet Musical

Festa de Cap d'any a l'Orfeo Català

Com altres anys, l'Orfeo Català ha celebrat la diada de Ninou amb un concert on representava un element molt important la dansa popular de Catalunya, feta sentir per l'instrument més apropiat per a ella, o sia l'orquestra popular coneguda amb el nom de coblá.

Amb aquest motiu, el P. de la M. C. es veié molt concorregut.

De primer, l'O. C. sota la direcció del mestre Millet, cantà diverses composicions del seu programa nadalenc, que obtingueren novament un gran èxit.

A la segona part, la Coblá Barcelona desgranà un triat repertori de sardanes, entre les quals hi havia un bon nombre de primeres audicions, d'acord amb el programa que publicarem, ben detallat, per endavant. Totes les obres feren al públic l'efecte que ja s'esperava. Els populars mestres Pérez Moya, Comelles Ribó, Toldrà i Pujol pogueren quedar ben contents de l'èxit assolit.

Després, l'O. C. i la Coblá feren sentir les quatre cançons populars harmonitzades pel mestre Pujol, i que també anunciarem prèviament. Les cançons «Aquestes muntanyes» i «La ploma de perdiu» foren repetides a instàncies del públic. L'execució anà molt ben ajustada sota la direcció de l'autor, o més ben dit, de l'harmonitzador. Els amants del folklore musical no pogueren fer altre sinó quedar molt complaguts.

Hi hagué, doncs, aplaudiments per a tothom, dels quals no es feren escàpols els acurats solistes de les cançons de la primera part, entre els quals es distingiren, a part l'encert de tots els conjunts, la Sra. Fornells i el tenor Sr. Torre.

MUSICALES

Como todos los años, nuestro Orfeo Catalá, bajo la dirección del maestro Luis Millet y con la colaboración de la "Coblá Barcelona" y de los solistas del Orfeo, señora Fornells y señoritas Salvadó, Roca y Palet y señor Torra, celebraron el día 1.º del año un concierto muy interesante por cierto, en el que se ejecutaron páginas musicales de nuestros inspirados compositores, los cuales no regatean nunca esfuerzos ante todas aquellas fiestas de sabor catalán. En la primera parte escuchamos al "Orfeo Catalá" y en la segunda una colección de bonitas sardanas, entre las que destacaban primeras audiciones de los maestros Pérez Moya, Comella, Toldrà y Pujol, todas ellas bien inspiradas, que fueron recibidas por el público con la natural complacencia.

Terminó el concierto con unas canciones populares del maestro Pujol, para orfeón y coblá, que dirigió el propio autor, cosechando merecidos aplausos. Seguía la bonita sardana "Marinada", de Pérez Moya.

La concurrencia, aunque no muy numerosa, aplaudió fuertemente los artistas y principalmente al maestro Millet, que siempre incansable, trabaja en pro de la cultura musical catalana.

E. M.

EL DILUVIO

- 2 Gener 1935

BARCE

Conciertos

PALAU DE LA MUSICA CATALANA. — Orfeó Català

Siguiendo su tradicional costumbre, ayer tarde el benemérito Orfeó Català ofreció una sesión de obras corales en colaboración con la cobla Barcelona.

En la primera parte cantáronse una serie de canciones que la mayoría tuvieron que ser repetidas. Destacáronse "Balada", sardana, de Marimón; "Quin fred!", de Pérez Moya, y "Cançó dels pastors", poema de Navidad, de Pérez Moya.

De las sardanas dadas por la cobla Barcelona y como primera audición, gustaron "Bon any", de Pérez Moya; "Els tres tambors", Comella; "Joan, Manel i Maria", Toldrà, y "La ballada dels pastors", Pujol.

En el programa figuraba también "Ofrena", del maestro Joaquín Serra, obra de elevada inspiración y magníficamente construida. Fué muy aplaudida.

Las "Cuatro canciones populares catalanas", del maestro Pujol, y "Marinada", de Pérez Moya, para orfeón y cobla, dieron término al programa, que mereció constantemente los aplausos del numeroso auditorio congregado en el Palau.

Asimismo ovacionóse al maestro Millet, magno artífice del Orfeó Català.

ALARD

LA NOCHE

- 2 Gener 1935

BARCI

VIDA MUSICAL

CONCIERTO POR EL «ORFEÓ CATALÀ» Y LA «COBLA» BARCELONA

Ayer celebróse en el Palau el concierto que el día primero de enero acostumbra a celebrar todos los años el Orfeó Català, dedicación especialmente a la "sardana".

La danza típica de Cataluña, cuya música se banaliza contagiada por el ambiente populachero de las plazas y calles donde se baila, recobra en este concierto anual su más acendrada categoría estética.

El Orfeó Català, dirigido por el ilustre maestro Luis Millet, cantó ayer, con esa precisión musical y esa riqueza de matices sonoros y esa seriedad y fervor interpretativos que han hecho glorioso su nombre, obras sardanísticas de Pérez Moya, Marimón, Toldrà, Comella, Pujol, Serra, etc., la mayoría de las cuales tuvieron que ser repetidas ante la reiterada insistencia de los aplausos.

La cobla Barcelona colaboró con el Orfeó con excelente cohesión sonora, mereciendo totalmente compartir el gran éxito con la benemérita agrupación coral. — L. G.

La Veu de Catalunya

- 3 Gener 1935

DATA

BARCELONA

Orfeó Català - Cobla Barcelona

El concert que l'Orfeó Català organitzà el dia de Cap d'Any és també ja una sessió tradicional. Enguany, en el concert del qual parlem, la nostra popular entitat cantà produccions de Pujol, Pérez Moya, Marimón, Holst i Robertson, i repetí, a més, les dues obres estrenades el dia de Sant Esteve: «Espines», de Montserrat Crespo, i «Quin fred!», de Pérez Moya.

El començament de la segona part del programa fou dedicat a la nostra dansa nacional. I la Cobla Barcelona estrenà les següents sardanes: «Bon any», de Pérez Moya; «Els tres tambors», de Comella; «Joan, Manuel i Maria», de Toldrà; «La ballada dels pastors», de Pujol.

«Bon any», de Pérez Moya és una composició agradable. Però tots coneixem la traça de l'esmentat compositor a escriure produccions de caient popular.

La sardana «Els tres tambors», de Comella, és una glossa de la ben coneguda cançó.

«Joan, Manuel i Maria», de Toldrà, és una sardana personal, ben feta, que hom escolta amb interès.

I amb «La ballada dels pastors», Francesc Pujol prova que és un músic que sap servir-se dels elements, amb els quals crea, amb els quals pasta la seva obra. La bonica, la interessant sardana «La ballada dels pastors», hagué de repetir-se.

L'Orfeó Català i la Cobla Barcelona interpretaren després quatre cançons populars que el mestre Pujol ha harmonitzat per a veus i cobla: «La porquerola», «Els tres segadors», «Aquestes muntanyes», «La ploma de perdiu». El públic, engrescat, exigí la repetició de les dues darreres.

I el concert terminà amb la sardana, també per a cor i cobla, «Marinada», de Pérez Moya.

El públic no es cansà pas d'aplaudir, i l'Orfeó Català repetí gairebé tota la primera part del programa. I els nostres coristes, sota la direcció del mestre Millet, cantaren amb llur ja acostumada perfecció.

La Cobla Barcelona executà també amb traça les obres ja esmentades.

I cal fer constar que Francesc Pujol dirigí les danses populars catalanes per a cor i cobla.

Cal fer constar, així mateix, que els solistes senyora Fornells, senyorettes Salvadó, Roca, Palet, i el senyor Torra foren també justament aplaudits.

I el concert del dia de Cap portat a cap per l'entitat durant el curs anterior. A continuació, el catedràtic Dr. Mayoral desenvolupa el treball docent.

CARTAS A UN AMIGO LEJANO

«XAVIER MONTSALVATJE», POR CARLOS RAHOLA

CARLOS RAHOLA, nuestro viejo amigo, que alimenta la lámpara del espíritu de Gerona, ha publicado un recordatorio biográfico de Xavier Montsalvatje, escritor gerundense, muerto en 1921. Tú no conocistes a Montsalvatje. Yo sí, porque soy ampurdanés por voluntad y porque nuestras juventudes fueron contemporáneas, aun cuando no paralelas. Él extraña sus rebeldías del catalanismo y yo militaba, y no con milicia teórica, en las extremas avanzadas sociales. Eran aquellos romanticismos sentimentales, pero Xavier Montsalvatje, aún cuando hacía burla de los canónigos, era un buen creyente de todas las grandes ortodoxias. Tenía aquella vaga insurgencia de la Joven Cataluña del novecientos, pero nada más. Montsalvatje, hoy, sería concejal de la Lliga, tal vez diputado, banquero, y, siempre espiritual, recordaría con ingeniosa nostalgia su época juvenil, muy lírica y un poco subversiva.

Xavier Montsalvatje fué escritor, pero también pintor y escultor, y viajero, el producto más completo y más grato que el catalanismo hizo surgir en Gerona, porque el catalanismo ha sido algo más que una política, ha sido un renacimiento con las vidas frentes, creadoras y poliformes de todo renacimiento. Hacia 1900, el catalanismo creó en todas las poblaciones catalanas una vida interesante, que actuaba de animadora de otras vidas, articulando el grupo inteligente, que era, a un tiempo, núcleo político y eje intelectual. Había algo apostólico en aquellas juventudes. El catalanismo era una fe, una moral y un entusiasmo, que por algo escribían Vida con mayúscula.

Mientras la vida de Montsalvatje irradiaba en Gerona, yo conocía otra, maravillosa, en Figueras. Se llamaba aquel hombre José Palahí. Era alto, moreno, con unos grandes ojos y una barba como la de Jesús. Su voz era profunda y dulce. Era mecánico, hacía música y versos, escribía y emanaba de él una sugestión suave y bondadosa. Tal vez no

XAVIER MONTSALVATJE

hubiera hipnotizado a una multitud, pero ponía su sello sobre los hom-

bres que se le acercaban. Yo fui uno de ellos y quizás por él yo amo a Cataluña tan ardientemente. Recuerdo que yo tenía unos diecisiete o dieciocho años y que llegó a Figueras, en primera visita, el «Orfeo Català». Salí el pueblo a recibirlo, y allí fui yo también, con ánimo de incredulidad y de burla, porque los federales — los pobres federales de entonces — éramos anticatalanistas. Llegaron el «Orfeo» y el gentío a la plaza del Ayuntamiento, sonó el «Cant de la Senyera», rompieron unos aplausos y Palahí, alto, con la barba como Jesús, iluminado, grita un «Visca Catalunya!» tan puro, tan le alma, que se me helaron las bur-las y sobre ellas surgió una vergüenza íntima de mí mismo, de pequeñez ante aquel Palahí transfigurado.

Montsalvatje, a su manera, porque era rico y literario, fué el Palahí de Gerona. Por toda Cataluña vivían hombres como Palahí, que no eran, sin embargo, como Palahí. A ser castellanos, diríamos que todos hubieran podido ser pintados por el Greco en el entierro de Orgaz. Por eso, Carlos Rahola, escribe con fervor sobre Montsalvatje, catorce años después de su muerte, y yo recuerdo, con toda devoción, a aquel José Palahí extraordinario, que puso mi adolescencia proa al espíritu. — MARIO AGUILAR.

4 1ª Febrer 1925

SOL IXENT = BADALONA

VIDA CULTURAL

L'Orfeó Català a Badalona

IMPRESSIONS

per P. Riera M.

Havia sentit moltes vegades els concerts de l'Orfeó Català, primera entitat choral de la nostra pàtria Catalunya; però mai havia gaudit tan d'aprof de l'encís i del sentiment d'un d'aquests concerts.

Sempre els cants de l'Orfeó Català han dominat el meu sentimentalisme i han entrat dintre meu deixant-hi un bri de la seva essència i del seu art, però mai havia capít ni podia pensar-me, que els cants de l'Orfeó Català haguessin d'endur-se'm com em succeí en el concert donat darrerament a la nostra ciutat, concert que vaig tenir el goig d'oír des d'un lloc immillorable.

Els cantaires no són pas éssers humans al donar començ al concert. Aquests deixen el seu instint i la seva fe és tanta i el seu amor a l'entitat i a l'art que prodiguen és tan gran, que queden transformats en éssers sobrenaturals que fan que el seu entusiasme, el seu amor i la seva fe en aquell art que ells senten, tan seu, els trasllueixi en llur rostre i aquest sigui alegre o trist segons és el cant que, fresc com una gota d'aigua d'un caramel de gel, surt de la seva boca.

Hi ha que veure, per exemple, com al cantar l'Himne de la Senyera, el cant patriòtic més sublim que avui podem sentir, els ulls i el rostre dels orfeonistes, i no parlem ja del seu mestre, respiren per arreu un aire de vida i un patriotis-

me que s'agermana a qui l'escolta i li fa brollar aquella salva d'aplaudiments, prova latent del patriotisme que a tots ens reviu dintre nostre.

Hi ha també, posem per cas, la bella cançó de l'enyorat mestre badaloní Antoni Botey, *El caçador i la pastoreta* cançó que tots sense excepció segurament havem sentit més d'un cop, però que m'atreviria a dir que al oír-la de boca d'aquest benemèrit Orfeó, glòria i orgull de Catalunya i dels catalans, tots ens impressionarem per la frescor i la dolcesa que en aquells moments brollava per tota la gran nau de la sala, sortint del seu escenari des d'on s'hi cantava.

Jo vaig veure ben d'aprof com el solista llençava el seu so amb aquells mots

*Si n'hi ha una pastoreta
trum-lai-la
quina fresca hi feia
qu'en guardava el bestia
trum-lai-la
quina fresca hi fa*

Quina naturalitat i quin entusiasme no sentia aquell cantaire! Semblava talment que amb el bot a coll i la samarra, anava, com el pastor de la cançó, saltironant per la muntanya tot cantant.

I aquestes impressions es repetien en cada cançó.

Al cantar l'Enyor, del mestre Cumellas Ribó, un aire gris enterbolia com un núvol a tots els cantaires i llur rostre era transformat.

I així seguia en tot el concert.

La segona part era ja més plena i més difícil alhora pels cantaires.

El Cant del Ferrer deixà ensimismat a tot el públic que semblava talment sentia el cant del ferrer barrejat amb dring - dring del mall sobre l'enclusa.

I per final el gran «Credo» de la missa del Papa Marcel amb el castell per fi; l'amen, creació superba del mestre Palestrina, que féu aixecar d'empeus al públic amb una

atronadora salva d'aplaudiments, merescut premi al mestre Millet i als cantaires tots, pel concert que acabàvem d'oír.

El públic demanà insistentment el cant nacional català «Els segadors» ignorant potser que no pot, de moment, cantar-se, degut al règim que vivim.

EL MATI

27 Gener 1935

BA

BADALONA

EL CONCERT PER L'ORFEO CATALA

Després de més de mig any de repòs, la nostra Associació ha reprès les seves tasques, i volgué que aquesta represa coincidís amb un magne esdeveniment per Badalona.

No s'havia pogut aconseguir que el benemèrit Orfeo Català visités la nostra ciutat. Gràcies als treballs de l'Associació d'Amics de la Música, Badalona ha presenciât un gran esdeveniment artístic en poder obtenir que l'Orfeo Català es decidís a venir a Badalona i poguéssim els badalonins sentir-lo a casa nostra.

El Cinema Nou presentava ja abans de començar un aspecte imponent. El ple era ja previst. L'Orfeo Català fou rebut a la seva arribada a Badalona per representacions del nostre Orfeo Badaloní i de les entitats corals. Acudiren també a esperar-lo diverses representacions i gran nombre de particulars.

Amb quelcom de retard, degut, creiem, al mitjà de transport, car no és costum en l'Orfeo Català, començà aquest gran concert. No podem analitzar detalladament la tasca dels cantaires, ja que la nostra crítica, davant la seva actuació, ha de restar en una ressenya. L'Orfeo Català, agrada, entusiasma i deixà satisfets els més exigents.

Sense detallar, doncs, cançó per cançó, direm que varen agradar «El mercat de Tàrraga», de Güell; «El maridet», de Pérez Moya, que s'hagué de bisar; «El caçador i la pastoreta», de Botet. Referent a aquesta, direm que el mestre Botet donava una matisació diferent en alguns punts. Oïrem també «L'Enyor», de Cumellas Ribó, que servi de llument a la Srta. Salvadó. Les altres cançons del programa resultaren també ben reeixides, començant pel «Cant de la Senyera», que no cal dir que s'escoltà dempeus, i finalment «La nostra verema», de Morera.

Abans d'iniciar la segona part, l'Orfeo Català tingué la gentilesa d'oferir, fora de programa, a les nostres entitats corals, «Les flors de maig», de Clavé, la qual cosa li valgué forts aplaudiments. Destacaren en aquesta part «El Paradís en festa», de Canteloube, la qual s'hagué de repetir; «El cant del ferrer», de Holst; «Balada», sardana, de Marimón i el grandíols «Credo» de Palestrina, de la «Missa del Papa Marcel», que fini ja enmig de l'entusiasme indescriptible del públic, que no es cansava d'ovacionar el mestre Millet i els cantaires.

A la mitja part l'Associació de Música féu ofrena a la Senyera de l'Orfeo Català d'una bella llaçada. Com a detall que agraim, volgué que la Senyera del nostre Orfeo Badaloní els acompanyés a l'escenari en els seus cants.

Volem remarcar dues notes que ens suggerí l'Orfeo Català: l'exemple dels seus cantaires, molts ja grans, que segueixen amb entusiasme la seva actuació, cooperant-hi amb llurs veus. L'altra, que tots aquells assistents que tant s'exaltaren davant la tasca benemèrita de l'Orfeo Català, es recordessin que nosaltres també tenim un Orfeo i que amb un petit esforç de tots podríem reveure'l en un primer pla en l'obra de pàtria, d'art i de cultura.

Finalment, ens plau felicitar l'Associació d'Amics de la Música pel nou èxit assolit, i fem vots perquè la seva actuació esdevingui com en aquest concert, esplendorosa i triomfant.

L'Orfeo Català a Badalona

Els badalonins gaudiren, divendres passat, d'una manifestació artística llarg temps desitjada. L'Orfeo Català, la nostra gloriosa institució coral, cantà un bell programa, al Cinema Nou, davant d'un auditori nombrosíssim. El concert fou organitzat per l'Associació d'Amics de la Música, de Badalona.

L'Orfeo Català fou rebut a la Plaça de l'Ajuntament per una gran gentada, enmig de la qual sobresortia la senyera de l'Orfeo Badaloní. A part d'una representació d'aquest Orfeo, n'hi havia d'altres entitats corals, i molts amics i admiradors de l'Orfeo Català, al qual acompanyaren fins al Cinema Nou.

La sortida dels coristes a l'estrada, artísticament decorada, fou saludada amb un llarg aplaudiment, que esclatà més sorollós en aparèixer les senyeres de l'Orfeo Català i de l'Orfeo Badaloní, que presidiren el magnífic conjunt de cantaires. La presència del mestre Millet provocà un nou esclat d'entusiasme i el concert fou iniciat tot seguit amb «El Cant de la Senyera».

El programa es descabdellà enmig de càlides ovacions. A la primera part, foren repetides les cançons «El maridet», de Pérez Moya, i «El caçador i la pastoreta», de Botet, el notable compositor badaloní. També impressionà fortament «L'enyor», de Cumellas Ribó, en què sobresortí la veu delicada de la solista senyoreta Salvadó. De gran efecte resultà «La nostra verema», i fou molt aplaudit el tenor senyor Torra.

En l'intermedi no es sentien sinó paraules d'elogi per la tasca dels cantaires barcelonins. El mestre Millet fou saludat i felicitat per les personalitats més significades d'aquella ciutat. Recordem, entre altres, l'eminent filòleg Pompeu Fabra, el senyor Galera i altres individus de la Directiva de l'Associació d'Amics de la Música; el violinista i musicòleg Enric Roig; la guitarrista Rosa Lloret; les pianistes senyoretes Rovira i Canals, etcètera.

A petició de les societats corals badalonines fou cantada, al començament de la segona part, la popular composició de Clavé, «Les flors

de maig». Foren molt celebrades també les cançons de Canteloube, Holst, Pérez Moya i Marimón. Es repetiren: «El paradís en festa», «El cant del ferrer» i «Quin fred!». El magne concert acabà amb les obres mestrioses «La Mare de Deu», de Nicolau, i «Credo de la Missa Papa Marcel», de Palestrina. L'execució insuperable d'aquestes dues produccions corals despertà el major entusiasme. Les ovacions al mestre Millet i als seus cantaires, al final del concert, es perllongaren bona estona.

Com a record i prova d'estimació i agraïment per la visita, l'Associació d'Amics de la Música ofrenà a la Senyera de l'Orfeo Català una bella llaçada. En ésser-hi lligada, per la pianista badalonina Mercè Rovira, esclatà un aplaudiment eixordador.

Els coristes de l'Orfeo Català tornaren a llur ciutat plenament satisfets de l'entusiasme amb què foren acollits pel públic badaloní.

31-Gener-1935
" REPÚBLICA "

BADALONA

Velada de arte

EL último viernes, por la noche, y organizada por la benemérita «Associació d'amics de la Música de Badalona», tuvo lugar en el elegante salón del «Cinema Nou», una artística velada, la que corrió a cargo del glorioso «Orfeo Català», dirigido por el notable maestro D. Luís Millet.

El esfuerzo realizado por la entidad organizadora, vióse debidamente correspondido por nuestro público, que llenó completamente el amplio salón del «Cinema», en donde vimos a lo más selecto de nuestra ciudad, que hizo objeto a los orfeonistas de una acogida cariñosa y entusiasta, en cuanto aparecieron en el escenario.

Sobradamente conocidos de todos los justos méritos alcanzados por el «Orfeo Català», no caeremos en la ligereza de cantar sus excelencias, ya que todo cuanto pudiéramos decir sería un pálido reflejo de la realidad. La merecida fama de que goza la más notable de nuestras instituciones artísticas catalanas, vióse plenamente confirmada el pasado viernes por la noche, al desgranar con primorosa maestría y justeza, una a una, las bellas canciones que integraban el programa, al que hubo que añadir, a petición de los representantes de las masas corales de la localidad, *Les flors de Maig*, de Clavé.

Todas y cada una de las canciones, merecieron del público entusiastas aplausos, viéndose obligados los orfeonistas a visar algunas de ellas. La justeza y armonía con que fueron interpretadas y la maestría del director señor Millet, llevando de la mano a los orfeonistas, es algo que no puede superarse.

Resumiendo: una velada de arte de la que guardaremos todos un recuerdo imperecedero que deberemos agradecer a la simpática «Associació d'Amics de la Música de Badalona», que tuvo el acierto en su LIX concierto organizado, de hacernos constatar, por vez primera en nuestra población, la meritoria y patriótica obra artística que realiza con su canto, el glorioso «Orfeo Català», orgullo de todos.

"EL ECO DE BADALONA"

Un aconteixement artistic

L'Associació d'Amics de la Música celebrà un concert a càrrec del benemérit «Orfeo Català»

EN la vida grisa de la nostra ciutat fou una nota de color el selectíssim concert que el darrer divendres es celebrà en el cinema Nou a càrrec de l'Orfeo Català, organitzat per l'Associació d'Amics de la Música. No en cauen gaires de

festes com aquesta per a què no es deguin considerar les poques que es celebren com a veritaders aconteixements.

Nosaltres no pecarem pas de pedanteria o de ingenuïtat posant-nos a parlar de la labor selecta i única que l'Orfeo Català realitzà. Fer-ho, seria tant com voler descobrir el Mediterrani, i no tenim pas ganes de què ningú rigui. Consignem el fet en sí, i, en fer-ho, ja queda dit tot. Si hem de parlar, ens limitarem únicament i exclusivament a ressenyar l'acte, no pas a fer la crítica de la tasca cultural de la primera entitat musical de la nostra terra.

En tres tramvies especials arribaren els orfeonistes i llurs acompanyants a les 10'15 del vespre, presidits per la seva senyera. Foren rebuts per nombrosos públic i per representants de l'entitat organitzadora de l'acte, de l'Orfeo Badaloní (amb la seva senyera) i de la premsa local. Vint minuts més tard començava el concert, amb el local completament atapeït de públic, veient-se entre ell a les més destacades famílies de la localitat. En aparèixer el gloriós Orfeo Català, amb el Mestre Millet, el públic li prodigà una ovació perllongada i sorollosa.

Començà el concert amb *El Cant de la Senyera*, que el públic escoltà dempeus. Cada una de les nou composicions que integraven la primera part del programa, era acollida amb una forta ovació, sobre tot *El maridet*, de Pérez Moya, i *El caçador i la pastoreta*, del nostre Botey, les quals degueren ésser repetides. La segona part constava de set composicions, i, demés, fora de programa, es cantà per la Secció d'homes *Les flors de Maig*, de Clavé, cosa aquesta que demanaren les entitats corals de la localitat. En aquesta segona part es degueren bisar *El cant del ferrer*, d'Holst, i *Quinfred*, de Pérez Moya. La darrera composició que cantà l'Orfeo fou el Credo de la

Missa del Papa Marcel, i, en acabar-la, l'entusiasme del públic fou desbordat. Els aplaudiments duraren molta estona i era imponent l'aspecte que oferia el teatre ovacionant tothom carinyosament a l'entitat catalana que ens acabava de fer sentir el seu art inimitable i únic.

Abans de la segona part, fou imposada a la senyera de l'Orfeo Català una llaçada que li regalava l'Associació d'Amics de la Música.

Fou aquesta una bellíssima festa, de la qual en sortiren abastament satisfets quants a la mateixa assistiren. Per ella, pot apuntar-se amb justícia «un tanto» l'entitat organitzadora.

2. Febr. 1935.

ACTUALITAT BADALONINA

CONCERT PER L'ORFEO CATALA

L'Orfeo Català acaba d'ésser hoste de la Ciutat.

Badalona ha tingut el goig d'oïr en una de les seves més formoses sales d'espectacles, la primera institució coral de Catalunya. Aquest magne esdeveniment artístic, l'han subratllat justament els badalonins, omplint de gom a gom el saló esmentat i rendint als benemèrits cantaires el tribut ciutadà més cordial i efusiu.

El programa es desgranà d'aquella faisó acuradíssima tan característica del nostre admirable Orfeo Català. El públic seguí embadalit el concert, encisat de la dicció i matització insuperable dels meritíssims cantaires que sots la batneta del Mestre Millet fan meravelles.

Iniciada la primera part amb el «Cant de la Senyera», foren especialment subratllades les composicions «El mercat de Tàrraga», de Güell; «El maridet», de Pérez Moya; «El caçador i la pastoreta», de Botey, i «L'enyor», de Cumellas Ribó.

Abans de començar la segona part, l'Orfeo Català tingué la gentilesa d'oferir, fora de programa, a les nostres entitats corals, «Les flors de maig», de Clavé, la qual cosa li valgué forts aplaudiments. Destacaren en aquesta part «El Paradís en festa», de Canteloube, la qual s'hagué de repetir; «El cant del ferrer», de Holst; «Ba-

lada», sardana, de Marimon i el grandíós «Credo» de Palestrina, de la «Missa del Papa Marcel», que fini ja enmig de l'entusiasme indescriptible del públic, que no es cansava d'ovacionar el mestre Millet i els cantaires.

Fou una vetlla, en resum, de record inesborrable que honora als badalonins i a la meri-

tíssima Associació d'Amics de la Música local, organitzadora de l'acte, la qual volgué perpetuar-ne el record oferint a l'Orfeo Català una magnífica llaçada, en l'entrega de la qual hi feu acte de presència el nostre estimat Orfeo local.

AUBADA que, identificada amb l'espiritualitat pregonament cristiana de l'Orfeo Català, sent per la modèlica primera institució coral de Catalunya el seu més fervorós entusiasme, li renova en aquesta agradosa avinentesa en que ha honorat Badalona fent-li arribar els seus cants, el testimoni del seu més cordial i devotíssim homenatge.

Mestre Lluís Millet

El concert de l'Orfeó Català

Fer un comentari del magnífic concert que ens oferí l'Orfeó Català el proppassat divendres, dia 25, a la sala del Cinema Nou, és un ferm imperatiu per part nostra.

Però un comentari crític ens és també una cosa gairebé impossible. El que no ens ho és tant, sinó ben al contrari, ens brolla espontàniament de la ploma, és l'ologi xardorós a la nostra primera entitat orfeònica, la gloriosa host de Mestre Millet. No podríem fer una crítica musical, en el sentit acceptat del mot, perquè ens manca competència, certament. Però la música, i el cant amb ella, és una cosa que no cal analitzar per a fruit-la. Cal comprendre-la només. Al poeta que s'adelita amb el murmur de la font amagada des-sota l'herbei, no li cal analitzar la composició química de l'aigua que en el seu curs cantador contribueix a la seva elevació espiritual. Li cal, només, *sentir*, comprendre, el remoreig de l'aigua, i sublimar-lo, tornant-lo poesia. A nosaltres tampoc no ens és imprescindible d'analitzar la música; remerciem a Déu la facultat que ens ha donat de *sentir-la* i poder-la fruit.

El poeta ha dit que...

«sota el raig de la font, trena Huenta,
curull de fulles i abrigat de menta
hi ha el tresor immortal de les cançons.»

L'Orfeó Català, semblantment, davall la forma de les seves veus magnífiques i de la seva escola clàssica, ens satura, cada vegada que tenim la sort de poder-lo fruit, de l'essència immortal de l'esperit català, que és deu fecunda de les nostres cançons i de les nostres arts plàstiques, i de les nostres lleis i costums, i en definitiva, de totes les manifestacions del nostre viure.

Em sembla interpretar aquella «vox pupuli» de la qual sempre ha de fer-se ressó la premsa, expressant el nostre agraïment en nom de tots els badalonins a la benemèrita Associació d'Amics de la Música, que ens ha deparat l'ocasió de poder fruit el gloriós orfeó, català de nom i per gloriós fets, a casa nostra.

Cal que tots els badalonins corresponguem a l'esforç realitzat per la nostra entitat musical, no regatejant-li la nostra cooperació i ajut. Sabem, ni que sigui d'una manera imprecisa, el pla d'actuacions que l'Associació es proposa de portar a terme i per això fem aquesta crida a tots els amants de les nobles manifestacions de l'esperit, creient interpretar el fruit i els desigs dels dirigents entusiastes de la nostra Associació d'Amics de la Música.

R.

AMUNT! - 9

"Revista AMUNT! de Badalona
1er Febrer 1935

Veure Catalunya 31.1.35

Junta general de l'Orfeó Català

Diuenge passat, sota la presidència del senyor Joaquim Cabot, tingué lloc, amb gran concurrència de socis, la Junta general reglamentària.

Oberta la sessió, el secretari segon, senyor Josep M. Arajol, llegí l'acta de la sessió anterior, i tot seguit el comptador senyor Martí Estany donà lectura a l'estat de comptes i pressupostos que foren aprovats.

A continuació, el secretari senyor Pasqual Boada llegí la Memòria artística i administrativa corresponent a l'any passat, i tal vehemència i fervor comunicà a la lectura del seu interessant i assenyat treball que l'auditori restà encisat i l'escoltà més d'una hora. Al final esclatà una llarga ovació. Aquesta Memòria serà publicada a la «Revista Musical Catalana» i repartida a tots els senyors socis.

Seguidament es procedí a la renovació de càrrecs, abans de la qual el senyor President féu la presentació de la nova candidatura amb paraules de gran consideració i elogi per als companys proposats. Féu remarcar com enguany ell havia reiterat insistentment als companys de Junta la petició, que ja formulava de molts anys ençà, per tal d'ésser rellevat del càrrec que fa tant de temps ocupa, per creure que és convenient a l'entitat la freqüent renovació a fi de donar entrada a nous elements, i, per tant, a noves iniciatives i que per fi aquest any havia pogut vèncer la resistència dels seus companys de Directiva. Exposà a grans trets l'obra que ha realitzat durant la seva presidència i és mostra satisfet de la tasca acomplida i preve que el seu successor podrà continuar-la i amollar-la amb l'ajut i col·laboració de tots. Les paraules del senyor Cabot són acollides amb forts aplaudiments.

Seguidament presenta a la Junta general el nou President, en la prestigiosa figura del senyor Albert Bastardas, nom que és rebut amb una xardorosa ovació. El senyor Cabot fa l'elogi del nou President i proposa que la seva elecció, així com la dels altres companys, sigui feta per aclamació, com es féu enmig de grans aplaudiments. Resta, doncs, constituir la nova Junta en la següent forma: President: Albert Bastardas; vice-president, Vicenç de Moragas; secretari primer, Pasqual Boada; secretari segon, Josep M. Arajol; comptador, Martí Estany; tresorer, Tomàs Millet; bibliotecari, primer, Francesc Pujol; bibliotecari segon, Josep Torres; vocal-conservador, Joaquim Renart; vocals, Sever Roig, Manuel Carerras, Antoni Gallardo; vocals coristes, Joan Codina i Josep Dalfó.

El mestre Millet exposa a la Junta general el molt que l'Orfeó deu al senyor Cabot, i glossa amb escaients i belles paraules les principals gestes del benamat President, entre aquestes, l'edificació del Palau, les excursions a l'estranger i altres, i acaba proposant a la Junta general que, com a mostra d'agraïment i afecte a aquest honorable patrici, se'l nomeni President honorari de l'Orfeó Català, proposició que és rebuda i acceptada amb una gran ovació que tothom dempeus, tributa al senyor Cabot, el qual, visiblement emocionat, agraeix aquesta distinció i s'ofereix en tot el que pugui ésser útil a l'obra de l'Orfeó Català.

A seguit, el senyor President anomena els cantaires que durant l'any han assistit amb més gran assiduitat als assaigs, els noms dels quals són rebuts amb aplaudiments.

Finalment, fa lliurament als mestres i als socis coristes vitalicis de la medalla de bronze ofrena de l'antic cantaire senyor Isidre Cardús (a C. s.), mort fa pocs dies, als seus companys vitalicis. La presència d'aquests fervorosos coristes, que fa més de vint anys formen part de la Secció coral, és rebuda amb forts aplaudiments, especialment la dels antics orfeonistes que per causes insuperables no poden seguir formant part del cor i compareixen, també, a aquest acte.

Finalment aquest lliurament s'acaba la sessió, i una comissió de la Junta es trasllada al domicili del senyor Bastardas per tal de donar-li compte de la seva elecció.

i de l'entusiasme amb què ha estat rebuda la seva candidatura.

El proper dissabte, diada de la Candelera, la Junta sortint i entrant obsequiarà amb un dinar el President honorari de l'Orfeó Català, senyor Joaquim Cabot i Rovira.

A TERRASSA

Inauguració de la Joventut Escolar de Lliga Catalana

EN EL TEATRE PRINCIPAL
DE TERRASSA

IMPORTANT DISCURS DEL SENYOR
FRANCESC CAMBO

Amb motiu de la inauguració de les tasques de la Secció Escolar de l'Associació Catalana de Terrassa, adherida a la política de Lliga Catalana, tingué lloc, ahir, al Teatre Principal, un grandíssim míting, presidit pel senyor Raymond d'Abadal.

Feren ús de la paraula els senyors Junyent i Carrera Freixes, en nom, respectivament, de la Secció Escolar de Terrassa i de la Central del partit. Parlaren després els diputats a Corts senyors Estelric i Fries de Bes.

Quan el senyor Abadal concedí la paraula al senyor Cambó aquest fou rebut amb una xarorosa ovació a peu dret.

Fet el silenci, i enmig d'una gran expectació, comença el senyor Cambó el seu discurs. Recordà la primera vegada que va parlar a Terrassa, a darreries del segle passat. Era aquell un moment — diu — en què dins la venerable unió catalanista hi convivia homes que tenien no de la doctrina, per si del procediment a seguir, idees diverses: uns radicals, del tot o res, i altres sostenien la doctrina evolutiva, del que es pugui cada dia, l'esforç constant i mai intermput. Diu que ara com llavors sosté la mateixa doctrina, la mateixa tàctica, i recorda aquell seu primer parlament a Terrassa com un dels més emocionants de la seva vida.

Recorda també que vivim sota una constellació revolucionària, no cosa encara, i que el país es troba sotmès a un règim d'anestèsia.

Quan era imminent la revolució del 6 d'octubre, vaig dir als homes que portaven el govern de Catalunya que cometrien l'acte de major insensatesa si volien comprometre els interessos de Catalunya a un moviment que anava contra tothom i contra els fonaments de la societat. A la conferència del Palau vaig anunciar que si el moviment que projectaven els socialistes, i que fóra immediatament governat, com ho va ésser, pels anarquistes, arribava a esclatar, nosaltres estariem al costat del poder, fos qui fos el que l'ocupés, que mantingués els principis d'ordre, les essències mateixes de la civilització liberal i cristiana en què vivim. Vàrem complir la promesa. Per haver estat al costat del Poder tenim dret a demanar-li comptes avui i a preguntar-li: Què has fet de la confiança i del concurs que et vàrem donar? (Molt bé. Forts aplaudiments.)

Quan ve un esclat revolucionari el Govern té dos menes de deures: un apremiant, que compleixin els governants de tots els règimes, que és el de reprimir la subversió violenta. I després de la repressió den actuar la política, encaminada a impedir que una nova subversió torni a venir.

Han passat quatre mesos, desgraciadament, i la tranquil·litat no ha retornat als esperits. En aquest temps el poder públic devia fer-se digne de la confiança de tot el país i de les majors resistències. Era el moment de plantejar els problemes que neixen en compte d'aquells que separen. Calia desvetllar a Espanya grans ideals col·lectius, compartits per la gran massa de ciutadans, proletaris i potentats, amb un sentiment de pàtria. (Molt bé.)

El govern d'Espanya des del 6 d'octubre té ben poques coses en el seu actiu, després que la força dominà la revolució.

Davant el problema de Catalunya creat per la subversió de la Generalitat, quina fou l'actuació del Govern? La més lamentable. El cap del Govern, el qual ha de conservar el màxim prestigi, va proclamar en el Parlament que mantindria integralment l'Estatut de Catalunya i que no consentiria mai que fos revisat si no era pel camí de la Llei constitucional. A les vint-i-quatre hores d'aquesta declaració, davant d'una coacció que un governant no pot admetre mai, si vol mantenir el seu prestigi, obligava els homes del seu partit que presentessin esmenes que destruïen les promeses del dia abans i aquelles fetes al poble de Catalunya en el moment d'iniciar-se la subversió. (Fortes aplaudiments.)

I si el cap del Govern passava per la humiliació de renegar avui d'allò que s'ha declarat ahir, d'allò promès en un moment en què les promeses constitueixen el més sagrat dels deures d'honor, que en ell va implicar una minva de prestigi, no el va guanyar el cap de la CEDA en exigir-li la claudicació. (Molt bé. Aplaudiments.) El cap de la CEDA dies abans no oposava més que una esmena al projecte del Govern, això és, que l'acord de convocatòria d'eleccions a Catalunya l'hagués de prendre el Parlament, en lloc del Govern. Unes dies després, pel perill que partits enemics seus li fessin una campanya per manca de zel patriòtic, creia servir el seu partit i el seu prestigi, faltant a les pròpies conviccions, a la paraula donada, i fent un greuge a Catalunya, perquè tal com la Llei, amb les modificacions que ell exigia, venia a significar una declaració d'incapacitat per tot el poble català, quan aquest havia estat quasi totalment absent dels fets del 6 d'octubre. (Aplaudiments.)

Ni el cap del Govern ni el cap de la força parlamentària més nombrosa n'han sortit amb el prestigi augmentat amb la Llei de règim transitori.

Després s'ha produït un altre fet que ha lligat autoritat i ha augmentat la desconfiança vers el Govern i els partits que el suporten. En tancar-se les Corts, en vigílies de Nadal, el senyor Gil Robles, cap de la CEDA, planteja al senyor Lerroux, cap del Govern, una sèrie de

reclamacions per tal que el seu Partit tingués en el Govern l'autoritat i la influència que li donessin l'eficàcia que estimava indispensable. Aquesta crisi va durar prop de quatre setmanes, quan no podia durar més que unes hores, perquè no patís el prestigi del Govern i del Poder en aquells moments difícils. Què va discutir-se en aquesta crisi? Ho sap tothom. La participació que cada un dels partits havia de tenir en el Govern: si s'havia d'augmentar un ministre, si s'havia de tenir tants governadors, és a dir un regateig. Es va resoldre, contrapuntades les peticions dels senyors Gil Robles i Martínez de Velasco, desistint aquests i fent que el senyor Lerroux, ell mateix, nomenés un altre ministre radical. No hi ha dret, quan el país està en perill, tenir a Espanya quatre setmanes sense Govern per arribar al resultat que els que havien promogut la crisi no tenien raó per provocar-la o energies per exigir la solució que la seva consciència els havia de dictar. (Fortes aplaudiments.)

Res no té d'estrany que subsisteixi a Espanya l'angoixa, que vol dir una accentuació de la misèria, un augment de l'atur forçós, amb actuacions tan lamentables del Govern.

Molts esperits simplistes creuen tal volta que una dictadura militar sigui l'única solució per a mantenir la pau a Espanya davant l'angoixa en què vivim. Es greu el fet que això sigui possible. La pau mantinguda per les baionetes vol dir la manca de confiança en la pau sostinguda per un impuls patriòtic. El mantenir la vida amb injeccions d'un malalt vol dir que es desconfia que el cor i les artèries puguin mantenir la circulació normal que assegura la seva vida. (Fortes aplaudiments.)

S'està creant, per deficiències de Govern, un ambient semblant a l'any 23. Cal que tothom recordi el que costà la liquidació de la dictadura. Si en vingués una altra, la liquidació fóra cent vegades més encara.

No hem de buscar mitjans extraordinaris de força per a resoldre la crisi a Espanya. Cal tenir un Govern que governi, sacrificant interessos partidistes i pensant que hi han ideals i problemes que ajunten en fraternitat fecunda, que consagri el salvament del règim i el manteniment de la pau i de l'ordre. (Molt bé.) I jo dic als que governen, i jo dic als partits que sostenen aquest Govern, jo dic a tots els altres partits, que no tinguin per bandera la pertorbació i la revolució i l'anarquia, si no ha arribat el moment d'una compenetració patriòtica per a salvar Espanya i la República del perill greu en què es troben, si aquesta convulsió patriòtica que postergui interessos mesquins no s'imposa a la ma-

joria dels partits i a la majoria dels ciutadans d'Espanya. (Molt bé.) (Fora ovació.)

Vaig parlar d'unenge passat de certs viatges que s'han fet i es tracta de fer a Catalunya. En les meves paraules hi havia les majors mostres de deferència i consideració per als visitants. Catalunya ha estat sempre terra d'hospitalitat i ho ha d'ésser sempre fins quan hi hagin viatges que ens molestin. Les meves paraules en protestar del caràcter amb què gent catalana ha preparat aquests viatges donant-los el caire d'una expedició colonitzadora, no van provocar cap esclat d'odi, cap crit que significués una animositat contra ningú. En canvi, quan el senyor Gil Robles va voler recollir les meves paraules al conjur de les seves, va sortir, i de llavis femenins, un «mori». En va protestar el senyor Gil Robles. Estic segur que el va ofendre profundament aquell crit, i que en va protestar ben sincerament: però jo voldria que aquell crit que no va protestar l'auditori i que va haver de protestar ell, li digués quins són els sentiments dels que l'han dut a... (Interrompen amb una gran ovació dempeus i amb visques.)

En causa tristes que vinguin homes, que hi tenen perfecte dret, a Catalunya a contemplar l'espectacle vergonyós per a nosaltres, catalans, que en aquests moments de tristesa de Catalunya no pensen més que a rebaixar-se davant d'aquells que es creuen que els poden donar una acta, que els poden donar una credencial, que els poden satisfer una vanitat de qualsevol mena. (Grans aplaudiments.)

Però jo trobo dolorós que hi hagin homes l'honestetat dels quals jo proclamo, que no sentin ells la vergonya de la manca d'honestetat política dels que els criden i dels que els reben. (Molt bé.) No s'hi val d'aprofitar la bogeria de l'Esquerra en el 6 d'octubre perquè es vingui aquí a proclamar la incapacitat de Catalunya i perquè es vulgui tacar el catalanisme amb una nota d'infàmia. En moments de joia tothom és ben rebut en una casa, en moments de pena i de dolor, i moments de pena, de dolor i de preocupació són els actuals per a Catalunya, els que no són de la família han de procurar no pertorbar les dolores intimes d'aquesta casa. (Aplaudiments.)

En els moments d'eufòria de Catalunya i de respecte i consideració per a les coses de Catalunya sentides arreu d'Espanya, jo he dit sempre als catalans: No, no tingueu masses pretensions. És molt el que hem fet, però és encara molt més el que hem de fer: mireu els que estan davant i veurem que n'estem encara molt distants.

Però en moments com els actuals, en què sento la meua Catalunya estimada malalta, en què la veig vexada, en què la veig injuriada, en aquests moments no li vull predicar modestia ni li vull veure talls ni li vull veure defectes; no vull

predicar-li més que les excel·lències i les grandeses de la seva història i la potència del seu esforç present i futur. (Fora ovació a peu dret.)

El senyor Gil Robles ha dedicat als catalanistes i al catalanisme una acusació que demostra que els seus pocs anys i la intensa tasca que ha hagut de realitzar no li han deixat lleure per estudiar la història contemporània d'Espanya ni la història del... (interrompen amb grans aplaudiments.)

Ha dit que el catalanisme no pensa més que amb els interessos materials, i això, pels que hem passat una vida de sacrifici pensant i servint un ideal, és un sùmmum d'ironia. Segons La Vanguardia, el senyor Gil Robles va dir que el catalanisme presentava al Parlament d'Espanya «la cara antipàtica del que defien els interessos materials». D'aquests interessos materials n'hi ha uns que són el suport d'un país i d'una civilització, i d'aquests ens n'hem preocupat nosaltres, els hem servit i els servirem sempre, perquè és un deure elemental de patriotisme. (Aplaudiments.) És que no ha comprès encara que l'atur és resol, no mitjançant discursos (rialles), sinó curant d'aquests interessos materials que ell considera menyspreables, procurant que hi hagi una indústria pròspera i un comerç florent i una agricultura extensiva, que sols així poden viure els obrers i llurs famílies amb benestar. Ell mateix en aquest discurs deia — he retallat la frase: «porque es difícil sentirse creyente cuando hay hambre en casa», és que ell treu la fam oblidant els interessos materials, quan la manera que treguin la fam és cuidar-los perquè hi pugui haver creients i no hi hagi desesperats? (Molt bé.)

Lequeix

continua dijers
d'en Cambó

parlen a nosaltres els que tenen Espanya sense ideals, si som nosaltres una nació hispànica més viva que totes les altres nacions hispàniques? (Aplaudiments.) Espanya serà el país invertebrat camí de totes les decadències que descriu Ortega i Gasset fins que no torni a tenir un ideal imperialista, i no se senti nació de nacions, ni cap gelosia per manifestació particularista espanyola, perquè el conjunt d'aquest particularisme és l'únic que pot formar una Espanya gran. (Molt bé. Aplaudiments.)

Jo vaig parlar diumenge passat del que hi havia de divergent entre els catalans, base més que suficient per a l'existència de partits distints, amb organització diversa, amb actuació distinta i quasi sempre contrària. I vaig dir que al costat d'això, pel fet que ens nomenem tots catalans, pel fet que hi hagin interessos comuns, hi havia vincles de solidaritat, que demanava que no es limitessin als moments de protesta, sinó que es tinguessin presents d'una manera especial en el moment de triomf i de victòria. I que per no haver governat l'Esquerra la Generalitat amb un sentit totalitari català, donant preferència a allò que uneix al que separa, per això s'inicià el procés de deserció de l'autonomia, que havia penetrat en el cor de molts catalans abans que la calaverada del 6 d'octubre li donés el cop de gràcia.

D'aquestes declaracions meves, alguns han tret la conclusió que aquesta solidaritat catalana que ha existit sempre, significava que la Lliga en les properes eleccions, aniria coaligada amb l'Esquerra. Que no es facin els nostres enemics aquesta dolça il·lusió. L'Esquerra farà el seu camí; nosaltres farem el nostre, i desitjarem que l'Esquerra i la Lliga, i tots els altres partits catalans, puguin coincidir en tot el que significa interessos espirituals i materials de Catalunya. (Molt bé.)

He de dir-vos que en els moments de lluita més viva entre nosaltres i l'Esquerra, no ens limitàvem a parlar públicament de la necessitat d'una concòrdia, sinó que més d'una vegada l'havíem negociat, per això posar fi a la guerra civil en què ha viscut Catalunya durant tres anys. I que si no s'havia arribat a ella era perquè els cabdills de l'Esquerra no se sentien cabdills, perquè convençuts de la conveniència d'aquesta comunitat patriòtica, se sentien impotents per a imposar-la, perquè les seves masses, emmetzinades per les seves propagandes demagògiques, acceptessin la veu de la raó i del patriotisme. (Molt bé, aplaudiments.)

He de dir-vos que la Lliga ha estat sempre evolucionista i collaboracionista, i que desitjaria poder colaborar en un Govern de la Generalitat que es constituís aquí a Catalunya durant el període de règim transitori. I ho desitjaria perquè aquest règim que hem combatut al Parlament, que repudiem per considerar-lo injust, és l'únic que guarda les restes que queden de l'autonomia de Catalunya. I voldríem que la Generalitat, en l'exercici de les seves funcions i en l'Administració dels seus serveis, fos duta amb aquell amor amb què Prat de la Riba i els seus collaborators administraven una cosa encara més incipient, com era la Mancomunitat de Catalunya. (Molt bé.) Són partidaris de la tasca penosa de fer cada dia el bé que es pugui i de mantenir a Catalunya tot el que es pugui mantenir, per ésser més fàcil el dia de demà obtenir tot el que desitgem. Nosaltres voldríem, dintre aquest règim transitori, fer retornar a tots els catalans l'amor a l'autonomia, i per això estarem disposats a colaborar amb dues condicions que hem exposat clarament als que han requerit la nostra collaboració: 1.ª Que la Llei de règim transitori, aquesta Llei que repudiem, però que manté en germe l'Estatut d'autonomia, sigui respectada i no continuï suprimint i anul·lant facultats que la Llei reserva a la Generalitat. Varem demanar després que la vida municipal de Catalunya fos regulada segons mana la Llei, i aquest, senyors, és el punt que probablement farà impossible la nostra collaboració.

Davant de la revolta d'Esquerra, reflex-

tida en l'actuació de molts Municipis que varen delinquir, hi caben dos camins: el camí de la llei i el camí de l'arbitrarietat, el d'arranjar els Municipis en forma que faci possible la concòrdia dels catalans, i el camí d'endegar la vida municipal violentant la llei, consagran la discòrdia i repartint-se els càrrecs de regidors de Catalunya, com es repartiren els saigs, les vestidures de Crist. (Molt bé. Aplaudiments.)

Jo no hauria parlat mai de les converses tingudes amb el senyor Pic, si ell no les hagués fet públiques, però jo no diré el que ell va dir-me, sinó el que jo, complint acords i seguint directives del Consell i Comissió d'Acció Política, vaig manifestar-li.

Vaig dir al senyor Pic: El problema municipal té dos aspectes. El primer és que, acabada la intervenció de l'Estat de Guerra, durant el qual els militars han tingut tres mesos per a esbrinar tots els delictes, i destituir Ajuntaments, un govern civil que ha de significar respecte a la llei, no pot destituir Ajuntaments no pel que hagin fet, sinó pel que pensin els qui el integren, i nosaltres això no ho sancionarem mai.

Jo sé que en molts de pobles senten avui un desig explicable de revenja i voldrien que avui aquells que foren els seus perseguidors fossin destituïts, però he de dir-los que avui les lleis són més humanes que la del Talió, i que mai no s'establiria la pau a casa nostra si contra una revenja se n'havia d'imposar una altra. Ha de venir un moment de perdó, i s'ha d'establir l'imperi de la justícia, perquè acceptant-la uns, tinguin més autoritat demà perquè tothom l'acati i la respecti. (Molt bé. Aplaudiments.) Si no ha delinquit, no se li pot llevar la investidura que li ha donat el poble.

Varem tractar de proveir-se vacants d'aquells que han estat desposseïts. En primer lloc, els destituïts per l'autoritat militar i sense procés, havien de tenir dret a demanar la seva reposició mitjançant un expedient per a justificar la no participació en la revolta. I pels altres, vaig exposar el criteri que es complís la llei, substituint els regidors pels suplents de la pròpia llista i com que encara quedarien gran quantitat de vacants, vaig dir al senyor Pic que es trobés una fórmula, automàtica, per a treure les actes de regidors de la baralla miserable d'un joc de partits a l'entorn d'una taula. (Molt bé. Aplaudiments.)

Aquesta és la nostra opinió i aquesta opinió no és acceptada, no la volem, perquè no volem i retar a la nostra història honesta la comissió d'un acte deshonest. Nosaltres no volem portar a la tradició dels homes que respecten la llei, un acte que signifiqui infracció de la llei. Hem defensat sempre els principis de l'autonomia, i no volem recolzar un acte que signifiqui la derogació d'una llei en l'elaboració de la qual hi havien participat tots els partits catalans i que és i vigent, encara, a Catalunya. Si no ho fem, ja sabem perquè serà. Serà perquè prevaldrà el criteri que s'ha d'anul·lar la tragèdia de Catalunya per a repartir actes de regidor aquells partits als quals els cos electoral no els va donar ni... (interrompen amb grans aplaudiments.) Si no preval el criteri nostre, veuren Ajuntaments d'Esquerra que han estat destituïts per un acte revolucionari, convertits en un comitè radical per l'acció d'un Govern que té confiada la defensa de la integritat d'Espanya i l'imperi de la llei a Catalunya.

Acabà el senyor Cambó demanant als joves que en incorporar-se a un partit ho facin a aquell que mantingui un ideal que no pugui morir. (Ovació.)

El polític que no senti la importància que tingui els interessos materials d'un país, aquests home pot fer tots els oficis, però no té dret a governar un país. (Grans aplaudiments.)

A Catalunya, curant de tenir una riquesa material, hem creat una força i una forida d'ideals, no sols pels nascuts aquí, inò perquè Catalunya resol en bona part el problema de l'atur d'Espanya, obrint les seves portes als immigrants que es moren de fam a les seves terres. (Molt bé. Aplaudiments.)

Es que creu el senyor Gil Robles que l'obra de major patriotisme abandonar els interessos materials de les províncies en què no s'hi pot viure, i han d'emigrar, que actuar com actuen els catalans, veïllant a la nostra riquesa, perquè tinguin un estat i a la vegada poguem remeiar la misèria dels habitants d'aquelles províncies, els dirigents de les quals les tenen totalment abandonades? (Grans aplaudiments.)

Del catalanisme neix la més formidable exaltació dels valors morals que s'hagi produït a Espanya durant segles. Diu l'àngeli que pel fruit es coneixen els arbres. Miren què ha fet el catalanisme a Catalunya: ha creat una cultura, una espiritualitat, representada per la literatura catalana i per l'Orfeó Català i els Orxons de cantaires de tot Catalunya, tot amb mitjans immensament inferiors dels que té la literatura castellana. Tot és deut que aquí hi ha un ideal catalanista i que per desgràcia d'Espanya no hi ha una pressió castellana en totes les Castelles. (Molt bé.)

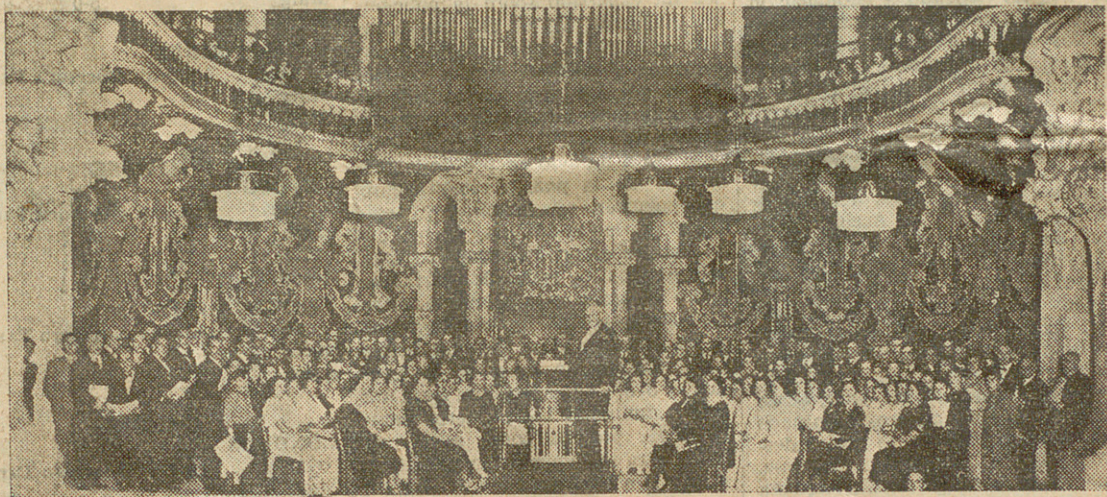
Si hi hagués una passió castellanista, com jo la desitjo, perquè fóra fecunda, la literatura castellana tindria aquest complement noble que tenen totes les literatures, que té la catalana, gràcies al catalanisme. (Aplaudiments.)

Tots els grans castellans han estat amics de Catalunya i simpatitzans del catalanisme. Ho té proclamat dotzenes de vegades Menéndez Pelayo, en altres temps. Avui el senyor Menéndez Pidal, que no parla de Catalunya i del catalanisme com n'ha parlat el senyor Gil Robles. I és que amb els homes que tenen per la seva terra un amor afirmatiu i en desitgen la seva exaltitud, ens hi entendrem sempre, perquè no volem per a casa nostra més que allò que tots els espanyols haurien de voler per a casa nostra. (Aplaudiments.)

Amb quin dret, en nom d'Espanya, ens

Concert Nicolau.
L'Instant 8/3/35

ESCOLTEU AVUI A LES 23 HORES
Commemoració del segon aniversari
del traspàs del Mestre
ANTONI NICOLAU
CONCERT PER L'ORFEO CATALA

sota la direcció del mestre
LLUIS MILLET
el qual parlarà de l'obra del mestre
ANTONI NICOLAU
EXCLUSIVA DE LA XARXA D'EMISSORES DE
RADIO ASSOCIACIO DE CATALUNYA

L'Instant 8/3/35

RADIO-CRONICA

Cinc minuts amb el mestre Millet

Vaivé de nois i noies pels passadissos de l'Escola Municipal de Música. De tant en tant, ara una porta, ara una altra en obrir-se, ens aboca un doll de notes de piano, de violí, de violoncel. L'Escola és una mena de capsa sonora... Hem demanat el mestre Millet. Ve tot apressat. Ens sembla que no farem res, avui. Cal intentar-ho, però; en passar a frec nostre li barrem, desvergonyidament, el pas. El Mestre es treu les ulleres i ens mira sobtat:

—Un instant per a L'INSTANT!

—Li diem, mig somrient.

—No m'agraden les converses periodístiques—afirma tot arrufant el nas—. Us haureu d'esperar un instant si no feu tard.

—Ens esperarem, Mestre.

Ens fa entrar al seu despatx. Mentre regira papers, observem aquest gran català. Un manyoc de cabell avalotat s'estesta d'esborrar-li els sècs del front i la gorgor facial. Nas, bigoti, llavis i mentó són premuts alhora per una invisible grapa nerviosa. De cop i volta abandona els papers, s'asseu al davant nostre i amb un air placidíssim:

—Pregunteu!—ens fa.

—Una mica de biografia, Mestre?

—Sóc del Masnou; el meu pare era "capità de barco". Els de casa deien que jo havia de tenir moltes virtuts, perquè era el que feia set de la fillada. I com que per torna vaig néixer el dia de Dijous Sant al matí, tothom es creia que fóra una mena de "curandero".

—On estudiàreu música?

—Al Conservatori del Liceu.

—Mestres?

—Font, Rodoreda, Vidiella i Pedrell. L'ambient que va voltar-me de seguida m'ajudà a orientar-me. No saben les bones conseqüències que pot tenir per a un home el fet vulgar d'haver venut solfes; als magatzems de "Can Guàr-

dia" i de "Can Ferrer", vaig fer belles coneixences que s'enfortiren i ampliaren en tocar als cafès "Inglès" i "Pelayo".

—El mestre Vives...

—Era una d'aquelles romàntiques amistats. Projectes amb ell? Tants com vulgueu. Per alguna cosa érem catalogats dintre la colla de "los cuatro locos"... Però somiant somiant...

Lluís Millet

—...Fundàreu amb el mestre Vives el meravellós Orfeó Català!

—Que té 45 anys de vida! Amb més de dos cents cantaires que em refilen com uns rossinyols...

—...Mestre! Si ho sentíssin, vós que els dieu aquells estirabots tan recargolats!

—Ja tinc el càstig de 45 anys de cridar, amic meu: "No puc fumar!" Es horrible, oi? El metge em diu que tinc el coll avariats...

—I com que a més de l'Orfeó feu tantes coses!

—Cal lluitar! I ara més que mai! ¿No ho veieu que no hi ha ideals forts, que no hi ha aquell formidable entusiasme dels bons temps del catalanisme romàntic?

—On és l'afany de crear, la inspiració? És clar que si ens referim a la música, es fa més del que es veu. Però no hi ha editors. El nostre públic va poc als concerts...

—Les famílies que poden...

—No ajuden. I si ho fan, no és amb fe, sinó enduts per la moda...

—El cinema...

—No me'n parlem! El cinema, el futbol, la boxa, ens distreuen la gent. L'obra de la "Germanor d'Orfeons" se'n ressent força. Cada dia manquen més ocristes...

I tants d'encisos com atresora la nostra música!

—Si en té! Agafeu, només, un mestre: el mestre Nicolau. Quina profunda serenitat, quina humanitat no tenen els seus accents! És un clàssic, de cap a peus! Estic molt content pel concert en recordança del Mestre immortal, que donarem avui per mitjà de la vostra Ràdio Associació de Catalunya...

El mestre Millet ja torna a regirar papers. S'ha acabat la conversa. Ha de sortir. Som al carrer. Encaixem. Ja és lluny. Sembla un ocellàs magre i negre que fuig sense nord, batent les ales mullades.

Tot evocant la seva "manera" de dirigir, pensem que, qualsevol dia, d'un salt el trobarem clavats en un agut del Credo de la Missa del Papa Marcel.

Tomàs ROIG I LLOP

L'ORFEO CATALA

executà ahir un magnífic concert, precedit d'un parlament del seu director mestre Millet, exclusiu de la xarxa d'emissores de **RADIO ASSOCIACIO DE CATALUNYA** dedicat als catalans absents i retransmès per l'emissora d'ona curta de Madrid "E. A. Q. Radiodifusió Ibero-Americana"

Festival Bach - 250 aniversari del naixement de J.S. Bach.

19

Audició de la cantata 161 i
Fragments de la Gran Missa en si menor.
- 25 i 31 de Maig 1935 -

Comentari i avanç del concert

Diluvio 24.2.35.

Que el Orfeó Català ^{**} està estudiant a todo vapor la "Misa en si menor", de Bach, para ofrerla por primavera.

Veu de Catalunya 4.5.35

* Segons ha manifestat el director d'una Acadèmia de Música, va minvant extraordinàriament el nombre de deixebles.

Abans acudia a l'Escola Municipal una gentada enorme.

Sembla que aquesta crisi és deguda a la música mecànica.

La gent, en compte d'estudiar, prefereix comprar-se una gramola o un piano de maneta.

Dintre poc temps serà més difícil trobar un músic que un orador de l'Esquerra que no digui nicieses.

* Els concerts ja no interessen al públic. Les associacions que organitzen concerts, allunyen el poble dels músics.

Actualment, gairebé no es dona cap concert públic.

Dilluns dona un concert l'eminent pianista Alfred Cortot. Únicament podran sentir aquest gran concertista els socis d'una determinada Associació.

Les portes seran tancades per als qui estimen la bona música i no disposen de mitjans econòmics per a pagar la quota anual.

¿Com volem que el poble admiri i conegui els grans artistes i els grans compositors, si no li donem facilitats perquè assisteixi als concerts?

Està molt bé que existeixin associacions que assegurin l'èxit dels concerts, però caldria que es donessin també concerts públics.

A Barcelona no es donen altres concerts públics que els de l'Orquestra Pau Casals, els del violinista Costa i els de l'Orfeó Català. Els grans músics estrangers passen gairebé d'incògnit per Barcelona.

I el més trist és que hi ha molta gent que assisteix als concerts privats, amb l'única finalitat de conversar amb els amics de les colònies estiuenques.

Nosaltres hem vist un estol de senyorettes i de joves, bombardant-se amb les boles de neu, mentre una gran orquestra, dirigida per un músic genial, interpretava la Novena Simfonia de Beethoven.

Diluvio 15.5.35

ORFEO CATALA. ^{**} La masa coral del Orfeo Català està finalizando la preparació del magno concierto público que, en conmemoración del CCL aniversario del nacimiento de Juan Sebastián Bach, efectuará nuestra primera entidad coral el sábado, día 25 del actual, por la noche.

La tarea de preparació de este concierto ha sido ardua y larga, ya que el Orfeo Català quiere ejecutar gran parte de una de las composiciones más importantes de Bach, la "Gran misa en si menor", considerada como la obra de más difícil ejecución coral de entre las muchas y muy difíciles que escribió el gran maestro.

Hace veinticuatro años que el Orfeo Català ejecutó esta obra por primera vez y está presente en la memoria de los que la oyeron, el éxito enorme que obtuvieron aquellas memorables audiciones.

Desde entonces hasta ahora no ha podido oírse esta obra en Barcelona y a duras penas en el extranjero a causa de las grandes dificultades que es necesario vencer.

Veu de Catalunya 15.5.35

Orfeó Català

FESTIVAL J. S. BACH

La commemoració del 250 aniversari del naixement de Joan Sebastián Bach que l'Orfeó Català ha anunciat per al dissabte, dia 25 d'aquest mes, revestirà el caràcter de gran solemnitat. No pot ésser d'altra manera si hom té en compte l'extraordinària predilecció que el nostre públic musical ha mostrat sempre per les audicions d'obres de Bach tan curosament preparades i entusiàsticament executades per l'Orfeó Català i les interpretacions tan justes i sentides d'aquestes obres que caracteritzen el mestre Millet. En el programa d'aquest festival figura la Cantata núm. 161, «Vina, dolça hora de la mort», una de les més belles, si no de les més grandioses, de Bach, puix que en ella s'esplaià el seu gran sentiment nostàlgic de la mort, que fou un dels més acusats caires del seu esperit profundament cristià.

Vanguardia 15.5.35

Teatros y Conciertos

FESTIVAL J. S. BACH

La conmemoración del 250 aniversario de Juan Sebastián Bach, que el «Orfeo Català» ha anunciado para el sábado, día 25, revestirá el carácter de gran solemnidad. No podía ser de otra manera, si se tiene en cuenta la extraordinaria predilección que nuestro público musical ha mostrado siempre por las audiciones de obras de Bach, tan cuidadosamente preparadas y ejecutadas por el «Orfeo Català», y las interpretaciones que caracterizan al maestro Millet. En el programa de este festival figura la cantata núm. 161 «Vina, dolça hora de la mort», una de las más bellas, si no de las más grandiosas de Bach.

Publicitat 17.5.35

NOTICIARI

ORFEO CATALA FESTIVAL J. S. BACH

La commemoració del 250 aniversari del naixement de Joan Sebastià Bach, que l'Orfeó Català ha anunciat per al dissabte dia 25 del corrent, revestirà el caràcter de gran solemnitat. No pot ésser d'altra manera si hom té en compte l'extraordinària predilecció que el nostre públic musical ha mostrat sempre per les audicions d'obres de Bach, tan curosament preparades i entusiàsticament executades per l'Orfeó Català i les interpretacions tan justes i sentides d'aquestes obres que caracteritzen el mestre Millet. En el programa d'aquest festival figura la Cantata número 161, "Vina, dolça hora de la mort", una de les més belles, si no de les més grandioses, de Bach, puix que en ella s'esplaià el seu gran sentiment nostàlgic de la mort, que fou un dels caires més acusats del seu esperit pregonament cristià.

Veu de Catalunya 17.5.35

TELO ENDINS

L'Orfeó Català, dirigit pel gran mestre Lluís Millet, ens delectarà novament amb l'audició de la Missa de Bach, que va obtenir un gran èxit quan la va cantar íntegrament ja fa alguns anys.

Cal suposar que la sala del Palau de la Música Catalana s'omplirà de gom a gom. Un esdeveniment com aquest no pot passar desapercebut del nostre públic filharmònic.

Aquesta audició havia de donar-se en una de les sessions de l'Associació de Música da Camera, però afortunadament no ha estat així.

Diem afortunadament, perquè ara podran assistir al concert tots els admiradors de Bach i de l'Orfeó Català.

Aneu a saber, si s'hagués donat en una de les sessions que organitza aquella associació, si mentre els oients admiraven el geni de Bach, un estol de senyoretes d'alguna colònia estiuenca hauria passat el temps jugant a penyores.

El Mali 18.5.35

* Festival Bach a l'Orfeó Català. — Segueixen amb tota intensitat a l'Orfeó Català els preparatius per al gran Festival Bach, el qual tindrà lloc el dia 25 del corrent, a la nit. Els solistes vocals senyores Fornells de Sayós i Callao de Sánchez Parra i senyor Vendrell, temps ha que treballen les seves magnífiques i difícils partícels, tant de la Cantata número 161 com de la Missa en si menor. L'orquestra de setanta professors començarà els assaigs demà diumenge, a la nit, finides les tasques del Liceu que ocupaven la majoria dels seus professors. Els solistes instrumentals especials per a l'execució de la Missa com són l'oboè d'amor i les trompetes en cre han fet ja la pràctica necessària d'aquests instruments inusitats en l'orquestra moderna.

Veu de Catalunya - 18/5.35

Orfeó Català

Festival Bach

Segueixen amb tota intensitat, a l'Orfeó Català, els preparatius per al gran Festival Bach, que tindrà lloc el dia 25 del corrent, a la nit.

Els solistes vocals senyores Fornells de Sayós i Callao de Sánchez Parra, i el senyor Vendrell, treballen ja de temps llurs magnífiques i difícils partícels, tant de la Cantata núm. 161, com de la Gran Missa en si menor. L'orquestra, composta per setanta professors, començarà els assaigs demà, diumenge, a la nit, finides les tasques del Liceu que ocupaven la majoria dels seus professors. Els solistes instrumentals especials per a l'execució de la Missa, com són l'oboè d'amor i les trompetes en re, han fet ja la pràctica necessària d'aquests instruments inusitats en l'orquestra moderna. Tot permet esperar que l'audició serà un nou triomf i una nova glòria per a l'Orfeó Català.

La Noche 18.5.35

LA ASOCIACION DE CULTURA MUSICAL

Con el fin de facilitar la preparación y ensayos del concierto de Bach, organizado por el Orfeó Català, la Asociación de Cultura Musical se ha visto precisada a modificar la fecha del segundo concierto de mayo. Este concierto anunciado en principio para el día 25, ha quedado aplazado hasta el miércoles, día 29, teniendo lugar a las diez de la noche, en el Palau de la Música Catalana.

La Veu 19.5.35

Orfeó Català

Commemoració del 250è. aniversari del naixement de J. S. Bach

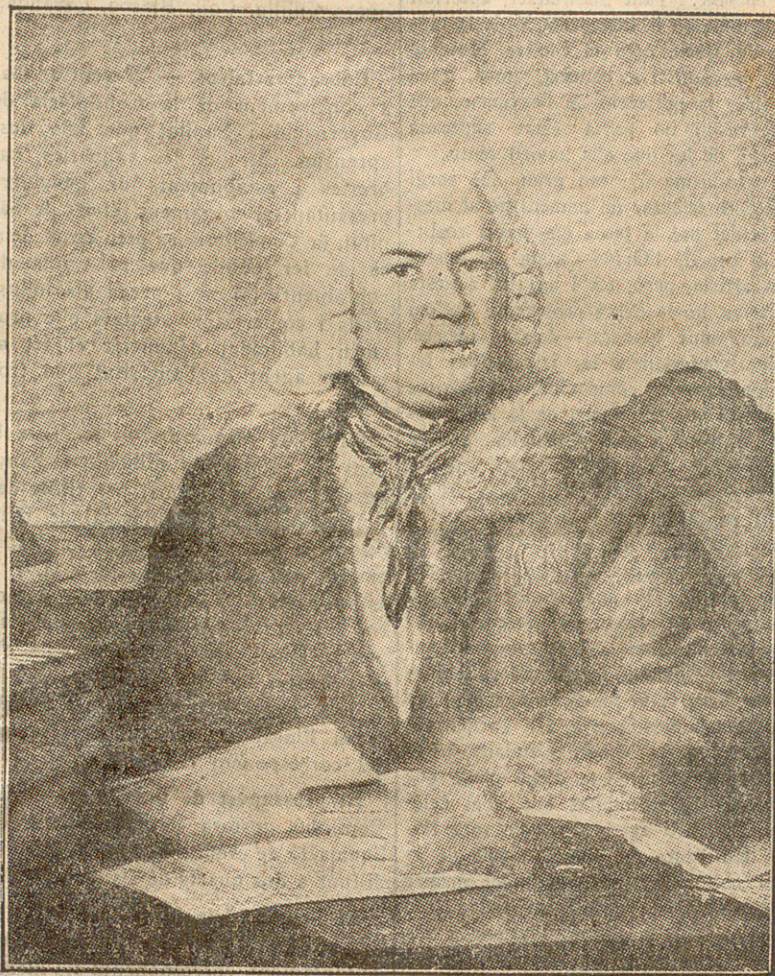
Una audició d'obres de Bach és sempre un atractiu per al nostre públic, el qual, potser com cap altre del món, sent la força i la sublimitat d'aquell geni, que, sense cap exageració, podem qualificar d'incommensurable.

Si a l'atractiu de les obres hi afegim el prestigi d'una execució minuciosament preparada i acurada i una interpretació plena de foc i entusiasme, no és sorprenent l'immens interès que ha desvetllat l'anunci del gran concert que, en commemoració del 250 aniversari del naixement de J. S. Bach, donarà l'Orfeó Català el proper dissabte, a la nit, al Palau de la Música Catalana, amb el concurs de nombrosos solistes vocals i instrumentals i una orquestra de setanta professors, sota la direcció del mestre Millet.

ESDEVENIMENT MUSICAL

Aniversari del naixement de Bach

La gran missa en «si menor»
per l'Orfeó Català

JOHANN SEBASTIAN BACH

Un gran esdeveniment musical tindrà lloc dintre pocs dies amb el concert que l'Orfeó Català prepara per commemorar el 250 aniversari del naixement de Joan Sebastià Bach. En aquest concert seran interpretats alguns dels més inte-

L'església de Sant Tomàs, de Leipzig, on Bach feia d'organista

ressants fragments de la Missa en si menor, una de les més importants creacions de Bach, la més grandiosa, de proporcions colossals. Sens dubte, és també la de més difícil execució, i la seva preparació exigeix un esforç que només una entitat de les condicions del nostre Orfeó pot abordar amb totes les garanties d'èxit.

La composició d'aquesta obra, única en el repertori religiós de tots els temps, comprèn un període de cinc anys. Bach hi treballà intermitentment i, sembla, sense haver establert un pla detallat. Els primers fragments, "Kyrie" i "Gloria", daten de 1733, destinats a la Capella reial de l'Elector Frederic August, el qual professava la religió catòlica. Hom creu, però, que aquests fragments no foren mai executats a l'esmentada capella, ja que els papers corresponents, que es conserven a la biblioteca de Dresden, apareixen completament intactes. Els altres fragments de la Missa foren com-

postos posteriorment, i els darrers es creu que són de l'any 1738. Bach se serví en aquesta composició de diversos fragments de música composta amb altre objecte i aprofitada després hàbilment. Així, per exemple, el "Gratias" i el "Qui tollis", del Glòria, i el "Patrem Omnipotentem" i el "Crucifixus", del Credo, són presos, respectivament, de les Cantates núms. 29, 46, 171 i 12. Cal, però, fer observar que, com afirma oportunament Albert Schweitzer, el gran organista i intèrpret de Bach, biògraf també singularment documentat i inspirat, aquests aprofitaments tenen la valor de composicions originals, ja que Bach, en triar els trossos de música que volia aplicar a la Missa, tingué bon compte que el text llatí fos des del punt de vista de la idea musical, idèntic al text de l'original.

Per bé que es tracta d'una obra destinada al culte religiós, difícilment hom podria executar-la, donada la seva enorme extensió, durant la celebració de

El mestre Millet

l'Ofici. Tampoc en els concerts és freqüent l'audició integral, degut a la mateixa circumstància, i aquí és oportú recordar el que diu l'esmentat biògraf de Bach, per justificar el fet que l'Orfeó Català doni aquesta vegada fragments de la Missa, per comptes de reprendre l'execució de tota l'obra que ens oferí anys enrera. "Es poc probable—afirma el Dr. Schweitzer—que sigui la Missa—mai executada freqüentment, vistes les seves dimensions, a menys que hom renunciï a fer-la sentir integralment, d'acord amb les intencions de Bach; i que hom doni separadament les diferents obres agrupades en aquest conjunt: la "Missa" pròpiament dita, que comprèn el Kyrie i el Gloria; el Credo, que Emmanuel—el fill de Bach—executava isoladament, el Sanctus i l'Hossanna. Cadascuna d'aquestes obres constitueix, per ella sola, una unitat. L'obra, en tant que obra de conjunt, existeix tan poc com l'Oratori de Nadal."

Com acabem de dir, aquesta obra fou donada sencera i en primera audició a la nostra ciutat per l'Orfeó Català. Aquesta execució, que fou una gesta singularment solemne entre les acomplides per la nostra primera institució coral, tingué lloc l'any 1911 i hi cooperà, com a organista, l'esmentat mestre Schweitzer.

L'emoció que causà aquesta audició fou enorme. Tant Schweitzer, autoritat indiscutible en la interpretació de la música de Bach, com el mestre Moscheroni, que assistí al concert també, feren ressaltar la perfecció de l'execució, que asseguraven no havia estat superada per cap de les que ells havien sentit.

L'entusiasme fou tan gran, que sorgí la idea de tributar un homenatge al mestre Millet per la tasca que havia realitzat al cap de l'Orfeó Català. El nostre gran artista, però, tot i agraint aquesta iniciativa, no la deixà prosperar. "¿Com puc jo, amic Morera—deia el mestre Millet, contesant a les suggestions fetes per aquell compositor—, admetre una festa que em separi de la meua comunitat, com a cosa distingida, com a membre que per si sol es basta i té tot el valor del conjunt, quan l'obra és de tots i per això viu i progressa?"

La resistència del mestre Millet a rebre un homenatge personal no pogué ésser vençuda i aquest homenatge fou tributat a l'Orfeó. La Secció Coral fou obsequiada per la Junta amb un banquet i la Comissió organitzadora encarregà a Josep Llimona l'encunyació d'una medalla commemorativa, i a l'arquitecte

Segueix

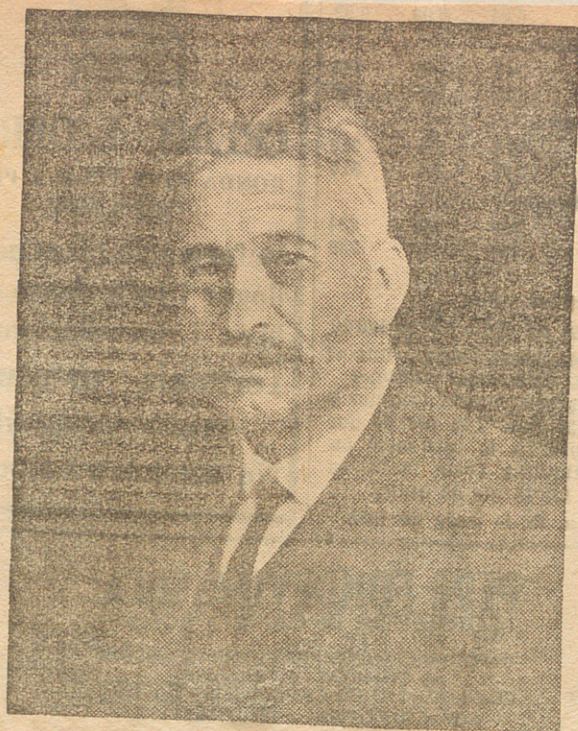
continuació

del Palau de la Música Catalana, Lluís Domènech, el projecte d'una placa que perpetués la solemnitat que hom celebra. El dia 17 de març de 1912 tingué lloc l'acte del descobriment de la placa col·locada a la paret del primer replà de l'escala d'accés al Palau i al repartiment de la medalla d'argent a tots els cantaires, d'or al mestre Millet i d'argent daurat als altres mestres i al Dr. Schweitzer.

La nova audició que prepara l'Orfeo Català ha desvetllat una justificada expectació i és de creure que serà coronada amb l'èxit que sempre ha acompanyat les grans empreses de l'admirable institució musical, orgull de la nostra terra.

GIRASSOL

La Seu de Catalunya 23.5.35

El mestre Millet, qui dirigirà les execucions per l'Orfeo Català

Publicitat 23.5.35

La Música

NOTICIARI

GRAN AUDICIO D'OBRES DE JOAN SEBASTIA BACH

La gran missa en "si" menor és sens dubte la més vigorosa i la més grandiosa de les obres del genial mestre de capella de Leipzig. Constitueix, doncs, un encert per a l'Orfeo Català el fet d'haver escollit gran part d'aquesta obra per a executar-la el dissabte vinent, dia 25, en commemoració del 250 aniversari del naixement del més gran músic de tots els temps.

Contrastant amb aquesta obra, l'Orfeo Català ha escollit per a completar el programa una obra de caràcter enterament diferent, però no menys significativa ni menys representativa d'un dels múltiples aspectes del talent d'aquell gran mestre. Aquesta obra és la "Cantata núm. 161", amurada tota ella d'un sentiment concentrat i punyent d'enyorança de la mort, ple de pressentiments de l'anhelada deslliurança del món de la matèria i de visions angèliques de la gaubança eterna. Són dos aspectes, la "Missa" i aquesta "Cantata", els més extrems del temperament de Bach, dels quals tindrem el goig de fruit en la pròxima audició que l'Orfeo Català prepara.

Joan Sebastià Bach

LA COMMEMORACIO DE L'ANIVERSARI PER L'ORFEO CATALA

per Joan Llongueres

Un esdeveniment musical d'importància és el que tindrà lloc la nit del propinent dissabte al Palau de la Música Catalana.

L'Orfeo Català, la nostra primera entitat artística, tal com han fet enguany arreu del món tantes i tantes entitats musicals i culturals, vol commemorar, amb la major dignitat i esplendor possibles, el 250 aniversari del naixement de Joan Sebastià Bach, aquest colós de la música, aquest geni sens na-

rió que ocupa dins la història de l'art musical un lloc igual al que ocupa, per exemple, Shakespeare i Miquel Àngel dins la història de les arts plàstiques.

L'Orfeo Català vol festivar i enaltir, com només ell pot fer-ho entre nosaltres, el nom gloriós de Joan Sebastià Bach i ens crida a tots perquè tots prenguem la nostra part ineludible en aquesta solemnnial commemoració.

Detureu-vos a llegir el magnètic programa. En primer lloc la superba "Cantata núm. 161: Vina, dolça hora de la mort", en la qual Bach, amb una força d'expressió serena i dolçament penetrant, amb una excel·lència suprema, tracta el seu tema preferit de la mort com el gran alliberament vers una vida més alta i més pura i ens colpeix l'ànima amb els seus accents il·luminats i enervorits.

De seguida, mireu! Quatre grans fragments de la imponderable "Gran Missa", en si menor. El vigorós "Gloria", dividit en set parts, entre les quals quatre grans corals, dues àries de contralt i un duet de soprano i tenor, el formidable imponent "Sanctus", amb el seu meravellós "Hosanna"; el celestial "Benedictus", per a tenor, violí sol i continu i l'adorable "Agnus Dei", dividit en dues parts; una inspiradíssima ària de contralt i el serè i majestuós coral del "Dona nobis pacem".

Penseu ara que els interpretadors seran, ultra una excel·lent orquestra de setanta professors, els celebrats solistes vocals Andreu Fornells, Concepció Callac i Emili Vendrell i els solistes instrumentals Eduard Toldrà, Vicenç Maria de Gibert, Gratacòs i Carles. Els chors a càrrec de la massa coral de l'Orfeo Català, que fa mig any, amb aquella manera perfecta de treballar i amb aquella exemplar consciència artística i amb aquell zel i amb aquell entusiasme que a tots ens al·liona i ens edifica, els prepara. Davant de tots aquests valuosos elements la figura noble i simpàtica, la figura poderosa i venerable de l'eminent Mestre Lluís Millet, aquest germà espiritual de Bach, tant per les seves continuades tasques de tota la seva vida com pel seu viu i arborat fervor, el seu misticisme i clara bondat, junt amb la seva clara intel·ligència i el seu formidable temperament musical.

La "Gran Missa", en si menor, és la més pasmosa i gegantina de totes les sobres de Joan Sebastià Bach; la més vigorosa i la més grandiosa, amb tot i mancar-li, per causa de les condicions en què fou escrita, aquella unitat que és el secret de la bellesa sublim de la "Passió segons Sant Mateu".

La "Gran Missa" en si menor, de J. S. Bach és, amb tot una de les més poderoses i extraordinàries concepcions de l'art musical de tots els temps. Cap altre compositor no ha pogut assolir aquella exuberància en la riquesa del contrapunt i aquella vida i veritat en la polifonia. La música de Bach és profundament humana. És una música serena i reflectiva, profunda i plena d'il·luminacions insospitades. Perquè Bach no és solament el músic de geni, sinó

segueix

La Seu 23.5.35

TELO ENDINS

* Dissabte a la nit, el nostre gloriós Orfeo Català, dirigit pel mestre Millet, un dels homes que més haurien d'estimar i admirar els catalans per la tasca admirable que ha realitzat, donarà una audició d'obres de Bach.

La missa que va escriure l'autor de tantes obres genials, té tantes dificultats, que únicament pot ésser cantada per una massa de cantaires molt disciplinada.

El mestre Millet ha fet el miracle que els seus cantaires ens donessin una audició perfecta de la Missa de Bach. A ell devem el goig de sentir, meravellosament cantada, l'obra cim d'aquell músic genial.

Seria una injustícia imperdonable que el públic no respongués als sacrificis que ha fet l'Orfeo Català per a donar-nos l'audició d'una obra incommensurable que eleva l'esperit dels oients.

Cal que la sala del Palau de la Música Catalana sigui plena a vessar.

L'home noble bo, l'home estudiós i treballador, l'home senzill i abnegat per excel·lència. Per això el respecte universal — com diu molt bé Spalding — que embolcalla aquest nom immortal, no és pas solament per la perfecció indiscutible de l'obra, per alta i extraordinària que sigui, sinó també per la sinceritat viril i per la profunditat de l'emoció de les quals tota ella resta sempre impregnada.

El Mestre Millet amb el seu meritíssim Orfeó Català, donà aquesta «Gran Missa» una altra vegada, ja fa vint-i-quatre anys. Per iniciativa del Mestre Morera, un homenatge fou tributat, llavors a tots els qui aportaren la seva cooperació a aquelles memorables interpretacions que constituïren una de les fites més altes de la vida musical a Catalunya i per això es féu constar així en la placa de marbre que es col·locà al Palau de la Música Catalana.

Tots aquells qui ara tenen trenta anys no coneixen aquesta obra i no poden imaginar-se com la canta el nostre magnífic Orfeó Català. Ara és una ocasió per a conèixer aquesta entitat nostra, que no tots estimem encara com deuriem, i per adonar-nos que és l'única entitat catalana que té

una categoria verament europea i universal.

Ara té encara Catalunya el Mestre Millet davant de l'Orfeó Català, vol dir això que encara el Mestre Millet pot donar a les interpretacions de l'Orfeó Català aquella fe vigorosa que el mou; aquell tremp de rassa que li brilla al rostre; aquell entusiasme i aquell abrandament de vida veritable que desborda de tot el seu ésser i de tots els seus moviments. La «Gran Missa» en si menor de Bach, per les seves extraordinàries i múltiples dificultats, no és pas fàcil de posar sovint.

Ara que el Mestre Millet la posa, amb el seu fidel i gran Orfeó Català i amb els valuosos elements de la seva confiança, és com un Jubileu musical per tot Catalunya. Ningú que estimi la glòria i l'ascensió de la pàtria nostra, no pot mancar-hi. Hem d'acudir-hi tots com en piados i fèrvid pelegrinatge.

L'Orfeó Català commemora el 250 aniversari del naixement de Joan Sebastià Bach. L'Orfeó Català és l'ànima vibrant i encelada de Catalunya. Tot Catalunya, doncs, ha d'ésser-hi present a aquesta magna commemoració i tot Catalunya ha d'eleva el seu esperit a l'impuls d'aquesta música prodigiosa i sublim que el Mestre Lluís Millet farà revivre amb la seva preclara intel·ligència, amb la seva fina sensibilitat, amb el seu cor bondadós i magnànim.

LES CANTATES I LA MISSA EN SI MENOR, DE JOAN SEBASTIA BACH

per F. Lliurat

Per tal de commemorar el 250è aniversari de la naixença de Joan Sebastià Bach, l'Orfeó Català anuncia, per al vinent dissabte, l'execució, al Palau de la Música Catalana, de la Cantata núm. 161: *Vina, dolça hora de la mort*, i del *Gloria, Sanctus, Benedictus* i *Agnus Dei* de la *Gran Missa en si menor*, del gran músic recordat, homenatjat. El moment és, doncs, oportú, per a parlar, des de LA VEU DE CATALUNYA, de les esmentades produccions.

I abans que tot, una mica d'història.

La Cantata és una forma musical relativament nova. Tal com la practicà Bach, data de les darreries del segle dissetè. I en temps de Bach, hom discutia, fins i tot, si la forma en qüestió tenia o no el dret d'ésser. Després de Bach, la forma Cantata desaparegué.

La Cantata alemanya és filla de l'exemple dels músics italians. I per a comprendre-ho, cal rememorar l'art venecià del final del segle setzè. I cal recordar els músics alemanys que anaren a Venècia i es familiaritzaren amb el Concerto i amb l'òpera. Recordi's Schütz. Cal rememorar, a més, l'èxit de la música dramàtica a Alemanya. Música expressiva, suggestiva, que Schütz, per exemple, escrivia, imitant els italians. Però l'efectisme de la música feta, pensada per al teatre, fou copiat pels compositors que escrivien música religiosa. La música profana penetrava, doncs, a l'església. Això suscità una veritable reacció... de la qual sortí la Cantata.

La Cantata eixí del Motet, i l'art dramàtic eixí del Madrigal.

Cal també recordar ara la Congregazione de l'Oratori, de Roma. Fou en una de les seves històriques, importants reunions, que es representà, l'any 1600, al Convent de Santa Maria de Vallicella, la primera obra dramàtica religiosa: *Rappresentazione di anima e di corp*º, Misteri d'Emili de Cavalieri.

El mateix any es representà, a Florència, el primer drama musical profà: *Orfeus*, de Jacopo Peri. Giulio Caccini escriví prestament un segon *Orfeus*. A títol de curiositat, recordarem ara que en executar-se les dues obres esmentades, l'orquestra era ja invisible... talment com a Bayreuth!

L'any 1613, Monteverdi fou nomenat mestre de capella de l'església de Sant Marc de Venècia. Continua les gestes dels seus predecessors i fins les amplià, les enriqueix i l'església de Sant Marc esdevingué el centre de la música religiosa dramàtica. I en parlar de la música que hom executava a Sant Marc de Venècia, ultra Monteverdi,

cal recordar els músics anteriors: Andrea Gabrieli, Claudio Merulo, Giovanni Gabrieli. Tots escrivien *Dialogi*. Ludovico Viadana fou el primer músic que emprà el mot Concerto en les seves obres religioses. I publicà *Concerti de Chiesa*. El propi Bach, més que el mot Cantata, escriví en les seves partitures el mot Concerto. La Cantata volia dir, preferentment, obres per a solistes. Durant el siscent, i fins en temps de Bach, hom escrivia indiferentment Concerto, Simfonia, Diàleg o també Motetta.

A Itàlia, la Cantata triomfà sobretot amb Giacomo Carissimi.

Ara bé: mentre Carissimi triomfava a Itàlia, Heinrich Schütz triomfava a Alemanya. I és oportú recordar que Schütz fou el més gran compositor de música religiosa que hi hagué a Alemanya, abans del genial Joan Sebastià Bach. Schütz imposà a Alemanya el *Diàleg musical*. I amb Schütz triomfà a l'església el concertant. El Motet fou vençut per la música instrumental. Amb tot, hom continuà durant llarg temps anomenant *Motets*, obres que ja són, en realitat, Cantates. El propi Bach, en escriure l'any 1708 la seva Cantata *Gott ist mein König*, l'anomenava *Motetta*.

Després de Schütz, el músic més conegut a Alemanya fou Andreas Hammerschmidt. Les seves *Devocions musicals* i les seves *Glosses musicals* sobre els Evangelis assoliren els més grans èxits, no solament a Alemanya, sinó arreu.

Johann Daniel Gumprecht, en el prefaci de les seves *Idees de Sabat*, demanava que els diumenges es repartís el text de la Cantata interpretada, per tal que hom pogués seguir-lo. Considerava la Cantata, talment com un concert espiritual intercalat a la litúrgia. I a Lübeck, l'organista feia repartir, en efecte, el text de les Cantates en celebrar les *Músiques del Capvespre* (*Abendmusiken*). A Leipzig hom repartia igualment el text de les Cantates executades.

El segle dissetè musical alemany és innegablement interessant. Aleshores, tots els mestres de capella eren compositors. I escrivien Cantates per a tots els diumenges.

Però l'art nou, fill de l'òpera italiana, exigia despeses serioses. Però la guerra dita dels Trenta anys fou fatal per a l'art dels sons. (El pobre Schütz, per exemple, i els seus músics no cobraven pas sempre llurs ben modestos honoraris). D'altra banda, els aficionats oblidaven la música religiosa i es dalien per l'òpera.

Les dues ciutats llures: Hamburg i Lübeck esdevingueren els dos grans centres on es desenrotlla la Cantata. I els dos més gloriosos deixebles de Schütz, Mathias Weck-

Segueix

nann i Christoph Bernhard, anaren a Hamburg. A Lübeck hi havia Franz Tunder, deixeble de Frescobaldi.

Weckmann, Bernhard i Tunder escrivien *Cantates*. (Han estat publicades i són notabilíssimes.) I s'ha dit, fins i tot, que la música de Tunder era superior a la del propi Buxtehude. La seva *Cantata Ein feste Burg*, és bellíssima.

Weckmann donà una gran importància a la seva orquestra. Practicà la música pintoresca, descriptiva, i tractà les veus com instruments de l'orquestra, talment com, més tard, Joan Sebastià Bach.

A la Biblioteca de Lübeck hom conserva encara vint *Cantates* per a cors i cinc *Cantates* nupcials per a solistes, de Buxtehude. Hi ha també altres *Cantates* del mateix autor, a Berlin.

Bach sentí, certament, a Lübeck, alguna de les *Cantates* de Buxtehude.

J. C. Schiefferdecker fou el successor de Buxtehude. Escriví *Cantates* per a totes les *Abendmusiken* anuals. Les guerres de Napoleó foren causa de la desaparició dels concerts espirituals de Lübeck.

Cal també recordar els principals mestres del centre d'Alemanya, anteriors a J. S. Bach: Rudolf Ahle (organista a Mülhausen) les obres del qual han estat publicades; Johann C. Bach. Joan Sebastià Bach fou un gran admirador del darrer dels citats músics. I dirigí, a Leipzig, la *Cantata* de J. C. Bach: *Es erhub sich ein Streit*. La *Cantata* esmentada anuncia ja la polifonia genial del vell Joan Sebastià Bach.

I heus ací, doncs, una síntesi de la història de la vella *Cantata* alemanya.

Gràcies a la influència d'Hamburg, el caràcter dels concerts espirituals de Lübeck canvià de faiso completa. I Schiefferdecker, qui venia d'Hamburg, arreu les velles *Cantates*. I ja no s'executà altra música que la que exterioritzava l'estil hamburguès. Durant vint-i-cinc anys que Schiefferdecker dirigí les *Abendmusiken* de Lübeck, no s'executà ni una sola vegada cap *Cantata* de Buxtehude. A partir del 1700, la *Cantata* filla de l'òpera triomfà arreu d'Alemanya.

«Per a explicar-me clarament — escriu Neumeister, i els seus mots són significatius —, una *Cantata* no és altra cosa que un tros d'òpera i ha de contenir, doncs, talment com succeeix en l'òpera, àries i recitacions.» Amb tot, el propi Neumeister emprà després en els seus llibrets de *Cantates*, estrofes amb «ritournelles», recitacions lliures, etc. I fou aquesta forma de *Cantata* del llibretista Neumeister, que esdevingué popular. Tots els llibretistes de *Cantates* imitaren la forma susdita. I cal ara citar el més important dels imitadors de Neumeister: Salomó Franck. Publicà cicles de *Cantates*.

Les primeres *Cantates* de Bach apareixen encara escrites seguint l'exemple dels vells mestres. No hi ha encara en les *Cantates* esmentades, ni recitatius parlats, ni àries amb «ritournelles». Però l'autor de la *Missa en si menor* seguí aviat les petjades dels llibretistes Neumeister i Franck. I la *Cantata: Vina, dolça hora de la mort*, que el mestre Millet dirigirà el vinent dissabte, és ja filla de l'estil nou, de la nova forma de la *Cantata*.

La *Missa en si menor* — s'ha dit — és l'obra més vigorosa, més grandiosa de Joan Sebastià Bach. El *Kyrie* i el *Gloria* foren oferts

per Bach, a l'Elector, el dia 27 de juliol del 1733, amb una dedicatòria en la qual demanava el títol de *Hoffcompositor*. Cal, ara, recordar que la Cort de Saxònia era catòlica. Les parts autògrafes del *Kyrie* i del *Gloria* es troben a la biblioteca de Dresde. No hi ha en elles cap senyal d'haver estat executades a la capella reial. Bach completà més tard la seva *Missa*.

En escriure la *Missa en si menor*, Bach manlevà elements d'altres obres seves. El *Gratias*, per exemple, és tret de la *Cantata Wir danken dir*; el *Qui Tollis*, procedeix de la *Cantata Schanet doch und sehet*; el *Patrem omnipotentem*, ha eixit de la *Cantata Gott, wie ist dein Name*, i el *Crucifixus*, de la *Cantata Weinen Klagen*.

Les ~~de~~ parts de la *Missa*

en *si menor* foren escrites vers l'any 1738. I hom s'ha demanat si l'obra que ens ocupa fou interpretada sencera, en temps de Bach. És segur que Bach dirigí fragments de la seva *Missa*. Però no l'escriu pas, sembla, perquè fos executada sencera. En tal sentit, s'ha comparat la *Missa en si menor* amb l'*Oratori de Nadal*. En la partitura autògrafa, Bach no dona el nom de *Missa* sinó al *Kyrie* i al *Gloria*.

Tractant-se d'una obra catòlica, en escriure la *Missa en si menor*, Bach es serví d'algun tema gregorià.

El *Kyrie* i el *Gloria* de la *Missa en si menor* foren publicats l'any 1836. La resta, l'any 1845. I l'edició de la *Bachgesellschaft* data del 1855.

La *Missa en si menor* és poc executada, a causa de les seves dificultats i, d'altra banda, a causa també de la seva extensió.

La *Missa en si menor* és una de les obres cabdals de l'art dels sons. No hi ha en ella la unitat que caracteritza, per exemple, la *Passió segons Sant Mateu*, del propi Bach. Però és, potser, l'obra més palesament sorprenent, més genial del seu autor.

I la *Cantata Vina, dolça hora de la mort*, és impressionant. Mai l'expressió musical no ha assolit més eficàcia que en la *Cantata* esmentada. Cal no oblidar que Bach era, per damunt de tot, un místic. I per a un místic, per a un cristià, la mort representa una deslliurança. Hom abandona els neguits, les dolors d'aquest món, per tal de conèixer, de gustar la suprema felicitat. I ningú no ha cantat la nostàlgia de la mort, com Joan Sebastià Bach.

Es de dordre que les grans obres de Bach no puguin ésser executades tots els anys. Elevarien, aconsolarien el nostre esperit. Però cal agrair (com sempre) l'esforç intel·ligent, tenaç, dels mestres, dels executants abnegats que preparen ara, per tal que nosaltres puguem gaudir, execucions perfectes, model·liques, de la *Cantata Vina, dolça hora de la mort*, i del *Gloria, Sanctus, Benedictus i Agnus Dei* de la *Missa en si menor*, del vell Cantor.

La commemoració de J. S. Bach i l'Orfeó Català

J. S. Bach

Dissabte vinent l'«Orfeó Català» celebrarà el 250è. aniversari del naixement del gran compositor qualificat com el pare de la música moderna, Joan Sebastià Bach.

Aquesta data propícia a la commemoració del memorable natalici ha fet parlar tot el món civilitzat. La nostra premsa també l'ha celebrada en diverses ocasions dintre aquest any jubilar, car fou el 21 de febrer quan es compliren exactament els 250 anys que ens separen del 1685, de digna recordança.

Justa ha estat la qualificació donada a J. S. Bach pels seus comentaristes, car la seva producció cavalca en dues èpoques diferents que representen respectivament la música polifònica de l'estil imitatiu i contrapuntístic, i la nova escola harmònica posterior. J. S. Bach és com un gran viaducte que aboca a la modernitat tots els recursos copsats en l'aprenentatge d'unes formes hieràtiques.

Fins el seu patriarcalisme familiar sembla assenyalar una nota especial de la seva gran missió. Ja és sabut que J. S. Bach contragué matrimoni dos cops: un amb la seva cosina Maria Bàrbara Bach, morta el 1720, i després amb Agna Magdalena Wülken, i que en total la seva fillada arribà a la vintena. Molts dels seus fills seguiren la mateixa professió en què el pare els havia ensinistrat amb l'exemple diari de treball tan intens com humil i pacient. Alguns d'ells esdevingueren cèlebres i llurs noms són esmentats a la història de la música, i llurs obres executades als concerts d'avui en dia. Recordem els noms de Friedmann, Felip Manuel i Joan Gotfried, del primer matrimoni, Joan Cristòfor i Joan Cristià del segon. Tots ells foren vehicle per als avanços de llur època i ajudaren a transmetre a les generacions posteriors les ensenyances immortals del més fecund dels compositors de gran fama.

Ara, amb tot encert, l'«Orfeó Català», que té una història brillant respecte al coneixement que ha escampat de les obres del més gran dels Bach, es proposa celebrar aquest any jubilar amb la presentació d'algunes obres de gran envergadura, que ja altres cops ens havia

donat a conèixer: la «Cantata núm. 161» i uns fragments de la «Missa en si menor». Aquesta obra, que l'«Orfeó Català» ens oferí per primera vegada fa vint-i-quatre anys, com en dona testimoni una gran placa de marbre que hauran observat tots els concurrents al Palau de la Música Catalana, és una de les més difícils d'execució, per la complexitat dels seus elements i el típic barroquisme de la seva composició.

El mestre Lluís Millet, director de l'«Orfeó Català» des de la fundació, cosa que representa la xifra d'uns quaranta cinc anys, ha estat sempre, ultra una ànima de veritable artista, un enamorat fervent de la música de J. S. Bach. A ell devem audicions memorables d'aquest autor en el curs de la llarga història de la tan popular corporació coral, lligada com tants altres orfeons a la vida intensa i abnegada del moviment de la renaixença catalana.

Doncs bé, ara el mestre Millet, en plena maduresa del seu temperament fervorós, vol fer revivre els entusiasmes d'anys passats, quan oferia al públic, demés d'alguna Cantata, alguns dels grans

El mestre Millet

Motets, la «Missa en si menor», el «Magnificat» i la «Passió segons Sant Mateu» d'inoblidable record.

Tot un món de música del més elevat estil, tot un edifici sonor de meravelles, s'ofereix suau al nostre públic, creat per aquell gran compositor, home bo i generós, tan conscient del seu treball com inconscient de la glòria immortal a què aquell treball el feia creditor.

• Si a la valor intrínseca d'aquest homenatge a J. S. Bach, hi ajuntem la interpretació polida i intelligent que sap donar a les més grans obres musicals aqueixa massa disciplinada de l'«Orfeó Català», sota la batuta del mestre Millet, bé cal esperar que ningú que es digui amant de la música — entenem-nos: d'allò que se'n pot dir música — no voldrà deixar d'ésser a honorar la música de major elevació que s'ha escrit, perquè d'estrenes se senti reconfortat amb una interpretació tota digna de tan gran creació artística.

L'Orfeó Català commemora solemnement el 250e aniversari del naixement de J. S. Bach

De tot quant s'ha fet a Barcelona per a commemorar el 250 aniversari del naixement del gran Bach, segurament el més important és el que ha organitzat l'Orfeó Català per al dissabte dia 25 a la nit, al Palau de la Música Catalana.

Ultra la Gran Missa en «si» menor, s'interpretarà la «Cantata número 161», per a cor, orquestra, orgue, contralt i tenor.

Però, per a donar millor una idea clara del que aquest concert serà, creiem més oportú reproduir íntegrament el programa de les obres a executar, així com els noms dels solistes vocals que intervenen.

PROGRAMA

I. — «Cantata núm. 161»: «Vina, dolça hora de la mort». Cor, orquestra, orgue, contralt i tenor:

«De la mort dolça hora, vina» (ària de contralt, orquestra i orgue).

«Món, tens el goig feixuc» (recitatiu de tenor, orgue i continu).

«Ma fallera» (ària de tenor, orquestra i orgue).

«Per mi tot ja és finit» (recitatiu de contralt, orquestra i orgue).

«Si mon Déu així ho disposa» (cor, orquestra i orgue).

«El cos en el sepulcre» (cor, orquestra i orgue).

GRAN MISSA en «si» menor

«Gloria in excelsis Deo» (cor, orquestra i orgue).

«Laudamus te» (ària de contralt, violí sol, orquestra i orgue).

«Gratias agimus tibi» (cor, orquestra i orgue).

«Domine Deus» (duet de soprano

i tenor, orquestra i orgue). Flauta sola. Sr. Gratacòs.

«Qui tollis» (cor, orquestra i orgue). Oboè d'amor, Sr. Carles.

«Cum sancto spiritu» (cor, orquestra i orgue).

DESCANS

«Sanctus» (cor, orquestra i orgue). «Hosanna» (cor, orquestra i orgue).

«Benedictus» (ària de tenor, violí sol i continu).

«Hosanna» (cor, orquestra i orgue).

«Agnus Dei» (ària de contralt, orquestra i orgue).

«Dona nobis pacem» (cor, orquestra i orgue).

Solistes vocals. — Soprano: Andreu Fornells de Sayós. Contralt: Concepció Callao de Sánchez Parra. Tenor: Emili Vendrell. Violí solista: Eduard Toldrà. Organista: Vicenç Maria de Gibert. Orquestra. Orfeó Català. Direcció: Mestre Lluís Millet.

Com és de veure, si importància tenen les obres a executar, no menys la tenen els intèrprets que hi prenen part, tant si ens referim a l'Orfeó Català com als solistes, tots ben prestigiosos.

Prensa

Diario Barcelona 24. 5. 35

Orfeó Català

Festival Bach. — El grandíssim Festival Bach que l'Orfeó Català donarà demà, dissabte, al Palau de la Música Catalana, serà retransmès per la primera emissora de Catalunya Ràdio Barcelona, a les emissores nacionals i estrangeres.

Aquesta retransmissió imposa la necessitat de començar el Festival a les 10'20 de la nit, en lloc de les deu, com estava anunciat. Fem avinent al públic aquest canvi d'hora per tal d'evitar-li molèstia. Els 20 minuts de retard en l'hora de començar, seran guanyats escurçant els intermedis, de manera que el concert acabarà a les 12'45.

ULTIMAS NOTICIAS DE BARCELONA

EN EL "PALAU"

ENSAYO GENERAL DE LA GRAN MISA EN SI MENOR DE J. S. BACH

Anoche tuvo efecto el ensayo general de la Cantata núm. 161 y de los fragmentos de la Gran Misa en si menor de J. S. Bach, cuya audición se dará mañana, sábado, en el "Palau", tomando parte el "Orfeó Català", orquesta, órgano y solistas vocales e instrumentales, bajo la dirección del ilustre maestro Millet.

Esta nueva audición de la monumental obra, constituye un acontecimiento musical por el gran valor de la misma, y por la magnífica interpretación que el maestro Millet, el "Orfeó Català" y los demás intérpretes le dan.

La maravillosa ciencia musical de Bach y su inspiración sublime encuentran en la Misa en si menor la más elevada expresión.

Un "Océano de música" — según frase de Wagner, refiriéndose a la polifonía de Bach — invade el espíritu que se siente sobrecogido ante una obra tan grandiosa.

Por esto la audición que se prepara constituye un acontecimiento musical de primer orden y más habiendo revelado el ensayo general una tan acabada interpretación. — A. M.

Vida musical

La «Misa en si menor»

Es inminente la celebración, por decirlo así, oficial en Cataluña del 250 aniversario del nacimiento de Juan Sebastián Bach. Se han celebrado acá y allá, hasta la fecha, algunos actos conmemorativos y seguramente irán siguiendo otros hasta la terminación del año; los anteriores fueron eficaces para preparar los espíritus ante la perspectiva del magno acontecimiento, y deseamos que los que se produzcan después sirvan para avivar el recuerdo y mantener encendida la llama del culto bachiano.

La celebración a que nos referimos superará a todas en esplendor y trascendencia, ya que se trata de la audición de la «Misa en si menor». Que no sólo los más fervorosos, sino también los que andan más distraídos, se percatan de su importancia, es cosa que hemos podido advertir hace ya días en nuestro comercio con uno y otro linaje de personas.

Y es que no puede menos de producir expectación y conmoción anticipada el solo anuncio de una gran producción de Bach, de aquel de quien dijo Beethoven, jugando con su nombre, que en alemán significa arroyo o riachuelo, que no debíamos llamarle Río, sino Océano. Porque sus obras son realmente dilatadas, incommensurables, como el mar, como los montes, como el horizonte libre. Poseen además, congénita, una virtud, una fuerza, en las que se nos antoja descubrir una analogía con los poderes elementales de la naturaleza, vivificados empero, por el hálito del Espíritu que sopla donde quiere.

Tráenos a la memoria lo que acabamos de apuntar la justa expresión de un músico alemán, a propósito precisamente de la «Misa en si menor», al considerar que se alza — supremo esfuerzo de un mundo —, cual enorme montaña peñascosa cuya cumbre se pierde entre las nubes, pero atravesándolas para bañarse en el cerúleo espacio luminoso. Surge solitaria y sublime y ningún otro monte puede con ella medirse.

La nota de sublimidad proclamabanla unánimemente cuantos escritores musicales se han ocupado de la Misa. Así, el doctor Schweitzer, el mayor conocedor de Bach en nuestros tiempos, cuya figura añoramos los filarmónicos barceloneses que no hemos podido olvidar su magisterio de organista en el «Palau de la Música Catalán», escribe en su obra consagrada al maestro: «La cualidad que sobresale en la «Misa en si menor» es su sublimidad maravillosa. El primer acorde de los Kyries nos traslada a un mundo de grandes y profundas emociones, que no abandonamos hasta la última cadencia del «Dona nobis pacem». Es, añade el mismo comentarista autorizado, como si Bach hubiese querido escribir realmente una misa «católica».

Verdad es que conducíanle a tal finalidad las circunstancias externas. Como es sabido, Bach solicitaba del joven príncipe elector de Sajonia el título de compositor de la corte, creyendo que este aditamento honorífico a su nombre realzaría su prestigio en Leipzig a los ojos algo miopes de las autoridades de Santo Tomás y de la Universidad a que estaba sometido. Toda vez que el mentado soberano profesaba la religión católica, emprendió Bach la composición de la

Misa, remitiéndole los Kyries y el Gloria. La obra, después, siguió su curso, aun cuando su autor no debió juzgar oportuno enviar el resto a Dresde.

Pero la razón fundamental de la composición de una misa católica hay que buscarla en el mismo autor. Como dijo Schweitzer y ha repetido Millet en su hermosa conferencia «Trascendencia de la Moral en el Arte», en Bach «la música era un acto de adoración». Y llegó el momento en que se vió impelido por un llamamiento interno a dar a esa expresión de su adoración interna su más cabal acabamiento. ¿Dónde acudir sino al sagrado texto de la Misa, al cual no podían compararse ni de lejos los renglones de los versificadores de su tiempo, por piadosos que fuesen? En la misa hallaba Bach, maravillosamente condensados y expresados con autoridad máxima todos los pensamientos diluidos en las cantatas religiosas: el dolor por las propias culpas y la contrición, el saludable recuerdo de nuestras postrimerías, la contemplación del Nacimiento y de la Pasión y Muerte de nuestro Salvador, las afirmaciones dogmáticas incommovibles, las diversas fases del ciclo litúrgico, la oración recogida, la alabanza a Dios gozosa y vibrante, las anticipaciones de la vida celestial eterna...

Si a Bach no le ahogaba la angostura de las prácticas de la religión reformada, era ello debido a su sólida piedad, heredada de su cristiana ascendencia, y a la intensidad de su vida interior. Así y todo, debió ansiar mayores expansiones y sin duda llegó a entrever las riquezas espirituales de un culto indeficiente que provee a todas las necesidades y aspiraciones del espíritu y rinde a Dios el más cumplido tributo; y por esos vislumbres, aun acaso por un misterioso deseo latente, tuvo a honra y deber de artista y de cristiano el escribir a gloria de Dios — «soli Deo gloria» — fué uno de sus lemas predilectos — una Misa de la más auténtica catolicidad.

Nadie más indicado que el «Orfeo Catalá» para la interpretación de esa portentosa partitura; indicado, entiéndase bien, no sólo por su disciplina y técnica vocal, sino muy especialmente por su fuerza interna, cuyo secreto puede compendiarse en tres palabras: fe, amor, entusiasmo; fuerza que ha obrado continuos milagros y se apresta a realizar uno más, a la vez profundo y resonante.

Incólume en medio de los vaivenes de nuestra vida agitada y descompuesta, resistente a la acción corrosiva de nuestro propio carácter propenso a cansarse y aun a irritarse de lo que es normal y ejemplar y no ofrece ya la novedad excitante de una curiosidad pasajera, el «Orfeo Catalá» sigue ocupando su sitio de honor entre las manifestaciones de nuestros valores espirituales. Correspóndele, pues, como acabamos de apuntar, ofrecernos esa obra de Bach, monumental, inmensa; tal esfuerzo será reproducción del realizado con la misma obra hace cerca de cinco lustros. Nuestra gloriosa institución coral afirmará así su juventud perenne; y los que acudan en masa a su llamamiento se verán confirmados en un credo artístico que podemos proclamar inmutable y definitivo.

VICENTE M.^a DE GIBERT

Noticiero Universal 24.5.35

El 250 aniversario del nacimiento de Bach

Será conmemorado el sábado por el Orfeo Catalá

Con un magno festival en el que se interpretarán varios fragmentos de la "Misa en si menor" y la "Cantata número 161" : : : :

El Orfeo Catalá, prepara para el sábado próximo por la noche en su Palau de la Música Catalana, una gran manifestación musical en conmemoración del 250 aniversario de Juan Sebastián Bach. Figuran en el programa la "Cantata núm. 161" y el "Gloria", el "Sanctus", el "Benedictus" y el "Agnus Dei", de la imponderable "Gran Misa en si menor". Intervendrán en la ejecución el Orfeo Catalá, una numerosa orquesta y los celebrados artistas vocales Andreea Fornells, Concepción Callao y Emilio Vendrell y los solistas instrumentales Eduardo Toldrá, Vicente M.ª de Gibert, Gratacós y Carles.

Dirigirá las obras el insigne Millet, el gran artista que tanta devoción siente por Bach y que tan compenetrado está con las obras de este gran genio.

Las "toilettes" que exhibirá la actriz María Fernanda Ladrón de Guevara en la obra "DINERO", de Rafael López de Haro, que ESTA NOCHE ESTRENA en el POLIORAMA, son creaciones de la casa TICÓ, el genial modisto.

Anoche se efectuó el ensayo general, ante numerosísimo público, del gran festival conmemorativo, resultando el acto no un ensayo, sino uno de esos conciertos memorables, del más alto valor artístico.

El auditorio que asistió al ensayo salió verdaderamente admirado y se prometió no faltar el sábado próximo.

Si en el ensayo se obtuvieron tan estupendos resultados artísticos, ¿qué ocurrirá el sábado próximo? Es difícil predecirlo, pero desde luego la fiesta alcanzará los límites de lo extraordinario, de lo que tal vez nunca, en su clase, se habrá oído en Barcelona, ni en España, ni en una gran parte del extranjero.

El Orfeo Catalá que desde hace medio año, viene estudiando con el mayor tesón la parte coral, difícilísima de las obras indicadas anteriormente, ha conseguido un do-

minio de ella, y de la música puede decirse en la parte que les corresponde de la Orquesta y de los solistas vocales e instrumentales.

El maestro Millet, en la comprometida y penosísima empresa de la dirección raya, más que en lo notable o en lo eminente, en lo genial. Toda la expresión, toda la admirable gama de sonoridades de la música de Bach que se ofrecerá en el festival del sábado, lo con-

DINERO

sigue el gran maestro Millet, de manera portentosa.

Después de este festival podrá vanagloriarse nuestra ciudad de haber rendido a Bach el homenaje más encumbrado y brillante que podía ofrecérselo.

La Cantata núm. 161: "Ven dulce hora de la muerte", es una página magnífica, y los cuatro fragmentos de la Misa que se ofrecerán en el concierto, son admirables. En todas las indicadas producciones brilla la técnica musical más depurada y todo el genio creador

de Juan Sebastián Bach, el sublime compositor que con Beethoven, Mozart y Wagner, forman el reducido núcleo de los más grandes talentos musicales.

La Misa en si menor es una de las producciones principales de la música de todos los tiempos y la "Cantata núm. 161", es también obra del más alto valor.

DINERO

En fin, que a juzgar por lo que admiramos en el ensayo general, el concierto del sábado será una manifestación de arte, puro, verdad, sin efectismos, será un acto, en suma, que constituirá, seguramente, para nuestra ciudad y para toda España un nuevo timbre de gloria que aumentará la larga lista de los que le tiene proporcionados nuestro glorioso Orfeo Catalá, bajo la batuta del magno Luis Millet, de ese maestro que es capaz de hacer vibrar con su alma de artista, hasta las piedras.

Vanguardia 24.5.35

NOTAS RADIOFONICAS

«ORFEO CATALA» FESTIVAL BACH

El grandioso festival Bach que el «Orfeo Catalá» efectuará hoy sábado, en el «Palau de la Música Catalana», será retransmitido por la primera emisora de Cataluña Radio Barcelona a las emisoras nacionales y extranjeras.

Esta retransmisión impone la necesidad de empezar el festival a las 10,20 de la noche, en lugar de las diez, tal como estaba anunciado. Notificamos al público este cambio de hora con el fin de evitarle molestias. Los veinte minutos de retraso en la hora de comenzar se ganarán reduciendo la duración de los intermedios, de manera que el concierto acabará a las 12,45.

Mirador 23-5-35

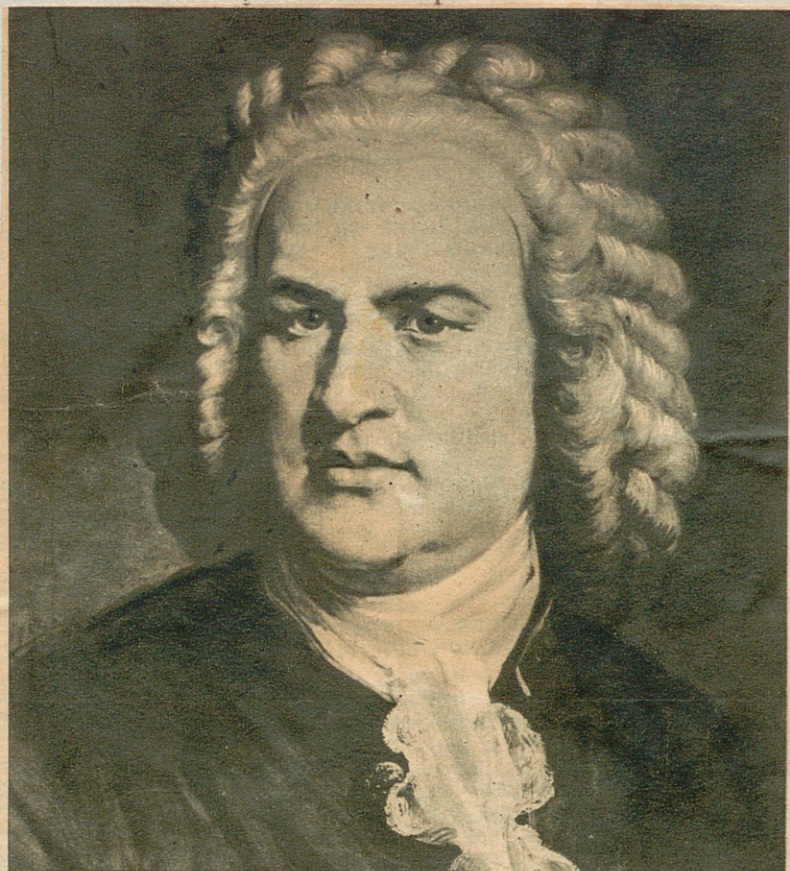
LA GRAN MISSA DE BACH

En commemoració del 250.è aniversari del naixement de Johann Sebastian Bach, l'Orfeo Catalá cantarà les parts més importants d'aquesta obra capital de la polifonia clàssica. La *Missa en si bemoll* és el resum estilístic de la producció bachiana, el seu punt culminant, l'expressió més profunda i més sintètica de l'art insuperable d'aquest gran compositor de l'època del barroc. Entre el conjunt de les obres innombrables de Bach, li correspon aproximadament la

mateixa importància que nosaltres atribuïm, per exemple, a la *Novena* de Beethoven o al *Tristany* de Wagner. Les dificultats quasi insuperables d'aquesta obra gegantina no han permès mai de comptar-la entre les del repertori corrent. El concert de dissabte vinent al Palau de la Música Catalana significarà doncs una ocasió única, per a tots els aficionats a la música, de poder sentir aquesta obra per mitjà d'una execució autèntica del nostre Orfeo Catalá, l'organisme artístic més perfecte i de reputació mundial de la Catalunya musical.

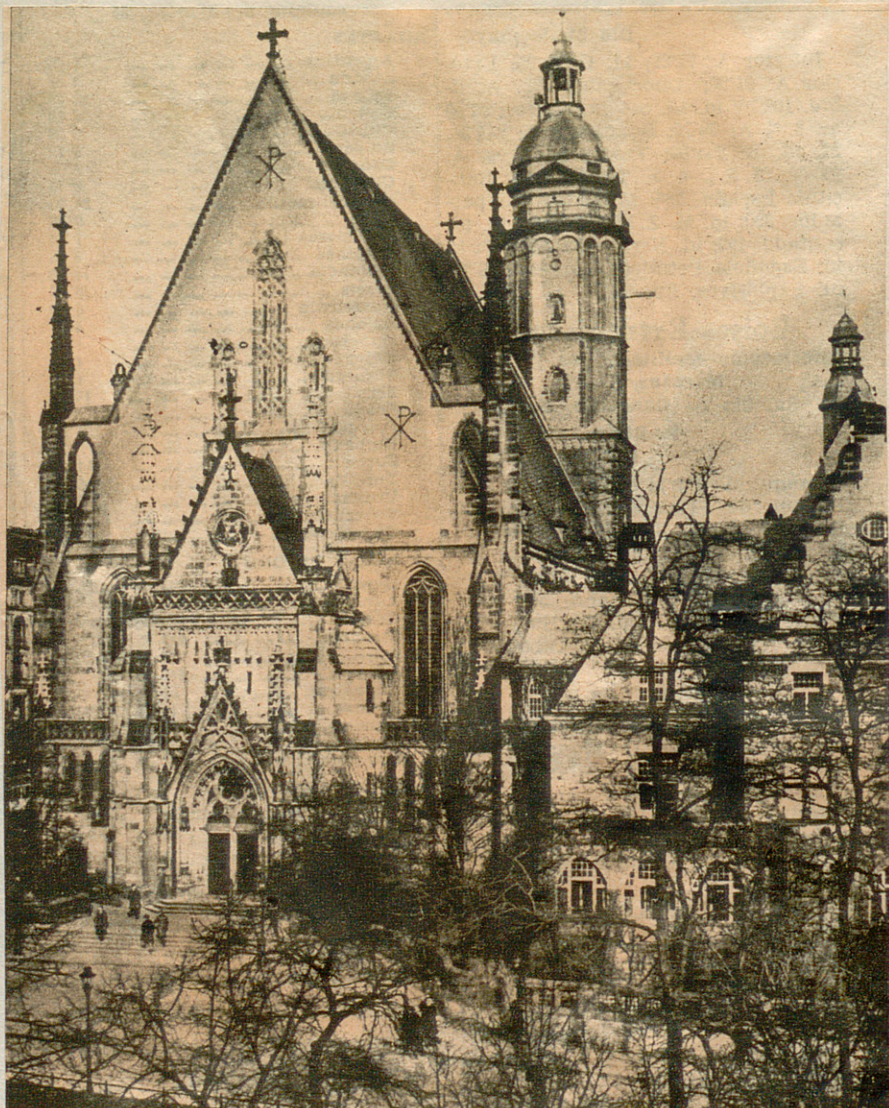
Dia Grafico 25/5/25

14.

El 250 aniversario de la muerte de J. S. Bach, que esta noche conmemora el Orfeo Catalá

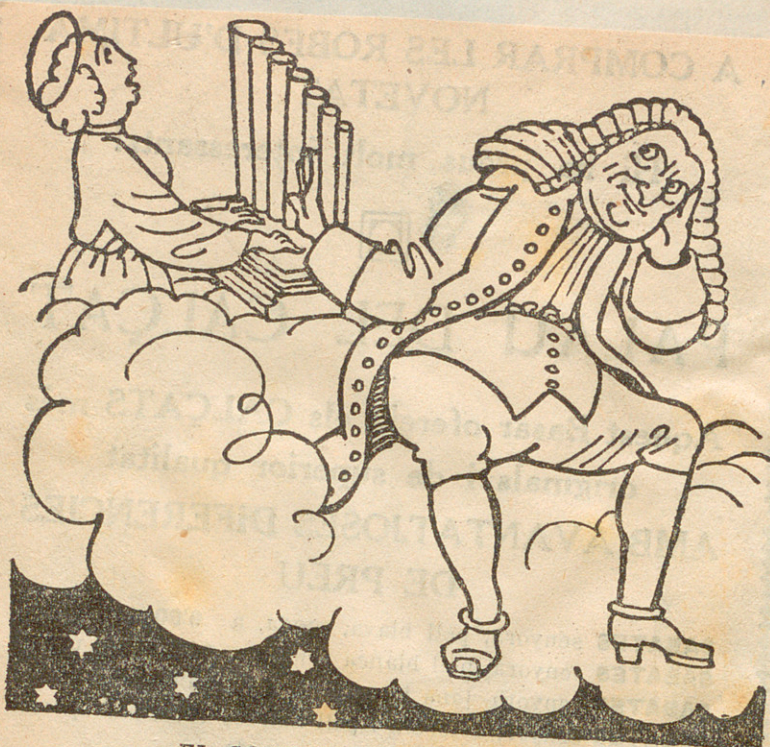
Dia Grafico 25. 5. 1925

La iglesia de Santo Tomás, de Leipzig, en la que se estrenó la cantata número 161 «Vina dolça hora de la mort», que esta noche cantará el Orfeo Catalá. — (Fots. Atlantic)

falta
La Noche

Publicitat 25.5.35

EL CONCERT DE BACH, AVUI

J. S. BACH. — Cecília, per Déu! cal·leu; ¿no sabeu que va a començar el concert de l'Orfeo Català...?

Veu de Catalunya 25-5-35

Comentari

LA GLORIA DE L'ORFEO CATALA

En aparèixer aquestes línies, l'Orfeo Català haurà donat ja la primera audició de la Gran Missa de Bach. Gràcies a l'Orfeo Català, poques ciutats es troben en les condicions de Barcelona per a celebrar amb tanta magnificència el CCL aniversari del naixement de Joan Sebastià Bach, el músic que per la seva humanitat és comparat amb Shakespeare i amb Miquel Àngel.

En una diada com aquesta, jo voldria conèixer prou bé l'Orfeo Català per a fer-ne l'apologia. Qui fos capaç de fer-la hauria de començar dient que el nostre gloriós Orfeo és, com totes les obres culturals que existeixen en aquest país, una creació del catalanisme. A les seves llistes de socis trobareu la mateixa gent que figura en tantes altres llistes d'obres culturals i patriòtiques. I per poc que indagueu sobre els orígens d'aquesta institució que ens fa tant d'honor no sabreu si va ésser fundada per amor a la bella música o com un de tants ressorts de caràcter patriòtic, i per força haurau d'arribar a la conclusió que aquests dos entusiasmes conviuen tan bé en l'esperit dels fundadors, que el miracle de la fundació de l'Orfeo Català devia ésser relativament fàcil: l'amor a l'art devia ésser prou enginyós per al·lar-se amb el patriotisme, i el patriotisme devia ésser prou

fort per a fer sorgir una germanor de cantaires i de protectors de l'art que fins ara cap circumstància adversa no ha pogut fer trontollar.

Però la història de l'Orfeo

Català és la història del mestre Lluís Millet, del millor de la vida d'aquest artista. Sense ell ¿qui sap el que hauria estat l'Orfeo Català? El mestre Millet ha creat un Orfeo que pot presentar-se a tot arreu, però l'obra social d'aquest mestre director és tan considerable com l'obra artística. Només una fe i un entusiasme infatigables podien dur a terme una obra com aquesta. El nom del mestre Millet és una de les grans figures de la història del catalanisme. És ell qui ha inculcat a l'Orfeo Català un esperit de continuïtat i de disciplina. Els admirables concerts de l'Orfeo són el resultat d'un treball d'assaigs incansable. Mig any d'esforç diuen que ha costat la Gran Missa de Bach, però quan l'Orfeo Català es presenta podeu estar segurs que l'execució serà impecable. El nostre Millet ha estat la clau de la volta d'aquesta institució. Ell ha sostingut aquesta obra admirable, és ell el que ha assegurat la fidelitat dels cantaires i dels amics de la casa, ell el que ha imposat l'esperit de continuïtat i de disciplina. Però encara se li deu un altre mèrit: el triomf contra el xaronsme. Amb el mateix amor ha defensat la cançó popular i ha fet conèixer les grans obres clàssiques.

L'Orfeo Català ha estat un dels grans missatgers del nom de Catalunya. A tot arreu on ha anat ens ha fet quedar bé. «No son hombres, ni mujeres, ni niños: son ángeles» — diu que deien, a Sevilla, sentint el nostre Orfeo. Realment, aquesta massa coral arriba a donar la impressió d'un cor angèlic, però l'accent del seu cant és tant del país, que hom es veu en el cas de pensar que, si els andalusos tenen raó, és que els àngels també poden cantar en català.

Manuel BRUNET

Seu de Catalunya
26.5.35

La commemoració de Bach per l'Orfeó Català

Ahir a la nit, al Palau de la Música Catalana, el nostre incomparable Orfeó Català, amb la «Cantata, 161» i uns importants fragments de la «Gran Missa», en si menor, de Joan Sebastian Bach, realitzà una vegada més el miracle de desvetllar i fer revivre la nostra espiritualitat que semblava ja colgada sota el pes feixuc de tantes tan tristes malaurances. Lluís Millet, abraçat estretament amb l'esperit piadós que dicta la música sublim de Bach, amb els seus braus i fidels cantaires i amb tots els seus preats col·laboradors, les senyores Callao i Fornells i els senyors Vendrell Toldrà i Vincenç Maria de Gibert, secsejà fortament l'ànima catalana i aquesta, com despertant d'un somni esgarriat, es trobà tot d'una al mig d'un cel brillant de beatitud i de festa.

L'Orfeó Català cantà Bach d'una manera perfecta gosariem dir inimitable. La música excelsa de Bach fou interpretada a meravella. El Palau de la Música Catalana, ple de gom a gom, presentava aquell aspecte emocionant de les grans solemnitats artístiques. L'èxit fou esclatant i complert.

Tothom es senti transportat a un món millor Tothom recobrà la fe en la nostra Catalunya que té encara, gràcies a Déu, una institució de tan elevada i pura categoria com l'Orfeó Català. Amb els seus mestres, fervorosos i exemplars, ens honora i ens salva a tots.

J. Ll.

1ª crítica de l'endemà al qual del dia del concert.

Comer Català 26/5/35

AL CERRAR

En el «Palau de la Música Catalana»

LA MISA DE BACH

En el «Palau de la Música Catalana» y ante un «lleno» imponente ejecutóse la Misa en «si menor» de Bach, que aparte la excelencia de la obra rebotante de inspiración y maestría parecía anoche la exaltación por sus propios méritos de la personalidad de Millet, admirable intérprete de aquella que sugestionaba por momentos a las masas, a los elementos que comprende la eximia partitura.

En un autor como el tantas veces llamado patriarca de la música en que la inspiración llega a ser la misma técnica y está aquella dada la espontaneidad de realización que es carácter del gran músico, nadie como el maestro Millet que tiene la inmarcescible juventud del alma a través del tiempo puede dar cuerpo sonoro en su excepcional Orfeón a la trama inagotable de producción semejante en que a veces un recogimiento monacal, otras el espasmo de los contrastes y las réplicas de las formas fugadas y las imitaciones en sus variedades, hallan amorosa acogida; como los impulsos e grandilocuencia que en Bach son de grandeza, atraen al oyente si una batuta como la del ilustre director del «Orfeó Català» sabe infundirlos a la pléyade adiestrada de sus cantores, a quienes una preparación «ad-hoc» ha conseguido un resultado artístico todavía más excepcional que la otra vez que se había dado obra tan austera dentro de su caprichosa estructura; y al mismo tiempo tan emocionante en todos sus episodios.

A la emoción contribuyeron los notables solistas señoras Callao y Fornells y el tenor señor Vendrell, quienes sintieron con la orquesta y el organista señor Gibert el aliento inspirador del maestro.

El violin solista señor Toldrà, el señor Gratacós (flauta) y Carles que tocó el instrumento casi histórico oboe de amor (que hoy día tendrá estima más bien documental), cooperaron también al conjunto solemne en que señoreaban los grupos corales con una claridad de acentos y empaste sonoro que verdaderamente impresionaron al público.

Este al final de la audición que comprendió, además, la sentidísima Cantata «Vina dolça hora de la mort», aplaudió en masa rindiendo una ovación delirante a la memoria de Bach pero, casi más aún al maestro Millet y a los ejecutantes de tan grandiosas creaciones.

Juan BORRAS DE PALAU

ULTIMAS NOTICIAS DE BARCELONA

AUDICION DE LA CANTATA 161 Y DE FRAGMENTOS DE LA MISA EN SI MENOR DE J. S. BACH

Esta audición de la Cantata número 161, «Vina, dolça hora de la mort», y del Gloria, Sanctus, Benedictus y Agnus Dei, de la Gran Misa en si menor de J. S. Bach, que tuvo efecto anoche en el «Palau», constituyó, como era de esperar, un verdadero acontecimiento musical. Un interés grandísimo y muy justificado había despertado esta audición, interés que cristalizó en un lleno imponente y en un gran entusiasmo.

La Cantata «Vina, dolça hora de la mort», es de una emoción conmovedora. Tratada con una sencillez desusada en Bach, las arias de contralto y tenor y los dos corales conque termina son de una intensísima expresión.

La Misa en si menor es una de las obras más grandiosas que en la historia de la música puedan darse.

En ella se resume la obra maravillosa de los grandes polifonistas con una personalidad y empuje avasallador y al mismo tiempo se descubre todo el amplísimo horizonte musical que abarca hasta nuestros días. Y, caso insólito el de Bach, su portentosa personalidad es como faro que ilumina todas las épocas de la música; todos los genios que le sucedieron coincidieron en su obra como representativa de la verdadera esencia musical. Hoy, los músicos de avanzada, los que buscan nuevos rumbos para el arte de la música parten también de Bach; Strawinsky e Hindemith justifican este aserto. Es más de admirar la grandiosidad de esta obra de Bach si se tiene en cuenta que los elementos vocales e instrumentales de que disponían eran muy reducidos, lo que prueba que esta grandiosidad es a pesar de todo elemento exterior y si algo inherente a su genio. Creemos que el punto culminante de esta Misa es el coro final del Gloria «Cum sancto spiritu». La música adquiere aquí una expresión sobrehumana.

La interpretación fué notabilísima. Justísimos los cantores del «Orfeó Català», en su difícil cometido. Los solistas vocales Andrea Fornells de Sayós, Concepción Callao de Sánchez Parra y Emilio Vendrell cantaron muy notablemente sus respectivas «particellas».

En las varias arias que interpretó la gran artista Concepción Callao demostró

lo intensamente que siente y comprende la música de Bach.

Los solistas instrumentales Eduardo Toldrà (violin); Vicente M. de Gibert (organista), así como los señores Gratacós (flauta), Carles (Oboe de amor) y Rovira (trompeta) fueron también excelentes col·laboradores.

El maestro Millet dirigió el conjunto con su dominio de siempre y con gran entusiasmo que dió la requerida vida a la obra. La preparación de la misma pudo observarse que se había llevado a cabo con gran cuidado y perfección.

El auditorio fué numerosísimo, llenando por completo el «Palau». Las ovaciones que recibieron el ilustre maestro Millet y sus cantores y todos los solistas fueron interminables y llenas de entusiasmo.—A. M.

El 250è aniversari del naixement de J. S. Bach commemorat per l'Orfeó Català i per Ràdio-Barcelona

Com ja saben els nostres lectors, aquesta nit passada ha tingut lloc al Palau de la Música Catalana la commemoració, pel gran Orfeó Català, del dos-cents cinquante aniversari de la naixença del "pare de la música", Joan Sebastià Bach. L'acte pot ésser qualificat de magne esdeveniment, puix que el programa era integrat per la "Cantata número 161" i per la Gran Missa en "si" menor, gairebé íntegra, obres que rarament podem gaudir a la nostra terra.

¿Caldria dir que un acte així honora no sols els executants que el realitzen, sinó la terra on té lloc? Un acte com aquest és, en realitat, un exponent fidel dels graus de cultura i de l'espiritualitat del poble que el celebra.

Tanmateix no és pas a nosaltres a qui ha de sorprendre que l'Orfeó Català realitzi un acte que tan com d'altíssim interès artístic, tingui una profunda valor patriòtica. Si tot el seu historial no és altra cosa, que patriotisme!

Hom ha parlat ben sovint, sobretot en aquests darrers temps, del renaixement literari de Catalunya. Hom ha oblidat no pas poc, la valor de la influència exercida en el retrobament polític de Catalunya pel nostre renaixement musical. ¿I de qui ha estat obra, aquest renaixement musical, si no d'aquells cantaires il·luminats que començaren l'Orfeó Català ara fa quaranta cinc anys? L'exaltació, l'enfervoriment per a una idea, remarqueu com demana immediatament una cançó, un himne. I bé; hom pot judicar de l'estat d'inconsciència patriòtica del nostre poble en l'època de la fundació de l'Orfeó Català, en saber que les primeres cançons populars catalanes que foren incloses en els programes de les seves primeres actuacions foren rebudes amb hostilitat, sobretot pels coristes! ¿I qui és, doncs, que ha efectuat el miracle d'educar el poble mitjançant la música—que com és sabut amanseix les selvatgines—sinó els Orfeons de Catalunya, dels quals és el pare indiscutible l'Orfeó Català?

El poble que retroba les seves cançons, retroba la seva ànima; i ¿qui és, si no és l'Orfeó Català, qui ens les ha tornades?

Es per això que tots els catalans conscients veuen en l'Orfeó Català quelcom més que una entitat coral de més o menys importància, car és, en realitat, la representació de tots els orfeons de Catalunya; la personificació de tota la música catalana, de tota l'ànima catalana; és tant com un símbol, tant com una bandera.

La commemoració del 250. aniversari de Joan Sebastià Bach amb la interpretació del magnífic programa per l'Orfeó Català, col·loca Catalunya en els rengles dels pobles civilitzats. Es per això que cal agrair a la Primera Emissora de Catalunya, Ràdio Barcelona que hagi volgut no sols retransmetre aquest esplèndid concert, no sols que l'hagi volgut retransmetre a totes les emissores de la xarxa d'Unió Ràdio a la Península, sinó que hagi fet les gestions necessàries per a que fos així mateix radiat per les principals emissores de la xarxa europea.

Aquesta nit passada, gràcies a l'Orfeó Català i per mitjà de Ràdio Barcelona, Catalunya ha consolidat més encara el seu ja reconegut prestigi.

J. G. i S.

La Ven de Catalunya 30.5.35

El dissabte passat, mentre anàvem camí del Palau de la Música Catalana, per a sentir l'inoblidable concert de música de Bach, a càrrec del no mai prou lloct Orfeó Català, i mentre ens adonàvem de la gran concurrència que hi afluïa, pensàvem com era de satisfactori que poguéssim fruit l'art més excel·lent dels segles en una ciutat com la nostra, centre de finances i de negocis, que diuen que fan el cor dur i que només es preocupen de la vida material, metallitzant l'esperit.

Doncs, veieu? Ací teniu una població comercial i industrial que celebra l'aniversari de Joan Sebastià Bach, l'artista excel·lent, el músic altíssim, amb un esplendor com en pocs altres llocs del món pugui celebrar-se. I entre telers i fàbriques, despatxos i comerços, botigues i magatzems, bancs i agències, manté cors i societats de concerts, i orfeons, i entre aquests el magnífic Orfeó Català, que ens dona unes audicions de Bach que els àngels hi canten.

Perquè comprengreu, naturalment, que tot el gran públic que assisteix a aquests concerts—delícia inefable de l'esperit—no és format sols de professionals d'arts i lletres, que són una quantitat mínima, sinó que el contingent ve del tot conjunt de la ciutat, on els

elements econòmics formen el gros de la població.

Fenícis!—de vegades ens diuen volent insultar-nos o rebaixar-nos—; vetes-i-fils, comerciants egoistes amidats a la mitja cana i al tant per cent, fabricants de cor de borra i ànima mecànica, negociants pobres d'esperit, curts de vista que

només sabeu mirar el calaix, gent de treball rutinari d'escriptori o de taller, sense més aspiracions que el jornal ni més ideal que el guany, la mesada, els ingressos, els beneficis. Gent interessada!

No saben el que es diuen. Ah, doncs és que l'Orfeó Català (com tants d'orfeons) és format de per-

Commemoración, por el Orfeó Catalá, del 250 aniversario del nacimiento de J. S. Bach

El sábado por la noche el Orfeó Catalá celebró la conmemoración del CCL aniversario del nacimiento de Juan Sebastián Bach, con la audición de la "Cantata" número 161, y de la mayor parte de la gran "Misa en si menor".

La "Cantata 161", "Vina, dolça hora de la mort", es de una emoción patética y profunda. Sobresalen en esta hermosa obra los corales, tratados en estilo armónico más que en la forma contrapuntística, tan usada por el gran Bach.

La forma polifónica se manifiesta de una manera imponente en la gran misa en si menor. Cada número de esta composición es una obra grandiosa que llega, en la mayoría de ellos, a una fuerza, a una intensidad sonora, que parece imposible de superarse.

La ejecución fué verdaderamente notable. El Orfeó Catalá cantó los corales, tan difíciles, con una afinación y una seguridad completas. También dijo con suave y expresiva unción, las bellísimas armonías de la cantata "Vina, dolça hora de la mort", dominados, sus cantores, por la sugestión que emana de la batuta de su maestro Luis Millet. Siente con alma de artista, estas obras, y tiene el don de transmitir su sincera emoción a los ejecutantes y al público. Su interpretación es justa, muy musical y de hondo sentido artístico.

Tomaron parte en esta audición los notables cantantes: Andrea Fornells, soprano; Concepción Callao, la gran contralto, y Emilio Vendrell, tenor, y además, como solistas instrumentales: Eduardo Toldrà, violinista; Carles, oboe de amor, y Rovira, trompeta. La parte de órgano fué ejecutada por Vicente María de Gibert. Creo que sería conveniente limitar el uso del órgano a los pasajes en que sea imprescindible, porque el zumbido constante de los bajos de este instrumento, se hace, a la larga, molesto.

Las dificultades, inexplicables, de las partes de la trompeta, fueron, a la perfección, vencidas por el notable profesor señor Rovira. Pero creemos que un estudio detenido de las partituras de Bach, daría la solución a estas incomprensibles dificultades. Yo sé que examinando una de estas obras puede comprobar que toda la parte de estas trompetas tan agudas quedaba en su lugar, armónica y técnicamente, ejecutadas a la octava baja.

El público que llenaba completamente todas las localidades del Palau de la Música Catalana, ovacionó repetidamente al maestro Millet y a todos sus colaboradores.

Estos dos distinguidos artistas inauguraron con un concierto de violín y piano, la sesión inaugural de "Pro Artis", entidad que se propone organizar festivales artísticos.

Melchor Borrás tiene un sonido dulce y agradable. Expresa con suavidad y de manera fina, todos los matices de interpretación de las obras que interpreta. María Carbonell es una distinguida pianista, dominadora perfecta de la técnica y que dice con mucha intención.

Ambos ejecutaron dos importantes obras en las partes primera y segunda del programa: Sonata "La Primavera", de Beethoven, y la célebre "Sonata en la mayor", de César Franck, para violín y piano.

Pequeñas piezas de Couperin, Laserna, Kreisler y Falla, llenaban la tercera parte.

En todas las obras fueron extraordinariamente aplaudidos los notables concertistas. El público que acudió a esta sesión celebrada en la Sala Mozart, el pasado lunes por la noche, fué numerosísimo y distinguido.

Jaime Pahissa

Mirador
30. 5. 35

L'Orfeó Català canta la «Missa en si menor»

La sessió solemne en la qual l'Orfeó Català ha fet sentir el *Gloria* i el *Sanctus* de la *Gran Missa* de Bach — el *Kyrie* i el *Credo* seran preparats per a la temporada vinent — ha estat el punt culminant de tota la temporada musical d'enguany. Adhuc diré — adonant-me ben bé de l'abast d'una tal constatació — que la interpretació d'aquestes dues de les quatre parts de l'obra gegantina ha estat l'únic esdeveniment de tot aquest hivern musical, en el qual els mitjans artístics es trobaven en perfecte acord amb el resultat obtingut; amb altres paraules, en què la imaginació interpretativa dels executants corresponia exactament a la realització vivent i adequada de l'obra d'art.

No és el moment de discutir ací els problemes complicadíssims, i no resolts encara d'una manera satisfactòria, de la interpretació autèntica de les obres de Bach. Diverses vegades, en aquestes pàgines, hem parlat d'aquesta difícil qüestió, insistint sempre en el fet que, en la nostra època, una autenticitat completa en les execucions de la producció bachiana ja no serà realitzable mai més. Totes les realitzacions seran sempre, per força, solucions aproximatives i relatives, a través de les quals el *veritable Bach*, tal com s'imposà a les oïdes dels seus contemporanis, no ens apareixerà sinó a una distància més o menys llunyana. Hem dit en una altra ocasió que l'únic camí vers aquest Bach autèntic ens és mostrat per la musicologia, la qual podrà informar-nos, fins un cert punt, de les condicions exteriors — i res més — sota les quals Bach ha estat executat. Però és precisament ací on comencen ja les dificultats. Hauríem d'esborrar el nom de Bach del repertori pianístic, per a limitar l'execució de les seves obres en instruments de tecla únicament als clavicordis, clavecins i orgues de l'època? Hauríem de descompondre i reduir els nostres grans cors al nombre limitat de trenta, quaranta o tot al més cinquanta cantaires, per a realitzar les misses i passions de Bach amb el mateix nombre modest d'executants de què disposava el *kantor* de Leipzig?

Es evident que no podem portar tot un desenvolupament històric fins al seu punt inicial. Declaro sense vacillar que sempre em decidiré per una interpretació de Bach amb instruments autèntics i conjunts reduïts, així com preferiré sempre una orquestra de trenta o quaranta músics per a la interpretació de les obres simfòniques de Mozart, als conjunts orquestrals de cent vint i més instrumentistes. Però no tindria sentit prohibir a les grans entitats musicals la interpretació de les obres preclàssiques i clàssiques, i, cosa que en seria la conseqüència lògica, limitar llur activitat únicament al repertori del segle XIX. Si aquestes grans entitats instrumentals i corals executen Bach, haurien de guardar-se d'abusar sense el menor escrúpol de llur aparell gegantí (Stokovski!) Tenen l'obligació d'observar tota una sèrie de detalls importantíssims per a acostar-se, adhuc amb llurs mitjans artístics ben poc bachians, tant com sigui possible a l'expressivitat interior d'aquest gran mestre de l'època del barroc.

Es des d'aquest punt de vista que les interpretacions per l'Orfeó Català de les obres de Bach tenen una significació model. He sentit la *Missa* almenys una dotzena de vegades, per altres entitats corals. Són sobre-

tot les audicions d'aquesta obra per Siegfried Ochs, que gairebé cada any la feia sentir amb el Philharmonische Chor de Berlín, les que em seran inoblidables. Però a Ochs li agradaven els moviments molt vius, molt virtuoses, preocupant-se més de la grandiositat de la impressió general que d'una veritat minuciosa del detall.

Es en aquest punt que la interpretació de l'Orfeó Català difereix considerablement de la

Lluís Millet

dels cantaires alemanys. No parlo pas de la disciplina meravellosa d'aquest organisme de cantaires, ni de la sonoritat insuperable de les veus, sobretot de les dels homes. El que ha estat la sensació més impressionant de la sessió de dissabte al Palau de la Música Catalana és la síntesi emocionant d'un encadenament cada cop més amplificat i augmentat de les diferents parts de l'obra i una perfecció inimaginable dels detalls (pronunciació exemptar del text litúrgic, modulació i afaïonament meticulós de cada frase musical). Aquests dos elements: dibuix perfecte dels detalls de la polifonia i la disposició genial del tot s'han penetrat d'una manera incessant i han donat per resultat la interpretació perfecta que l'Orfeó Català ens ha ofert de la *Missa en si bemoll* de Bach. No s'hauria de permetre que aquesta realització sublim de la *Missa* no quedi fixada per sempre com a model insuperable d'una tal execució. Ens sembla que no costaria gaire de reunir una cinquantena de persones disposades a formar una llista de subscripció per a decidir la Companyia del Gramòfon a fer una impressió de l'obra total. Amb objecte de realitzar empreses semblants, a Anglaterra s'han constituït recentment diferents societats, unes societats Bach, Beethoven, Sibelius, etc. La més bella recompensa a l'esforç enorme d'aquesta execució memorable, que per l'afluència de públic ha d'ésser repetida demà, significaria la constitució d'una Societat Catalana Bach, que es proposaria una edició completa en discos de la *Missa en si menor*, cantada per l'Orfeó Català.

Musicales

Commemoración del 250 aniversario del nacimiento de J. S. Bach, por el Orfeo Catalá. — Ciertamente hacia tiempo era esperado este acontecimiento artístico, pues sabíamos que nuestro benemérito Orfeo Catalá se estaba preparando para rendir un tributo de homenaje al maestro de los maestros J. S. Bach, con motivo de la celebración del 250 aniversario de su nacimiento.

Durante el presente curso nuestras entidades musicales y culturales han celebrado con solemnidad tan gran acontecimiento, pero faltaba el Orfeo Catalá, que podemos decir ha cerrado el curso de una manera inolvidable.

El sábado por la noche en el Palau de la Música Catalana y bajo la inteligente batuta del ilustre muestro Luis Mille, se interpretaron con oda profusión de detalles, don grandes obras del inmortal maestro Bach. La Cantata número 161 (Ven dulce hora de la muerte), y Gloria, sanctus, benedictus i agnus dei de la gran "Misa" en si menor; colaborando en esta magistral interpretación los conocidos artistas Andrea Fornells de Sayós, soprano; Concepción Callao de Sánchez, contralto; Emilio Vendrell, tenor; Eduardo Toldrá, violín, y Vicente Maria de Gibert, organista; gran orquesta y rfeo Catalá, artistas todos que por su reconocido prestigio habían de contribuir valiosamente a esa magna interpretación.

A nuestro Orfeo, que nos ha hecho gozar tantas veces de las primicias del divino arte, vió premiada su labor por un público que llenaba colosalmente la sala del Palau y que deseaba por tercera vez escuchar esta gran obra. La "Misa" de grandes proporciones está considerada como la obra más grande del músico Eisenach. Consta de las cinco partes tradicionales: Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus y Agnus Dei, y es una composición en forma de gran cantata, en la que Bach expresa todos los sentimientos, toda la grandeza, todo el esplendor musical de los textos litúrgicos latinos.

La "Misa" de Bach se remonta a 1733, y durante muchos años sólo fué ejecutada fragmentariamente. A la "Sing Akademie", de Berlín, se debe la primera ejecución integral de la "Misa" en 1834. También la "Riedelverein", de Leipzig, dió una audición completa en 1835.

La presente interpretación de esta obra ha sido cosa tan grande que no sabemos ciertamente qué calificativo aplicarle; la emoción que despertó fué intensísima, Miller, identificado con la obra del gran maestro, hizo resaltar hasta el más pequeño detalle.

La Cantata de inefable expresión es una de las tres que escribió a Weimar, con textos de Franck, sobre la nostalgia de la muerte, y fué interpretada con la misma profusión de detalles que el resto del programa.

La noche del sábado quedará señalada para nuestro Orfeo Catalá, su ilustre maestro Millet, y los artistas colaboradores antes citados, como una fita de gloria señaladora de uno de los más grandes acontecimientos artísticos registrados en nuestra ciudad, al que el público numerosísimo expresó a todos ellos en delirantes, largas, y ruidosas ovaciones, su unánime aprobación.

Orfeo Catalá

Repetició del Gran Festival Bach

La nova de la repetició que tindrà lloc divendres vinent, dia 31, del magna concert donat per l'Orfeo Catalá el passat dissabte, ha estat acollida amb gran satisfacció pel públic concurrent a les grans audicions musicals de la nostra ciutat, i especialment pels entusiastes admiradors de l'obra de Joan Sebastià Bach, tan nombrosos a Barcelona.

Realment hauria estat de dol-dre que un esforç tan gran com el que representa l'execució de les obres que integraven el Gran Festival Bach s'hagués esmerçat per a una sola audició. D'altra banda, el contingut musical de la producció del gran mestre alemany, dintre la claredat de la seva concepció, és d'una densitat expressiva i d'una riquesa tan grans, que cal multiplicar les audicions per a assaborir-ne la pregonesa i els detalls innombrables que a cada audició van apareixent, talment com ens apareixen a la contemplació repetida i entretinguda d'un paisatge bellíssim i particularitats cada vegada noves i insospitades.

L'Administració del Palau de la Música Catalana ens prega que fem públic el prec adreçat a totes les persones de fora de Barcelona que tinguin intenció d'assistir al concert del vinent divendres, que amb tota l'anticipació possible ho comuniquin a l'esmentada administració, per tal que els puguin ésser reservades les localitats i entrades que desitgin, les quals, d'altra manera, potser no podrien adquirir al darrer moment, com succeí el passat dissabte.

També fa públic que, no havent d'ésser radiat el concert de divendres, començarà puntualment a les deu de la nit i acabarà pels volts de dos quarts d'una.

ORFEÓ CATALÀ

FESTIVAL BACH

L'Orfeó Català ha commemorat el 250è aniversari del naixement de Joan Sebastià Bach amb un concert solemníssim en el qual han estat interpretats diversos fragments de la gran Missa en "si menor" i la Cantata núm. 161, "Vina, dolça hora de la mort".

Només anunciant el programa, hom diu ja la importància excepcional d'aquesta festa, que cal comptar entre les més belles i més grandioses que el món musical ha dedicat enguany a la commemoració esmentada. Les "Cantates" de Bach, aquestes composicions meravelloses que contenen potser la més pura expressió de l'esperit del gran "Cantor", no són, ni poden ésser gaire prodigades en els concerts. L'execució d'aquestes obres fa molt respecte. No es tenen sovint a mà els elements necessaris per a assegurar-se la bona interpretació. Avui en dia, sobretot, que arreu hom topa amb la mateixa exigència d'haver de regatejar els assaigs, per raons econòmiques, la preparació adequada de les parts corals, que hi tenen una importància capital, crea una dificultat impossible de superar. I si això succeeix amb les "Cantates", amb la Missa en "si menor" els problemes es multi-

pliquen en raó de les proporcions gegantines d'aquesta obra i de les majors dificultats d'execució que ofereix. Una bona execució de qualsevol dels cors d'aquesta Missa representa una victòria ben assenyalada per als cantaires que l'assoleixen i per als qui han sabut conduir-los-hi. Una interpretació com la que l'Orfeó Català ens féu admirar el dissabte passat, hom no pot gairebé concebre-la sense veure-hi un prodigi d'ordre superior. I en pensar com aquest prodigi ha estat aconseguit, amb quins mitjans hom ha pogut arribar-hi, forçosament hem de considerar l'obra de conjunt de l'Orfeó Català, la gran obra de distintes facetes, tan ben articulada i orientada als seus fins. No hi ha enlloc cap empresa de concerts que pugui dur a bon terme una sessió com la del dissabte passat en la forma que ho fa l'Orfeó Català. Hom ha parlat, durant la setmana passada, dels assaigs conscienciosos que han tingut lloc amb l'orquestra i tot el conjunt de cantaires; però aquests assaigs segueixen la norma corrent en la preparació de concerts; són els que veuríem arreu. Allò que no veiem més que a l'Orfeó Català és el gran treball que es realitza, diguem, en la intimitat; el llarguíssim treball de preparació del cor, d'estudi minuciós de la partitura, que dura mesos —mesos!— quan es tracta d'obres de l'envergadura de la Missa en "si menor" o de la "Passió", de Bach, dels grans Oratoris de Haydn, de la

"Missa" de Beethoven. I això pot fer-se, justament, perquè no es tracta d'una agrupació de professionals el treball dels quals hagi de figurar en les partides dels pressupostos de concerts; els assaigs poden així multiplicar-se sense angúnies, sense haver de fer càlculs ni haver de tenir el rellotge a la mà. Però això no bastaria encara; alguna cosa ha d'haver-hi, algun estímul poderós que mantingui la voluntat, l'entusiasme pur i desinteressat dels cantaires i de tots els qui col·laboren a l'empresa; alguna força secreta que els obligui cada dia a assistir a l'assaig nocturn, sense que ni la fatiga que deixa el treball de tot el dia, ni la temptació d'una diversió els faci mancar al deure que voluntàriament s'han imposat. I bé: tots sabem què és que fa el miracle, però cal repetir-ho una vegada més, car les coses verament exemplars mai no són prou ponderades. Aquests cantaires, aquests mestres que els preparen; aquest mestre Millet, intèrpret inspirat que tan bé ha

sabut sempre encomanar als qui el volten l'ardent alenada que a ell tot l'arbor; aquest mestre Pujol, que al seu costat treballa implacablement i comparteix la responsabilitat de la gran tasca; aquests homes abnegats que durant anys i anys dediquen a l'Orfeó hores llargues de treball, administrant els cabals, endegant la vida econòmica de l'entitat; tots, tots els qui en una forma o altra col·laboren a l'obra de l'Orfeó Català, són moguts pel mateix ressort: una alta idealitat els estimula constantment, una ambició artística pura, sense derivacions, sense contaminacions, vigoritzada, si ella mateixa no es bastés, amb el goig — amb l'orgull, per què no? —

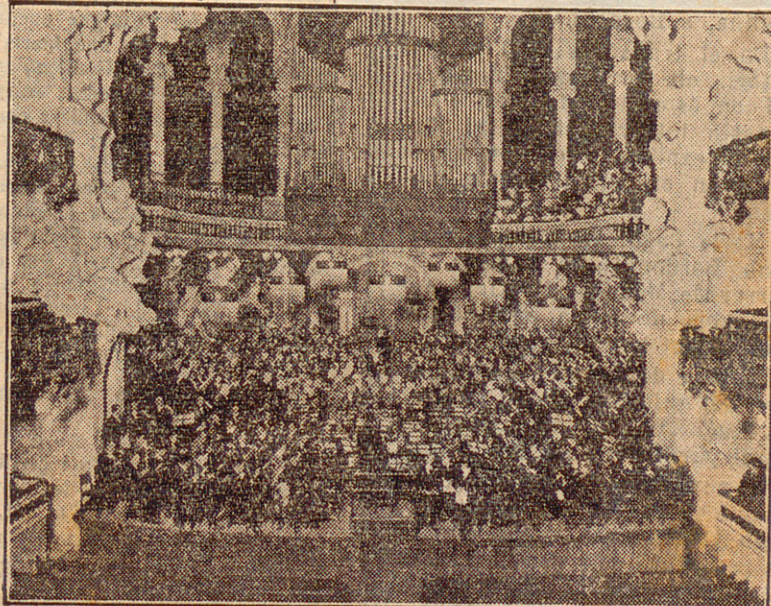
de de
esfor
tot
frase
comp
la.
men
sinc
eficà
Mag
truir
dond
obra
amb
perf

consolidar-la i fer-la arribar a tan esplèndida maduresa.

La sala del Palau el dissabte passat s'omplí completament, i la gran gernació que envai tots els recons i espais lliures aclamà frenèticament l'Orfeó, els mestres Millet i Pujol, els solistes i l'orquestra que prengueren part al concert. Fer comprendre així, fer "sentir" tan intensament obres de Bach del caràcter de la "Cantata" núm. 161 i de la Missa en "si menor", és una gesta singular que cal inscriure amb lletres d'or en l'història de l'Orfeó Català. El públic fou igualment sensible a l'opulència superba dels fragments més brillants de la "Missa" i a la poesia misteriosa i torbadora de la Cantata. No eren, doncs, les sonoritats imposants del cor, de l'orgue i de l'orquestra el que el suggestionaven, sinó la gran força emotiva de la interpretació, la revelació prodigiosa d'aquella música que feia vibrar les fibres més íntimes. Portar així la música de Bach al cor d'aquells milers d'oients, quin triomf, mestre Millet!

Cal dir que, ultra l'actuació de l'Orfeó, superior a tota ponderació, fou digna també de tots els elogis la dels solistes Concepció Callao de Sánchez Parra, Andreu Fornells de Sayós i Emili Vendrell; del violinista Eduard Toldrà i de l'organista Vicenç M. de Gibert; dels professors de l'orquestra senyors Gracós i Carbonell (flautes) i Carles (oboè) i, en fi, de tots els executants, que no regatejaren l'entusiasme. A tots, doncs, el nostre aplaudiment i el nostre agraïment més cordials per la vetllada inoblidable que ens oferiren, i que el divendres vinent serà reproduïda de segur amb la mateixa esplendor.

BALTASAR SAMPER

L'Orfeó Català cantant la "Missa" de Bach, l'any 1911

El 250 aniversario del nacimiento de Bach

Lo conmemoró el sábado el Orfeo Catalá

Con una magna audición de la Cantata núm. 161 y varios fragmentos de la Gran Misa en si menor, que dirigió, genialmente, el ilustre maestro Luis Millet : : :

Dijimos al dar cuenta del admirable ensayo general de la magna conmemoración del 250 aniversario del nacimiento de Juan Sebastián Bach: ¿qué ocurrirá el día del concierto, dados los magníficos resultados del ensayo?

Y ha ocurrido lo que era de suponer que sucediese, o sea que el acto ha resultado una maravillosa fiesta de arte puro, verdad; una de las más importantes y encumbradas manifestaciones musicales que hemos admirado.

El Palau se llenó de bote en bote de un público escogidísimo, en el que figuraban las más relevantes personalidades de nuestro mundo musical, y los resultados artísticos son tan excelentes, que sobrepasan los límites de cuantas frases encomiásticas puedan escribirse en elogio de ellos.

Mañana debuta en el Tívoli

Ramper

Se interpretaron varios fragmentos conforme se ha venido anunciando, de la "Gran Misa en si menor", una de las más portentosas creaciones musicales, y la Cantata número 161, que lleva por título "Ven, dulce hora de la muerte", obra sublime, digna del genio de Bach.

Todas las páginas que se dieron eran ya conocidas. El mismo insigne Millet nos las había ofrecido en anteriores temporadas. ¿Con igual admirable interpretación y ejecución? Muy magníficas fueron las anteriores; pero creemos, firmemente, que la del sábado supera a todas, en fuerza emotiva, en ajuste y en nitidez de ejecución.

Por lo que se refiere a la Cantata y a los trozos de la "Gran Misa en si menor" interpretados, nada hemos de añadir a lo mucho que de ellas tenemos consignado en estas mismas columnas. Significaremos, sin embargo, que en esas soberbias páginas se refleja, potente, todo el genio de Bach. ¿Qué paleta orquestal más rica! ¿Qué melodías más sublimes! ¿Qué elevada belleza, en fin, encierran en su forma y en su contenido espiritual! En las obras de Bach, especialmente en las de carácter religioso, como ha dicho uno de los muchos eminentes musicógrafos que las

han analizado minuciosamente, las formas arquitectónicas se renuevan incesantemente, con una incomparable seguridad, creando sin cesar nuevas euritmicas y desplegando inagotablemente la suprema melodía de sus armoniosas sucesiones de conjunto y de solos, con el fino instinto del más puro genio. Y se suceden los "Corales", las "Arias", los "Recitativos", las superposiciones polifónicas de formas fugadas, los diálogos de voces y orquesta, los comentarios de la orquesta sola; es decir: todos los recursos de las formas y de los medios más variados, puestos al servicio de una concepción genial y de una incomparable fuerza de sentimiento interior.

Estas apreciaciones que acabamos de consignar y que no son nuestras, como ya indicamos, encierra el más justo comentario que pueda hacerse de las obras que nos fueron ofrecidas en la conmemoración solemne del nacimiento de Juan Sebastián Bach, llevado a efecto el sábado último, por la noche, en el Palau de la Música Catalana.

Intervinieron en la interpretación los notables artistas Andrea Fornells de Sayos, Concepción Callao de Sánchez Parras, Emilio Vendrell y Eduar

Mañana, tarde y noche, en el Tívoli, RAMPER

do Toldrá; Vicente M. de Gibert, el eminente organista y musicógrafo, que tanto ha profundizado en la música de Bach; una orquesta numerosísima, y el glorioso "Orfeo Catalá". De la dirección general cuidó el maestro Luis Millet.

Todos los solistas, lo mismo que la orquesta y que el "Orfeo Catalá", cumplieron su cometido artístico muy bien, magistralmente.

También merece citarse, por lo exquisita, la intervención en los fragmentos de la Misa "Domine Deus" y "Quisedes", del flautista señor Gratacós, y del oboísta señor Carles, el cual ejecutó su parte con el "oboe de amor", conforme requiere la partitura original.

El conjunto conseguido fué maravilloso, insuperable. No es posible mayor perfección.

En cuanto a la actuación de Luis Millet, todo elogio es poco.

El insigne maestro, esa gran alma de artista, con su batuta segura, con su mano izquierda que se agitaba constantemente para graduar con ma-

ravillosa precisión los "términos" de las voces y de los instrumentos; con la mirada, con la expresión de su rostro, lo animó todo e imprimió calor, y vida, y sentimiento, en el más alto grado a las páginas que se interpretaron bajo su dirección. Como elogio de la labor del maestro Millet, sólo cabe decir que su genio acertó a elevarse, como intérprete, a las regiones cumbres en que campea el de Bach, como compositor.

Toda la sublimidad de las obras de Bach que figuraban en el programa resaltó plenamente, en toda su integridad, por gracia del talento músico, de la inspiración del gran maestro Millet.

Con la conmemoración que motiva este comentario puede asegurarse que Barcelona ha otorgado a Juan Sebastián Bach el homenaje que corresponde a su gran genio.

ALFREDO ROMEA.

TEATROS Y CONCIERTOS

PALACIO DE LA MÚSICA CATALANA

La «Misa en si menor», de Bach

Gracias a la iniciativa del «Orfeo Catalá», que cuenta como uno de sus más legítimos timbres de gloria dos anteriores audiciones de la gigantesca obra, las grandilocuentes armonías de la «Misa en si menor», de Bach, de quien se conmemoraba el 250 aniversario del nacimiento, han vuelto a resonar en el «Palau», hablando al espíritu de un fervoroso público, que llenaba de modo inverosímil la amplia sala.

La «Misa» bachiana, de grandiosas proporciones, está considerada como la obra maestra del músico de Eisenach. Consta de las cinco partes tradicionales — «Kyrie», «Gloria», «Credo», «Sanctus» y «Agnus Dei» —, y es una especie de colosal cantata, en la que Bach expresa todos los sentimientos, toda la grandeza, todo el esplendor musical, de los textos litúrgicos latinos.

Los orígenes de la «Misa» de Bach se remontan a 1733, y tuvieron su causa ocasional en la necesidad en que se hallaba el maestro, en Leipzig, de buscarse un alto valedor en la vecina ciudad de Dresde. Bach pensó entonces en Augusto III, príncipe elector de Sajonia y rey de Polonia, cuya autoridad sobre los miembros del Consistorio de Leipzig, del cual dependían la escuela y la Capilla, había podido comprobar.

Al efectuarse la anexión del reino de Polonia al de Sajonia, Federico Augusto se convirtió al catolicismo, y Bach creyó que una gran composición litúrgica según el rito romano no dejaría de ser grata al soberano, cuyos favores deseaba solicitar.

Por otro lado, Bach había tenido ya ocasión de ocuparse de las partes de la misa latina — el «Kyrie» y el «Gloria» — que en algunas fiestas del año eran admitidas por la liturgia protestante en el templo en que él ejercía el cargo de director. La decisión de escribir la gran «Misa en si menor» para la corte de Dresde encontró, pues, preparado al artista, quien, en aquella especial circunstancia, se propuso crear una obra tal que decidiera al príncipe elector a concederle el título y la protección de que tenía necesidad. Y, si en lo que se refiere al título deseado, que llegó mucho después, los propósitos no se vieron por completo logrados, por las proporciones y por la altísima concepción de la obra de arte, aquellos propósitos fueron superados.

De las dos primeras partes de la «Misa», terminadas en 1733, Bach hizo inmediato homenaje al príncipe. Las partes restantes fueron compuestas de 1733 a 1738.

La obra, sin embargo, no fué, ni entonces ni después, mientras vivió Bach, ejecutada por entero. Inadecuada para ser reproducida durante el rito religioso romano, a causa de su longitud y de las dificultades, que excedían de las consentidas por los elementos de la misma Capilla de Dresde, la «Misa en si menor» fué durante mucho tiempo ejecutada sólo fragmentariamente. A la «Sing-Akademie», de Berlín, se debe la primera ejecución integral de la «Misa», en 1834. También la «Riedelverein» de Leipzig, dió una audición completa en 1835.

Obra que pertenece a la época de la plena madurez del genio, la «Misa en si menor» resume todo el arte y, más todavía, el pensamiento de Bach. La realización musical, suma de todas las posibilidades y cualidades de Bach es prueba de su arte espiritual y profundo.

Construida por la mente más fuerte que iluminara la polifonía del Setecientos y animara

la masa, por si fría, del contrapunto instrumental, la «Misa en si menor» queda como obra que, cerrando una época de la que compendia todos los valores, se yergue imperiosa para señalar a los músicos de todos los tiempos los rectos senderos de la expresión.

La actual audición del «Gloria», «Sanctus», «Benedictus» y «Agnus Dei» de la «Misa», de Bach, ha sido realmente impresionante. Las inefables bellezas de la obra fueron soberbiamente detalladas por la batuta del ilustre maestro Millet, plenamente identificado con Bach. Interpretación solemne, austera, expresiva de la íntima esencia religiosa de la «Misa» fué la lograda por el maestro Millet, que impuso una férrea disciplina a los numerosos ejecutantes.

El «Orfeo Catalá», magnífico de sonoridades y entonación, venció las grandes dificultades de la parte coral. La soprano Andrea Fornells, la contralto Concepción Callao y el tenor Emilio Vendrell se mostraron artistas inteligentes y seguros. La orquesta estuvo a la altura de su cometido; Vicente Maria de Gibert, sostuvo la parte de órgano con su competencia habitual, y el violinista Eduardo Toldrá, el flautista Gratacós y el profesor de oboe señor Carles tuvieron igualmente ocasión de dar pruebas de su valía.

Los bravos y aclamaciones al maestro Millet y sus colaboradores se reprodujeron no sabemos cuántas veces. El público, enardecido por el entusiasmo, aplaudía y aplaudía a unos artistas que se llenaban de gloria al rendir altísimo homenaje a Bach. ¡Hermosa y honrosa jornada!

Precedió a la de la «Misa en si menor» la audición de la «Cantata número 161», otra muestra del genio bachiano, y otro éxito indiscutible del maestro Millet, del «Orfeo Catalá» y demás capacitados intérpretes.

U. F. ZANNI

Repetició del gran Festival Bach

La nova de la repetició, que tindrà lloc el divendres vinent, dia 31, del magne concert donat per l'Orfeo Català el passat dissabte, ha estat acollida amb gran satisfacció pel públic concurrent a les grans audicions musicals de la nostra ciutat, i especialment pels entusiastes admiradors de l'obra de Joan Sebastià Bach, tan nombrosos a Barcelona.

Realment hauria estat de doldre que un esforç tan gran com el que presenta l'execució de les obres que integren el Gran Festival Bach s'hagués esmerçat per a una sola audició. D'altra banda, el contingut musical de la producció del gran mestre alemany, dintre la claredat de la seva concepció, és d'una densitat expressiva i d'una riquesa tan gran, que cal multiplicar les audicions per assaborir-ne la pregonia i els detalls innombrables que a cada audició van apareixent, talment com ens apareixen a la contemplació repetida i entretinguda d'un paisatge bel·leses i particularitats cada cop noves i insospitades.

L'Administració del Palau de la Música Catalana ens prega que fem públic el prec adreçat a totes les persones de fora de Barcelona que tinguin intenció d'assistir al concert del vinent divendres, perquè amb tota la anticipació possible ho comuniquin a l'esmentada Administració, a fi que els puguin ésser reservades les localitats i entrades que desitgin, puix que d'altra manera potser no podrien adquirir-les al darrer moment, com succeï a algunes persones poc previsoras el passat dissabte.

També fa públic l'esmentada Administració que no havent d'ésser radiat, el concert de divendres començarà puntualment a les deu de la nit i acabarà pels volts de dos quarts d'una.

CARNET MUSICAL

Festival Bach a l'Orfeo Català

Per
OBERON

De la commemoració del 250è. aniversari de la mort de Joan Sebastià Bach, podem dir que ha estat celebrada amb tota la solemnitat que calia amb aquesta audició magnífica de dues obres com les que hem oït, interpretades per l'Orfeo Català i una nombrosa orquestra.

La gran «Missa en si menor» és segurament ultra una mostra ben significativa del geni de J. S. Bach, una de les obres més gegantines de la música de tots els temps. Les seves proporcions immenses fan que sigui executada completa rares vegades. Tot i ésser destinada al culte catòlic que professava el sobirà de Polònia Frederic August, a qui va dedicada, sembla que no fou tampoc executada mai completa en la seva capella reial. La llargada desmesurada, la freqüent repetició dels textos i la divisió en diversos fragments independents de cada part, junt amb altres característiques especials de la seva construcció, fan que no pugui adaptar-se a la litúrgia de la missa. No obstant i això i també a la confessió protestant del gran mestre de capella de Leipzig, aquesta Missa, escrita sobre el text llatí i catòlic, resta com una mostra inigualable de la grandesa ideal a què pot arribar la música del culte religiós.

A la primera audició integral que en donà l'Orfeo Català l'any 1911 feu una gran impressió que es traduí en un homenatge al mestre Millet i als seus cantaires, que resta perpetuat en una placa commemorativa col·locada al Palau de la Música Catalana. Aquell record inesborrable s'ha vist renovat en aquesta nova audició d'alguns grans fragments, que podem qualificar de magistral. El mestre Millet, al cap de l'orquestra i el cor, ha sabut oferir-nos aquesta execució sense cap falla i portada amb una força i una vida extraordinàries. La major dificultat de determinats fragments no aconseguí pas de fer trontollar l'equilibri perfecte de les veus. Unicament l'orquestra en algun moment hauria pogut fusionar-se més completament amb els cantaires, tot

i que particularment donés el seu màxim rendiment. Els solistes també estigueren a l'altura del conjunt. Volem remarcar especialment la tasca tan compromesa de les trompetes tractades com en la majoria de les obres del segle XVIII com a instruments melòdics per excel·lència i portades com a solistes continuament a registres sobreaguts. Tot i que per a aquestes obres s'han construït instruments especials, la seva execució és de tals dificultats que pocs executants es podrien atrevir a afrontar. Malgrat això oïrem aquestes parts destacades amb una rara perfecció.

La «Cantata núm. 161», que també figurava al programa d'aquest festival, és així mateix una obra ben representativa dins la producció de Bach. «Vina dolça hora de la mort» és tota ella evocadora de la nostàlgia de l'hora suprema que inspirà a Joan Sebastià tal bellíssima composició. El contrast entre el caràcter d'aquesta Cantata i la Missa en «si» menor encara féu més interessant l'aveniment de sentir ambdues obres dins una mateixa audició. Després de l'Ària, amara de beatitud, «El cos en el sepulcre», l'esclat del «Gloria» i el «Sanctus» de la Missa es féu encara més lluminós i produí una més intensa emoció.

Aquests dos aspectes diferents de l'obra de Bach foren admirablement compresos pels intèrprets. Remarquem també en aquesta Cantata la tasca dels solistes Emili Vendrell, Concepció Callao, Andreu Fornells, el violinista Eduard Toldrà, junt amb la de Vicenç Maria Gibert a l'orgue.

Aquest concert haurà estat un esdeveniment musical de l'ordre dels que no s'obliden fàcilment.

La gran gentada que omplia a vessar el Palau de la Música Catalana assenyala amb grans ovacions l'èxit d'aquest concert memorable, èxit que no hauria estat possible sense una llarguíssima i abnegada preparació de les parts corals pel més antic dels orfeons de Catalunya.

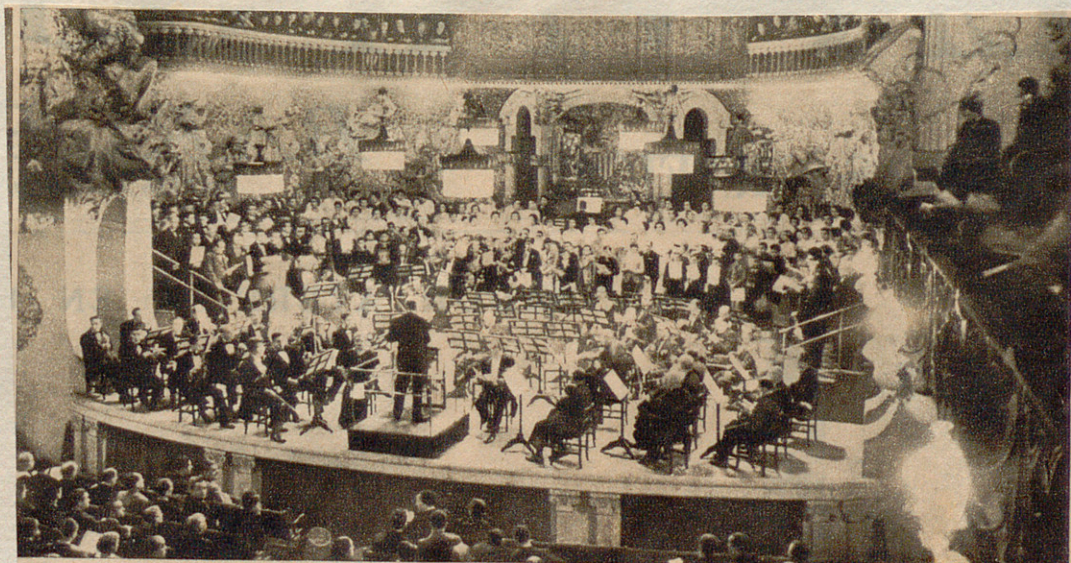
La Vanguardia 28/5/35

Vanguardia i altres 28/5/35

CONSEJERIA DE CULTURA

Felicitación al «Orfeo Català»

El consejero de Cultura ha dirigido al presidente del «Orfeo Català», para que la haga extensiva a sus compañeros de Junta, al ilustrado maestro Luis Millet y a los orfeonistas del benemérito «Orfeo Català», su felicitación entusiasta por la maravillosa ejecución que acaban de dar de la misa de J. S. Bach, creación con la cual el «Orfeo Català» honra una vez más el prestigio artístico de nuestra ciudad y el de Cataluña.

Barcelona. - Para conmemorar el 250 aniversario del nacimiento de Juan Sebastián Bach se celebró en nuestro «Palau de la Música» un concierto en el que tomaron parte, entre músicos y cantantes, cerca de trescientos ejecutantes, dirigidos por el maestro Millet

DISSABTE AL PALAU

L'Orfeó Català festeja el 250 aniversari del naixement de Joan Sebastià Bach

Havíem de reconèixer que fins ara — abans de dissabte — el 250 aniversari del natalici de Bach, no havia tingut a casa nostra la ressonància que la importància de l'esdeveniment sembla requerir. No hem de discutir el valor de tots els actes — alguns d'ells ben valuosos — celebrats a Barcelona en commemoració d'aquesta data gloriosa, com cap, per a la història de la música. Més encara. Creiem que tota intel·ligència perspicaç descobreix el geni de Bach el mateix en una «Partita» que en «La Passió», segons Sant Matheu». En això estem tots d'acord. Tanmateix, tots també ens entenem quan diem que, posats en el pla de festejar Bach, cal donar l'aspecte d'immensitat de grandesa del seu geni, perquè quan es tracta de Bach, sembla que enmig de molts adjectius que us solliciten per celebrar-lo, el d'immens sembla passar a primera fila, com per a qualificar la dimensió sobrehumana d'aquest univers sonor, engendrat per l'home que avui encara significa el començament i la fi de la música moderna.

Immens! D'aquesta immensitat, dissabte, l'Orfeó Català, sota la direcció d'aquest home únic que és Lluís Millet, en donà testimoni en una forma tal, que bé podem dir que el concert Bach de dissabte, al Palau, haurà estat l'emoció més gran que la temporada musical d'enguany ens ha ofert. Una emoció indescriptible. Una d'aquelles rares estones de comunió amb la màxima altitud que el geni artís-

tic és capaç d'ascendir. I és que no res pot donar més la revelació del geni sens parió de Bach com els fragments de la Missa en si bemoll que l'Orfeó Català — per una sort que nosaltres no apreciarem prou mai — és capaç d'interpretar amb un fervor, amb un braó, amb una puixança, amb una perfecció de debò insuperable.

El fervor del «Qui tollis», la joia delirant de l'«Hosanna», el braó del «Cum sancto spiritu», la savia i intrincada polifonia del «Sanctus», són coses de les quals, solament aquells que dissabte pogueren oir-les a l'Orfeó Català, tenen idea. Creiem, hem dit, que és difícil, després d'això, imaginar que sigui possible quelcom de parell en el domini del sublim, perquè efectivament aci sou en aquella zona del sublim, on com poques vegades haureu tingut accés, al llarg de les vostres experiències musicals.

I és un espectacle reconfortant de debò veure el Palau, ple, fins a vessar, d'un públic concentrat tot ell en una idèntica voluntat d'exposar-se a la majestuosa puixança d'aquesta obra. Perquè, la «Missa» és un obra difícil, el seu secret és profund i per molts inaccessible, és quelcom de savi fins a un punt incalculable, però la passió que recorre tota aquesta grandiosa construcció sonora és tan extraordinària, que tothom, qui més qui menys, hi és sensible. I això és el que podreu constatar dissabte. Una minoria bregada en els grans misteris musicals, assistia

astorada al desplegament d'una arquitectura sonora sens parió, però la resta tota, sense excepció, restava materialment atordida davant l'explosió de la puixança espiritual que batega darrera el pentagrama de l'obra.

Quina joia pensar que divendres podrem oir, altra vegada, aquests fragments!

La cantata núm. 161 «Vina, dolça hora de la mort», completava el programa. La mort, vista a través de l'esperança, perd la llòbre i sinistra fesomia i apar com la gran amiga de l'home. Bach canta la mort, amb la melancolia d'un home que es despulla de coses ben amades, però amb el tremolor de ventura de l'home que més enllà del misteri pregon entreveu la llum radiant d'una alba definitiva.

*

Collaboraren en aquest magne festival el tenor Vendrell, la contralt Concepció Callao i la soprano Andreua Fornells, artistes tan avantatjosament coneguts i aplaudits del nostre públic, que creiem innecessari insistir sobre llur meritòria labor. I tampoc no podem silenciar el violí d'Eduard Toldrà, que en el «Laudamus te», ens transbalsà d'emoció, ni la flauta del mestre Gratacòs, ni l'oboè d'amor del senyor Carles, que col·laboraren tan dignament a aquest magne festival, la glòria i honor del qual recauen en la personalitat exemplar del mestre Lluís Millet.

Josep PALAU

La Sen 28.5.35

★ Dissabte, el Mestre Millet va obtenir un gran èxit dirigint la gran Missa en si menor, de Bach.

Els qui van assistir al concert ja poden dir que han estat al cel.

Mentre cantaven els cantaires de l'Orfeó Català, els oients anaven enlairaant-se tan amunt que, alçant el braç, podien abastar un grapat d'estels.

No tots, però, van saber enlairaar-se. No gaire lluny de nosaltres hi havia un senyor vermell de cara i una mica ventrut que feia unes becaines tan dolces, que vàrem estar temptats de portar-li un balanci.

Segurament deuria creure el senyor ventrut que anava a sentir una missa de festa major.

En acabar el concert, el Mestre Millet, que, com és sabut, és tan humil, va voler que tothom participés dels aplaudiments que li tributava el públic, i va cridar el Mestre Pujol.

L'home ventrut i vermell de cara, en aquell moment es va despertar, i, contemplant el Mestre Pujol que saludava el públic, exclamà:

—No he sentit la missa, però he conegut el senyor Bach.

prensa

REPETICIO DEL GRAN FESTIVAL BACH

El magnífic festival d'obres de Joan Sebastià Bach, que dissabte a la nit donà l'Orfeó Català en commemoració del 25 aniversari del naixement del gran músic, serà repetit íntegrament el vinent divendres, a les deu de la nit. La multitud de peticions de persones que no es conformen amb una sola audició d'aquest Festival, com també les moltes que per manca de lloc no pogueren assistir-hi, motiven aquesta repetició, per a la qual, des d'avui, dilluns, de 4 a 7 de la tarda, començarà el despatx de localitats al lloc acostumat.

La Sen de Catalunya 28 Maig 1935

LA MAGNA COMMEMORACIO DEL 250 ANIVERSARI DEL NEIXEMENT DE J. SEBASTIA BACH, PER L'ORFEO CATALA

Ja diguérem en la nostra nota de darrera hora de l'edició del diumenge, escrita a corre-cuita en eixir del concert, que aquest acte d'homenatge al nom immortal i gloriós de Joan Sebastià Bach, celebrat per l'Orfeo Català, la nit del dissabte, al Palau de la Música Catalana, havia assolit unes proporcions extraordinàries de grandesa i de magnificència, i havia constituït un nou triomf, un triomf ressonant i complet, pel Mestre Lluís Millet, aquest apòstol i aquest patrici exemplar de la Pàtria, pel seu magnífic i poderós Orfeo Català i per aquells floats ideals d'art, de pàtria i d'espiritualitat que aquesta entitat, fortament vinculada en el renaixement de la Catalunya, representa i encarna amb una tan autèntica noblesa i amb una tan admirable dignitat.

En el programa d'aquesta memorable commemoració, la meravellós *Cantata* núm. 161—«Vina, dolça hora de la mort»—, que és una de les coses més penetrants i més commovedores de Bach, i el *Glòria Sanctus, Benedictus i Agnus Dei*, de la *Gran Missa*, en si menor, aquesta obra sorprenent, fèrvida, robusta i grandiosa, del genial cantor de l'església protestant de Sant Tomàs de Leipzig.

No creiem precis fer ara ací cap anàlisi musical ni cap comentari històric a l'entorn d'aquestes obres, en primer lloc perquè aquests anàlisis i comentaris ja constaven en els programes que foren repartits, i, en segon lloc, perquè el meu volgut company de crítica musical, el Mestre Frederic Lliurat, els féu ja anticipadament, ben autoritzats i ben extensos.

Es tracta de dues obres perfectes, cadascuna segons el seu sentit, escrites amb un art insuperable, amb una bellesa i elevació d'estil sense parió, i amb una profunditat de fe i d'expressió piadosa que corren i esgarra. Tota la grandesa, la bondat i la puixança de l'ànima de Joan Sebastià Bach canta en aquestes pàgines de música sublim, que ens diuen, primer en la *Cantata*, tota la nostàlgia

de la mort, suprema alliberadora, i tota l'enyorança, ben cristiana, del repòs en l'eternitat del Senyor, i, després, en els fragments colossals de la *Gran Missa*, en si menor, que canten, ara amb àries plenes de sublimitat expressiva, ara amb figures prodigioses, tant per la seva tècnica com per la seva volada espiritual, la glòria immensa de Déu Nostre Senyor i, amb ressons veritablement angelicals, semblen fer-nos pressentir, ja en aquest món, tota mena de delícies celestials.

Arreu de Catalunya i arreu d'Europa ha estat commemorat, durant tot aquest any, amb més o menys brillantor, el 250 aniversari del naixement de Bach, però creiem que totes aquestes commemoracions han culminat de la manera més perfecta i grandiosa en aquesta commemoració del nostre meritíssim Orfeo Català, glòria i orgull de Catalunya. Jo gosaria afirmar que Bach no ha estat mai tan estimat ni comprès com comença d'ésser-ho ara. Diríem que l'ànima que alena en la música de Bach comença ara una nova difusió i una nova vida. Perquè la música de Bach no havia trobat fins ara els mitjans que reclama la seva difícil i delicada execució, i no havia trobat fins ara els seus grans i fervorosos interpretadors. En els primers rengles d'aquests interpretadors fidels, intel·ligents i de gran categoria, cal posar el nostre Lluís Millet, aquest home infatigable, pur i senzill, que, per amor a la terra que li donà el tremp i per amor a la música que li arravata l'ànima, ha pogut crear i sostenir, fa més de quaranta anys, aquesta meravellós institució coral que és l'Orfeo Català, com no se'n pot trobar una altra de semblant i de tan admirablement perfecta en tot el món.

Per això sol és la nostra una terra privilegiada. En efecte, en cap altre indret del món no es pot sentir Bach com ací el senium. Els músics estrangers que coneixen les interpretacions de l'Orfeo Català i coneixen algunes de les seves reproduccions en discos, en te-

nen, d'això que acabo de dir, una consciència més clara que molts de nosaltres mateixos.

Es impossible de poder donar una idea aproximada, en paraules escrites, de com les obres esmentades de Bach foren interpretades pel mestre Lluís Millet, amb la seva massa de fidels i excel·lents cantaires de l'Orfeo Català i amb els seus valuosos col·laboradors, Andreu Fornells (soprano), Concepció Callao (contralt), Emili Vendrell (tenor), Eduard Toldrà (violí), Vicenç M. de Gibert) orgue, no oblidant el mestre Francesc Pujol, que tan bé sap secundar els plans del mestre Millet, i una part tan important ha tingut ara, com sempre, en la preparació del cor, ni oblidant tampoc els professors de l'orquestra, especialment els solistes Gratacós (flauta) i Carles (oboè d'amor), que amb un tan viu i vibrant entusiasme cooperaren tots, conjuntament, a l'èxit esplendorós d'aquest magne i excepcional concert.

Tot fou dit i executat amb una molt alta i molt sorprenent perfecció. Els solistes cantaren amb una molt gran emoció i tots com il·luminats per la llum que la música celestial de Bach sembla irradiar tothora, i la massa coral de l'Orfeo Català cantà amb una tan imponderable seguretat, amb una afinitat tan justa i perfecta, amb una emissió tan pura i dolça de la veu i amb un esclat, un engrescament, un zel i una oïda com jo no he sentit mai en cap altra massa coral.

Concepció Callao, aquesta gran artista de la dicció clara i expressiva, estigué senzillament sublim tota la nit, tant en la *Cantata* com en els seus fragments de la *Missa*. Emili Vendrell cantà amb un gran respecte i amb una unció ben sostinguda; donà a la seva veu una alenada i una tendresa especials, sobretot en l'ària del «Benedictus», que digué admirablement. Andreu Fornells, amb la seva veu tota ingènua i tota amorosa, cantà meravellosament, junt amb Vendrell, el deliciós i adorable duet del *Domine Deus*. Eduard Toldrà, amb el seu violí amorós tot ple de suavitat i d'arborament ine-

fable, ens delectà sobremanera, tant en l'ària de contralt com en la de tenor. Vicenç M. de Gibert, ponderat i sobri, gran senyor de l'espirit, realitzà a l'orgue una tasca molt important i digna dels més grans elogis. Tots ells, així com la resta dels professors de l'orquestra, apareixien emportats i subjugats per una força irresistible. Era la presència del mestre Millet, transportat, amorosit, abrandat, vibrant i enervorit, que tot ho vivificava, que tot ho animava, que fins al més profund de l'ànima de tots feia penetrar l'esplendor redemptora de la música sobirana de Bach i ens donava a tots la sensació que el món era millor i que una vida més alta, més noble i més pura s'iniciava en nosaltres. Jo només conec en Millet que sapiga donar a les seves grans interpretacions, com aquestes de Bach que acaba d'oferir-nos ara, no solament una transcendència artística, sinó també una transcendència espiritual i moral.

L'auditori, que emplenava de gom a gom la gran sala d'audicions del Palau, era fortament colpit i sentia aquell indescriptible emportament de l'èxtasi. En tots els rostres brillava un plaer inefable i la llançà i l'admiració alteraven sense parar. Tothom sentia, en aquelles vertiginoses i angelicals volades de les fugues de Bach, com el vent de Déu sacseja fortament l'espirit sòpít i tots semblàvem retrobar el camí perdut de l'eternal redempció.

Tota la sublimitat i la grandesa del pensament musical de J. S. Bach, —ara suau i plàcid, ara exuberant de joia sobrenatural, ara vehement i amb accents de súplica, ara punyent i profund, ara majestuós i florit, ara radiant d'esclat i resplendor, ara tot il·luminat de beatitud celestial, ara elevat les veus i els cors enlaire com un tità, ara humiliat i compungit en un embadaliment d'intens misticisme—, foren magistralment copsades i trameses amb una vigoria i amb una veritat sorprenents. El mestre Millet, amb la música poderosa i gegantina de Bach, ha realitzat de nou el miracle de remoure la consciència de tots els catalans: Tots els catalans sensibles a les coses de l'espirit sentiem com en aquella perfecció, en aquella fe i en aquella grandesa de l'Orfeo Català tots podíem encara salvar-nos i redimir-nos. Molts tornàvem a descobrir —loai sia Déu— l'Orfeo Català, i tots trobàvem en ell l'espirit pur, l'espirit ideal i sagrat de la nostra Pàtria.

Els qui hi eren hi tornaran i no oblidaran mai més aquell goig inefable i aquella serena excelsitud que els inundà l'ànima; els qui no hi anaren no podran saber mai tota la grandesa de Bach i tota la grandesa i la virtut de Catalunya, que així sap i pot interpretar-lo i així, tan generosament, ens el fa estimar.

LA MÚSICA

Als dos-cents cinquanta anys

Joan Sebastià Bach, triomfa amb la seva «Gran Missa en si menor» al Palau de la Música Catalana

En aquest any de grans commemoracions musicals, el Pontífex màxim de la Música, el grandiloqüent Joan Sebastià Bach, apleix dos-cents cinquanta anys. I diem que els apleix, perquè Bach no ha mort ni morirà mai; Bach és una porta oberta a totes les fronteres, que no coneix l'arcaisme dels seus 250 anys; que a través de les èpoques diverses i més contraposades per les quals ha passat, ha fet descobrir al seu pas totes les generacions i totes les tendències, fins aquelles que tècnicament i doctrinalment li són més oposades o, per dir-ho millor, més distanciades.

J. S. Bach fou una d'aquelles existències més senzilles, però més complexes. La seva fecunditat productora li féu depassar els límits de la música, i... posà al món només que dinou fills, bona part dels quals foren també grans músics i compositors de fama.

Amb Bach, ens trobem amb un compositor que podríem dir-ne precursor de les tendències modernes, quan no pel seu estil dins el gènere

J. S. BACH

clàssic absolutament únic, vident, però, a les futures adaptacions que damunt els mitjans tècnics que els anys havien de crear li reservava a les seves obres.

Els mitjans instrumentals de Bach, que no conegué el piano, que més tard havia de suplir amb avantatge el seu clavicordi, que disposava d'un instrumental orquestral de construcció bon xic deficient en relació amb el que tenim i podem disposar ara, no podien fer preveure un compositor de tal força dinàmica que eixamplés a tals extrems les seves orquestracions, que encara avui produeixen un clam d'admiració universal davant una tal meravella que porta ja un llarg historial de més de doscents anys.

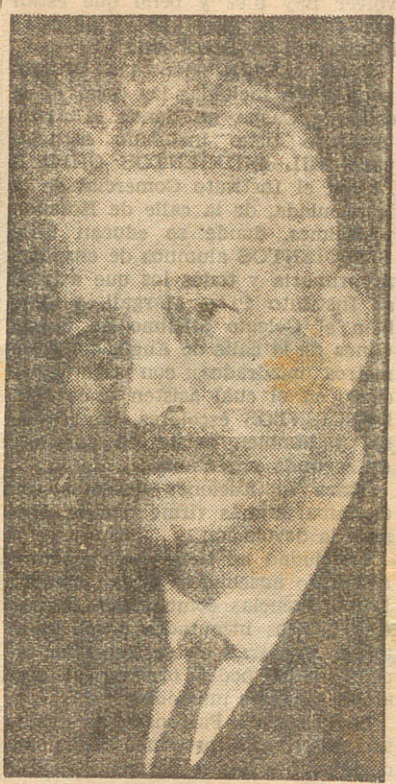
El cas Bach és un cas únic en la història de la música, i també en la història de totes les altres arts. Veit Bach fou el fundador d'aquesta transcendental dinastia que començà en 155..., data del seu naixement a Turingia, i que a través dels anys arribà a reunir més de cent Bachs d'una mateixa família en els seus famosos «familients». Veit Bach morí l'any 1681 i fou, com hem dit, el primer dels músics nomenats Bach.

Els «familients», o «dia de família», es reunien un cop cada any i arribaven a un centenar els familiars Bach, tots ells músics que hi prenién part. En ells tenia lloc una dinada a la fi de la qual es practicava el «quodlibet», que es resumia en cantar a cor una composició improvisada amb cinc o sis cants populars, els quals eren cantats simultàniament, tot donant-los solució de continuïtat i d'harmonia, la qual cosa constituïa un exercici obligat.

Joan Sebastià Bach fou fill de Joan Ambrós, organista de Erfurt, i germà de Joan Cristòfor, que fou el primer mestre del Bach gran que commemorem ara. Nasqué Joan Sebastià a Eisenach (Turingia), el 21 de març de 1685, i tenia solament nou anys quan perdé la seva mare; en apleir-ne deu quedà també orfe de pare.

Si bé els primers estudis de la música els féu amb el seu oncle Joan Cristòfor, Joan Sebastià Bach fou el

mestre de si mateix. Els seus estudis els practicà, segons el seu saber i entendre, en continuat peregrinatge.

El mestre Millet

per tal d'escoltar aquells cèlebres organistes del seu temps, les audicions dels quals a les esglésies servien al músic per anar-se formant amb el major atreviment i completa independència. Per això, degut a no obeir a cap altra direcció ni escola determinada, Bach assolí una personalitat única, que aportà a la música formes noves, ni conegudes ni somniades; inventà i reformà instruments i creà una construcció musical que ha estat i és encara la pedra fonamental damunt la qual bastiren llur obra els Beethoven i els Wagner i —cosa estranya!— fins els compositors d'ara.

Joan Sebastià Bach fou director de la famosa Escola de Sant Tomàs de Leipzig, en successió de Kuhnau, i morí en el mes de maig del 1723. L'obra de Bach fou monumental. Els seus motets i les seves cantates passen el nombre d'alguns centenars, als quals cal afegir les seves nombroses «sonates», «suites», «obertures», «misses», entre les quals cal destacar la que acaba d'interpretar l'Orfeó Català com un monument musical; dues «Passions», un «Magnificat» i una infinitat de «chorals», «fugues», «preludis» i altres obres de música de cambra que constitueixen per a la música un veritable tresor de valors inapreciables.

Ens manca l'espai necessari per a

biografiar degudament aquest geni de la música clàssica que es diu Joan Sebastià Bach i al qual avui tot el món dedica un commemoratiu homenatge.

L'Orfeó Català, que ha estat un dels seus més aciençats propagadors, ha tingut cura de fer arribar amb la seva audició magnífica la gran obra de l'immortal cantaire de Leipzig als nostres filharmònics, que Ràdio Barcelona ha acabat de difondre fent-la entrar també a totes les llars. Aquesta «Gran Missa en Si menor», quan no pel que té de «missa», però sí pel que representa com a obra cim de la música universal, era necessari que arribés a tots els estaments i que la seva degustació no fos a ningú vedada. Ella és una font d'ensenyances; és un exemple de profunditat i de superioritat que no deu ésser desconeguda de ningú. Per això mereix un més fervorós elogi la tasca realitzada pel nostre gran Orfeó i per la nostra primera Emissora, que ha portat als humils de les regions més altes l'obra portentosa d'aquest excepcional geni que acaba d'acomplir els seus dos-cents cinquanta anys.

La primera admiració que produeix l'audició d'aquesta «Gran Missa» de Joan Sebastià Bach és per a l'insigne mestre Lluís Millet, que s'ha excel·lit, que s'ha crescut, que s'ha superat. Lluís Millet extreu de les profunditats més profundes de l'obra del gran Bach les meravelles menys imaginables, els efectes més magistrals, els moments més sublims que la música hagi creat. I és que per a sublimar una obra com el mestre Millet ha fet amb la «Gran Missa» de Bach, cal ésser més que músic; un creient, un apòstol posseït gairebé d'un do sobrenatural. Així veiem nosaltres Lluís Millet estragassant-se, multiplicant els seus jocs musculars, extraient d'aquella enorme massa d'executants la saba meravellosa que coneix i sap difondre amb el seu gest i amb la seva preeminent executòria, tot fent-la arribar amb tota la grandiositat, amb tota la unió, com un miracle, al cor de l'oient i a través de les masses.

Aquesta tasca del gran director de l'Orfeó Català es veié secundada per Francesc Pujol amb aquell seu incontrovertible entusiasme, que és més d'admirar pel valor anònim del seu treball. Amb el mestre Millet va sempre lligat aquest animador incansable. Per això el mestre Pujol no passa desapercebut del públic, que sempre el reclama al costat del gloriós fundador de l'Orfeó Català.

Amb els mestres Millet i Pujol, ultra la massa coral de l'Orfeó, sempre perfecta, sempre justa i disciplinada, compartiren la difícil tasca d'executants d'aquesta obra monumental la sopran Andreu Fornells, la contralt Concepció Callao, el tenor Emili Vendrell, el violí solista Eduard Toldrà, l'organista Vicenç Maria de Gibert i una nombrosa orquestra, tots els quals s'unificaren sota una única voluntat, la de Millet, i sota una única devoció, la del déu Bach.

D'aquesta portentosa «Missa», fou executat el «Gloria» i el «Sanctus», aquest darrer seguit del vibratíssim «Hossanna», el qual féu esclatar l'entusiasme delirant de la sala, que tingué ocasió de manifestar-se amb una

de les més imponents ovacions que mai s'hagin registrat al Palau de la Música Catalana.

El mestre Lluís Millet i els seus executants, que ja havien interpretat impecablement la «Cantata» n.º 161 «Vina, dolça hora de la mort», foren cridats a l'estrada insistentment, en just homenatge a llur extraordinària tasca i a honor de la commemoració gloriosa del 250 aniversari d'aquell immens compositor que es digué Jona Sebastià Bach.

Camil OLIVERAS

La Humanitat 30. 5. 35

RADIO-CRONICA

Els concerts de l'"Orquesta Sinfónica" de Madrid

Els radiooients habituals de la nostra Emissora fruïran, avui i demà, de dos bells concerts simfònics. Es tracta de la prestigiosa corporació madrilenya "Orquesta Sinfónica", que dirigeix l'insigne mestre Enrique Fernández Arbós. Els dos concerts seran retransmesos des del "Teatro Parisiana", de Saragossa, i en el transcurs dels concerts organitzats per la Societat Filharmònica d'aquella ciutat, hom podrà escoltar obres valuoses dels grans mestres Mozart, Beethoven, Schumann, Wagner, Berlioz, Tchaikowsky, que alternaran amb obres modernes, no menys encisadores, de Granados, Ricard Strauss, Ravel i Sanjuán. Per bé que la repetició de les pàgines superbes de Wagner, incloses en el programa de dissabte (Comiat de Wotan i encantament del foc de "La Walkyria", preludi del tercer acte de "Tannhauser" i Marxa fúnebre de Sigfrid de "La posta dels déus"), és sempre estimada, com també les obertures de Mozart i de Berlioz ("Les noces de Figaro" i "Benvenuto Cellini", respectivament), junt amb "Les faccies de Till" de Strauss, i intermezzo de "Goyescas", de Granados, hem de remarcar l'interès especial que desperten les obres restants, no tan sovint executades, com són la "Tercera Simfonia" (anomenada Rhe-nana), de Schumann, de particular encís pel seu sabor popular; la "Cinquena Simfonia" op. 64, de Tchaikowsky, si no d'un efecte tan emocionant com la de Schumann, captivadora igualment per la seva gràcia i la seva mestria orquestral; el ballet "Dafnis i Cloe", de Ravel, d'imaginació esplendorosa, i les amables inspiracions juvenils de Beethoven contingudes en el "Trio Serenata" per a instruments d'arc

i en el bellíssim "Rondino" per a instruments de vent. Un compositor novell alterna amb els autors precedents: Pedro Sanjuán, nascut a San Sebastián, les activitats del qual s'han desplegat, però, arreu d'Amèrica. Es, actualment, director de l'"Orquesta Filarmónica" de La Havana i entre la seva producció es destaca "Iniciación", pàgina colorista basada en la música indígena de la gran Antilla, especialment en la Litúrgia Negra. En l'execució d'aquest quadro són utilitzats instruments de percussió típics de la terra cubana. El caràcter exòtic de la producció de Sanjuán, que figura en el programa del primer concert, es un dels atractius majors que la seva audició ofereix.

Des de l'any 1909, que per primera vegada va fer-se sentir al Palau de la Música Catalana l'Orquesta Sinfónica de Madrid, les seves visites han sovintejat força i tots els filharmònics barcelonins agraeixen al mestre Arbós l'interès demostrat en oferir-los programes dignes de renom que l'orquestra madrilenya frueix arreu. Fernández Arbós, que havia estat condeixeble i gran amic del nostre Albéniz en el Conservatori de Brusselles, ha servat sempre especial predilecció vers la tradició clàssica. Ell fou ací un dels iniciadors del culte bachinà. Els "Concertos" i les "Suites" del Cantor de Leipzig, l'insuperable mestre Joan Sebastià Bach, ens han estat ofrenats pel mestre Arbós amb un respecte, amb un amor i una fidelitat que han enfervorit el nostre públic en l'admiració creixent de l'autor de la "Gran Missa en si menor" que aquests dies ha rebut el més digne homenatge per part dels nostres instrumentistes i cantaires,

sota la suggestiva batuta d'En Lluís Millet.

Però l'Arbós no ha deixat pas de costat els autors moderns; després de retre el culte degut als simfonistes clàssics i a l'obra genial de Wagner, ha despertat també, ací, el fervor vers les formoses simfonies de Brahms i no ha oblidat, tampoc, els autors nacionals (recordem les seves magnífiques transcripcions de la "Ibèria" d'Isaac Albéniz), al costat de les figures més representatives, avui, del món musical: Strauss, Dukas, Ravel, Stravinsky, Falla i, ara darrerament Paul Hindemith amb la seva corpenadora Simfonia "Mathis el pintor".

Malauradament les actuacions de l'Orquesta Sinfónica de Madrid s'han reclus aquests darrers anys a casa nostra en les manifestacions de caràcter privat: els socis de l'Associació de Música "da Camera" esperen ansiosos festejar-la en els dos concerts anunciats per als primers dies de juny. Gràcies a la diligència i encert dels directius de Ràdio Associació de Catalunya podrán, no obstant, fruit els nostres aficionats de les depurades execucions de l'orquestra madrilenya (prou sabuda és la perfecció assolida per la corda en el seu conjunt instrumental), amb la retransmissió dels dos programes suara detallats, retransmissió des de Saragossa que s'anticipa dos dies als concerts que la "Camera" dedica als seus socis per a posar fi a les tasques del present curs.

Repetim-ho, els programes extraordinaris anunciats per a avui, divendres, i demà, dissabte, assenyalen una fita memorable en el gloriós camí de Ràdio Associació de Catalunya.

Joan SALVAT

Radio Barcelona 25.5.35

21.

RADIO BARCELONA

Radio Barcelona 25.5.35

FEDERACION
INTERNACIONAL
DE LA
PRENSA TECNICA

REVISTA RADIO BARCELONA

Preus de subscripció:
Espanya i Amèrica, 20 ptes.
Estranger, 30 ptes. l'any.

Director: J. S-Cordovés

Secretari de Redacció: M. Gamundi

Barcelona, 25 maig del 1935

Núm. corrent 0'40 ptes.
» extraordinari. 0'60 »
» endarrerit, doble preu.

Redacció i Administració:

Casp, 12, 1.ª - Telèf. 14621-14622

ANY XIII - N.º 562

N.º corrent: 40 cèntims

L'Orfeó Català i Ràdio Barcelona en el 250.e aniversari de J. S. Bach

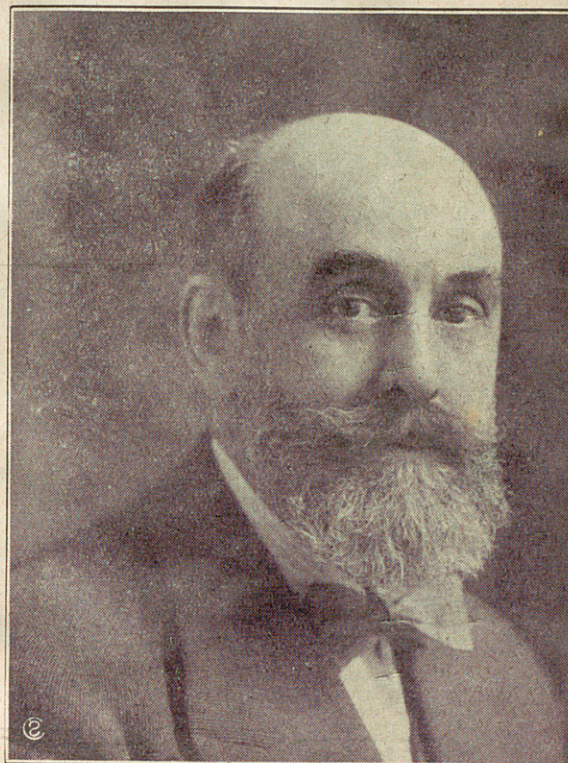
El gloriós Orfeó Català, que és el màxim exponent de la vida musical de Catalunya, ha volgut honorar com calia el 250.e aniversari del naixement de Joan Sebastià Bach; i, naturalment, ho fa amb la noble dignitat que correspon al seu altíssim rang: amb la interpretació de la Gran Missa en Si menor, en la seva part més important: *Glòria, Sanctus, Benedictus i Agnus Dei*; i de la famosa *Cantata n.º 161*; ambdues obres, per a cors, orquestra, orgue i solistes, sota la direcció del mestre Lluís Millet, un retrat del qual honora avui la nostra portada.

Davant d'aquesta esplèndida manifestació artística musical, la Primera Emissora de Catalunya ha volgut, com

de costum, sumar les seves activitats i els seus entusiasmes als dels dirigents de la nostra primera entitat musical i no sols ha posat en el seu programa la retransmissió d'aquest magnífic concert, sinó que, de més a més, ha fet totes les gestions necessàries per a què la retransmissió sigui aixímateix efectuada per totes les emissores de la xarxa espanyola d'Unión Radio, i per les principals d'Europa, a la xarxa internacional de les quals, pertany Ràdio Barcelona.

La Primera Emissora de Catalunya segueix, amb aquest acte, el seu costum tradicional d'aportar el seu concurs a la màxima expansió de la cultura i de l'espiritualitat de la nostra terra.

L'il·lustre mestre Francesc Pujol, primer col·laborador del mestre Millet en les tasques de direcció de l'Orfeó Català

Magnífic aspecte de l'Orfeó Català en el seu Palau de la Música Catalana

Deluvio 29.5.35

Kohciro Universal 3.6.35.

CONCIERTOS

ORFEO CATALA. — Festival Bach

Para conmemorar el CCL aniversario del nacimiento de J. S. Bach, el Orfeo Catalá organizó un festival en el que fueron ofrecidos la "Cantata número 161" y fragmentos de la "Gran Misa", en sí menor.

El público, nuestro público filarmónico, que sabe muy bien como cuida el Orfeo Catalá las grandes obras de arte, acudió en masa llenando el local de manera imponente.

Y es muy cierto que el gran número de admiradores con que cuenta nuestra primera entidad artística no quedaron defraudados, por cuanto las huestes del maestro Millet tuvieron una de sus más gloriosas jornadas.

Ocorre con el Orfeo que, a cada nueva sesión, descúbranse nuevos y magníficos detalles. Diríase que la masa coral quiere superarse a sí misma bajo el impulso de este gran artista, de este maestro excepcional, de Luis Millet.

Fué una audición memorable, audición que el público estallaba constantemente en miles y miles de aplausos.

La sentida "Cantata número 161", dicha con exquisita magnificencia, puso de relieve una vez más la alta calidad de los intérpretes, y con ellos a ese par de solistas de depurado estilo Concepción Callao y Emilio Vendrell.

Pero donde el auditorio estalló en un franco entusiasmo fué al término de la segunda parte, o sea al finalizar el "Gloria" de la "Misa" citada. La concurrencia, toda en pie, aclamaba a maestro y ejecutantes.

En realidad, no cabe mayor pulcritud en la interpretación.

Y lo propio ocurrió al terminar el concierto. Rindióse al maestro Millet un bien merecido homenaje y, con él, a los inteligentes orfeonistas.

Señalemos asimismo la admirable intervención de las señoras Andrea Fornells, Concepción Callao y Emilio Vendrell, el intérprete único para estas obras.

En la orquesta, los señores Gratacós y Carles muy acertados, destacándose especialmente el trompeta señor Rovira en la ardua tarea de ejecutar las difícilísimas frases que Bach escribiera.

Como queda dicho, la jornada fué magnífica, siendo su héroe más destacado el ilustre maestro Millet.

ALARD

Ven de Catalunya 2.6.35

* Es de d'ordre que a Barcelona no hi hagi un nucli més nombros de filharmònics que ompli la sala del Palau de la Música Catalana cada vegada que l'Orfeo Catalá dona una audició de la gran Misa de Bach.

Després de tants mesos d'assaigs, únicament ha pogut cantar-se dues vegades.

La primera audició va congrega a l'esmentada sala un públic entusiasta, però, al cap de pocs dies, en donar la segona audició, hi havia moltes butaques i algunes llotges buides.

En una ciutat d'un milió d'habitants, no hi ha sinó tres o quatre mil ciutadans als quals interessa la interpretació d'una de les obres més sublimes que va produir el geni fecund de Bach.

En acabar-se l'audició de la gran Misa, esclatà una gran ovació i van votejar alguns mocadors.

No sabem si aquells espectadors tenien el propòsit d'exterioritzar l'entusiasme que els arborava o bé si cridaven els qui haurien d'haver ocupat les llotges i les butaques que restaven buides...

Repetición del festival Bach por el Orfeo Catalá

Anoche en el Palau y ante numerosísimo público se repitió el magno festival con que el Orfeo Catalá ha conmemorado, tan dignamente, como no es posible mejor, el 250 aniversario del nacimiento de Bach.

La Cantata núm. 161 y los diferentes fragmentos de la Gran Misa de Bach que como en el anterior concierto figuraban en el programa, fueron magistralmente ejecutadas, siendo los intérpretes los mismos de la otra vez, o sea los notables artistas Andrea Fornells, Concepción Callao, Emilio Vendrell, Eduardo Toldrá, Vicente María de Gibert, una numerosa orquesta y el glorioso Orfeo Catalá, cuya labor rayó en lo prodigiosa.

También debe señalarse la intervención del flautista señor Gratacós y la del oboísta, señor Carles, con el oboe de amor.

El efecto que nos causaron las obras de Bach no es para descrito. Solo diremos que cada nueva vez que las oímos nos parecen más admirables y, sobre todo la Cantata, esa genial Cantata, que es de lo más sublime que se ha escrito en música. ¿Y la Misa en sí menor? También, indudablemente, es de lo más grande que existe en el arte de los sonidos, en inspiración y en riqueza perfección de forma.

En cuanto al maestro Millet que dirigió todas las obras no es posible hallar el justo elogio a su magna labor. Todas las frases encomiásticas la hipérbole y hasta el ditirambo inclusive, no bastan para dar adecuada idea de la que merece.

Es el maestro Millet un gran músico, uno de los más fuertes músicos de nuestra época y una inmensa alma de artista que como dijimos recientemente se ha elevado, como intérprete a las altas cimas del genio de Bach, como compositor.

El público, que escuchó el concierto con verdadera devoción, tuvo para todos los intérpretes muchos aplausos, especialmente para el maestro Millet, el cual ante las entusiastas y merecidas ovaciones hubo de salir varias veces a saludar al proscenio después de cada parte.

La Humanitat 4.6.35

Palau de la Música Catalana: La segona audició de la «Gran Missa en si menor», de J. S. Bach, per l'Orfeó Català ---

Certament, una única audició d'una obra de tal abast i de tals proporcions com la «Gran Missa en Si menor», de J. S. Bach, no hauria estat suficient per a la deguda degustació, especialment per aquells que la desconeixien. Sortosament, els que ja tinguerem ocasió de fer-hi una íntima coneixença arran de la seva estrena l'any 1911 i especialment els que des dels rengles del mateix Orfeó Català la portarem del Palau de la Música Catalana a l'antic Teatre Reial de Madrid, i més tard al Teatre Principal de Saragossa, no ens vingué de nou aquest Empori musical que avui tan magistralment el mateix Orfeó ha tingut l'encert de reproduir. Així, aquells que ara tingueren l'avinentesa de fer-hi coneixença, que de bon antuvi es trobaren davant d'una obra materialment atapeïda, potser no apta per a copsar-la al primer moment, en aquesta segona audició hauran pogut descobrir aquelles enormes bel·leses que contenen els grandiosos corals «Gloria in excelsis Deo», «Qui tollis» i «Cum Sancti spiritus», que, junt amb «Landamus te», ària que esdevé com un delicat diàleg entre la contralt i el violí, constitueixen la part més interessant del «Gloria» d'aquesta monumental «Missa».

Això, amb tot i llur grandiositat, no és més, ens atreviríem a dir, una preparació d'aquell imposant «Sanctus», mot sacramental imponent que repeteix compassos i que es succeeix després alternativament repartit i contestat per les sis veus que hi intervenen.

Un notable contrast, contrast encisador per cert, ofereix l'accés del «Benedictus» executat per a veu de tenor sol, violí concertino i continu, enmig de l'energic «Hossanna», interpretat pel «tutti» de veus, d'orgue i orquestra.

Possiblement, el «Dona nobis pacem» per a chor, orgue i orquestra, resulta un xic perjudicat darrere el magne espetec que el «Sanctus» i l'«Hossanna» ofereixen i que produeix un veritable estupor a l'oient. No seria, però, cosa estranya, que Bach participés del pensament que més tard Wagner ens féu conèixer,

segons el qual el concert no deu acabar amb un final brillant, sinó amb una obra plàcida o de recolliment.

Llàstima que les enormes dificultats que conté aquesta sensacional obra mestra, no hagi permès l'audició íntegra amb aquell «Kyrie» que es repeteix en els quatre compassos primers i que serveix d'entrada a «tutti», sense més preparació, i aquell «Credo in unum Deum», que és gairebé tan gran com el mateix Univers.

No cal afegir res al que ja diguérem de la primera audició pel que es refereix als intèrprets. La magnitud de la tasca portada a cap per l'insigne mestre Lluís Millet es fa l'elogi per si mateixa. Remarcarem una altra vegada la col·laboració de l'incansable Francesc Pujol a l'obra realitzada pel mestre, i amb ells l'insuperable encert dels solistes Andreu Fornells, Concepció Callao, Emili Vendrell, Eduard Toldrà i Vicenç Maria de Gibert, que amb les tres seccions de l'Orfeó Català i el professorat de l'orquestra realitzaren en conjunt un treball immens. No fou menys, en proporció, el seu èxit, traduït per sengles ovacions no apai-vagables, d'un públic agomant a la gran sala del Palau en un nombre que excel·leix el que es pugui fer esment.

Darrera audició commemorativa d'obres de J. S. Bach per l'Orfeó Català

Divendres a la nit, al Palau de la Música Catalana, amb motiu de la commemoració del 250 aniversari del naixement de J. S. Bach, el geni més pur i més complet de la música de tots els temps, l'«Orfeó Català» donà una audició extraordinària i última de la «Cantata», núm. 161, «Vina, dolça hora de la mort» i del Gloria, Sanctus, Benedictus i Agnus Dei de la «Gran Missa», en si menor, d'aquest tità i d'aquest sobirà poderós de la música que hom més admira i venera com més ho pot conèixer i comprendre tota la immensa valor de les seves obres.

Una vegada més, i potser amb més plenitud que mai, l'esperit religiós i pur de J. S. Bach commogué i transportà l'auditori i el mestre Lluís Millet, que tan meravellosament sap interpretar aquest esperit, sublim i humil ensems, del gran cantor de Sant Tomàs de Leipzig, obtingué un triomf complet, fervorós, ressonant.

Junt amb ell triomfaren també, en primer lloc, la massa coral de l'«Orfeó Català», que cantà tots els cors de la «Cantata» i de la «Gran Missa» d'una manera absolutament perfecta i del tot insuperable, tant per l'afinació ideal, com per l'admirable i pura emissió de la veu, com per l'emoció, la vida i l'entusiasme que saberen posar en la interpretació d'aquests importants fragments plens de grandiositat i no exempt de serioses dificultats. Els solistes vocals, senyores Concepció Callao, Andreua Fornells i Emili Vendrell, estigueren sempre a una gran altura i, ben compenetrats amb el mestre Millet, cantaren tots ells les parts respectives amb una completa seguretat i en un estil admirable. Així mateix ho feren els solistes instrumentals senyors Eduard Toldrà i Vicenç M. de Gibert, sense oblidar els senyors Gratacòs i Carles, que realitzaren, tots, una tasca digna de les més grans lloances.

La música de Bach, tal com ens la dona el mestre Millet, té una

mena de poder taumatúrgic que ens ennobleix i ens dignifica a tots.

La dolçíssima i serena «Cantata», núm. 161, «Vina, dolça hora de la mort», la trobem, a mesura que la sentim, cada vegada més sublim i més perfecta. És d'una elevació espiritual gairebé diriem angèlica i la seva intensitat expressiva, amb els mitjans més simples, és una continuada meravella que ens corprèn i ens transporta a un món inefable de delícies sobrehumanes.

En els fragments de la «Gran Missa» l'ànima cristiana de Bach se'ns revela amb lluïssors d'una potència pasmosa. Només l'home de fe que cerca Déu pot produir semblants prodigis. En va aquesta dignitat d'home i aquesta força i elevació de pensament, unides a una ciència musical perfecta, les cercariem en les produccions contemporànies, producte artificiosos i nociu d'unes generacions desorientades i del tot malmeses.

L'auditori que acudí al Palau de la Música Catalana fou un auditori fidel, sensible i entusiasta. Continuament el mestre Millet, l'«Orfeó Català» i tots els eminents artistes que aportaren llur valuosa cooperació a aquesta solemnia i memorable commemoració, foren objecte de fèrvides i unànimes ovacions. Al final, però, del magne concert l'ovació tributada a tots, i d'una manera ben significativa al mestre Millet, fou delirant, fou amorosa, fou desbordant, fou corpredora. Les aclamacions sobreixien dels llavis i dels cors, les mans aplaudien amb frenesí, els mocadors voleiaven i els ulls brillaven de goig i d'entusiasme. Admirable i confortador espectacle.

Ell ens consolà una mica de les butaques i de les plotges que havien deixat buides la gent benestant barcelonina, els nostres poderosos que no saben sentir encara el deure que tenen, el deure imperiós que no poden eludir, d'assistir i de cooperar a aquestes altes manifestacions de l'esperit i de la cultura, que són les que veritablement dignifiquen l'home i salven els pobles. Ai! com és això revelador d'aquests fermentos d'anarquia i de descomposició moral que motiven i expliquen tantes i tantes de les nostres dissorts!...

J. LL.

Anada a Montserrat per tal de festejar l'èxit dels festivals Bach.

L'Orfeó Català a Montserrat

Per tal de festejar l'èxit que assolí el Festival Bach celebrat per l'Orfeó Català els dies 25 i 31 del passat mes de maig, la Junta Directiva d'aquesta entitat acordà obsequiar la seva secció coral amb una excursió d'esplai a Montserrat, la qual cosa tingué lloc el passat diumenge, dia 30 de juny.

Més de tres-cents expedicionaris pujaren al cim de la santa muntanya en tren i cremallera especials, i enmig d'aquella cordial germanor i jovialitat característica dels nostres fervorosos cantaires.

Per bé que l'excursió era d'esbarjo i descans i, podríem dir d'«in-cògnit», la secció coral, en assistir a la missa de dos quarts de dotze que se celebrà a la Basílica, no volgué deixar d'oferir a la Patrona de Catalunya un ramell de sentides cançons, no pas per petit i modest, menys flairós i exquisit.

Malgrat no haver-se anunciat la visita de l'Orfeó, la gran nau del temple s'omplí a vessar de nombrosa concurrència, i l'altar major lluí l'enllumenat de les grans solemnitats, finesa que s'agraí cordialment als bons frares del Monestir.

Durant el Sant Sacrifici, l'Orfeó cantà la «Cançó de la Rosa», «Cançó de la Moreneta», «Cançó dels llauradors», del mestre Nicolau, i «Pregària a la Verge de Montserrat», del mestre Millet.

Acabada la Missa, els mateixos elements de l'Orfeó, que sota la direcció del mestre Pujol donaren el dijous anterior, al Palau, la notable sessió de música de compositors montserratins dels segles dissetè i divuitè, varen cantar la «Salve Regina», del Pare Casanoves, per a cor a quatre veus, soprano i continu.

L'acte s'acabà amb el cant del «Virolai» i adoració a la Regina de Catalunya.

La impressió que produïren aquests cants, fou veritablement notable, especialment la «Salve Regina», de l'antic frare montserratí, que complagué en extrem la reverend Comunitat que, des de les tribunes del Temple assistia al religiós acte.

El dinar fou servit, esplèndidament, al saló de luxe del Restaurant del Monestir, i donà lloc a què el seu propietari, senyor Catasús, demostrés el seu amor a l'Orfeó i la seva traça i bon gust en aquests afers. Cada cantaire trobà, sota el plat, la popular «Auca de Montserrat», amb un rodolí nou que hi

afegí, exprés, el seu autor, el formidable dibuixant senyor Junceda, rodolí allusiu a la visita de l'Orfeó, que fou molt celebrat. També ho fou el «Menú» exquisidament dibuixat pel notable artista senyor Renart, el qual va saber vessar, en la seva reeixida obra, una finíssima observació i molta traça i enginy.

Acabà el dinar amb parlaments a càrrec del mestre Millet, i dels senyors president, vice-president i secretari, que foren molt aplaudits, en especial en anomenar els qui amb llurs obsequis i donatius contribuïren al més gran èxit del banquet.

Fou un moment d'emoció quan el senyor Bastardes recordà la sobtada mort del cantaire Jaume Canela, qui prengué part en el Concert Montserratí, i finia poques hores després. Un piadós record sortí de tots els cors dels germans cantaires.

«El Cant de la Senyera», que sorgí espontani, clogué aquest acte de germanor que tan satisfactori fou per a tots.

Durant la tarda els orfeonistes feren petites excursions als indrets més propers de la Santa Muntanya, utilitzant les facilitats donades pel gerent dels F. C. a Grans Pendent; altres, romangueren impressionant fotografies pels voltants del Monestir i no mancà un nombrós aplec de coristes que acudí al voltant de la Verge a pregar la «Visita Espiritual», i també pregar, col·lectivament, pel company suau traspasat, a la bona memòria del qual, fou oferta, a més, la Missa del matí.

A les set del vespre i després de prendre comiat de la Patrona de Catalunya, l'estol de cantaires davallà la Santa Muntanya amb el cor i els ulls amarats d'aquella sana alegria, d'aquella fortitud d'esperit i d'aquella imponderable visió que dona sempre una visita al lloc que simbolitza tantes i tan belles coses i que cada català porta arrelat en el més profund de la seva ànima.

Concert benèfic a la Barceloneta.

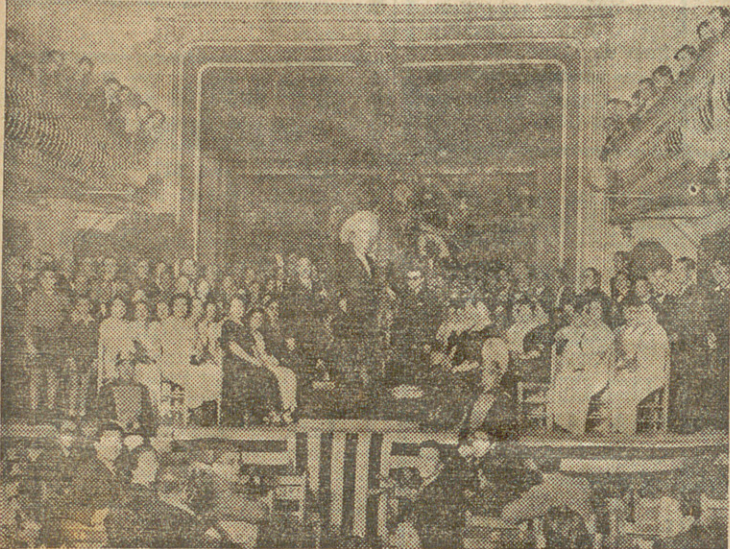
24

Vaiguàrdia 24. 10. 35

L'INSTANT

Data **14 OCT. 1935** BARCELONA

CONCERT DE L'ORFEO CATALA

A benefici de les escoles gratuïtes del Patronat Obrer de Sant Miquel del Port de la Barceloneta, l'Orfeo Català donà un concert (Foto Brangulí)

CONCIERTO BENEFICO
Con motivo de la fiesta mayor de la Barceloneta, el Patronato Obrero de San Miguel del Puerto celebró un concierto a cargo del «Orfeo Catalá» y a beneficio de las escuelas nocturnas gratuitas que dicha entidad patrocina.

El notable concierto, interpretado por nuestra primera masa coral a base de la canción popular, fué de justeza y armonía admirables, siendo aplaudidísimas todas las obras por el numeroso público que asistía a la fiesta.

Terminado el concierto tuvo efecto la imposición de una artística corbata a la «Senyera» del Orfeón, ofrenda del Patronato, y con este motivo el consejero del Ayuntamiento de Barcelona don Octavio Saltor pronunció efusivas palabras de salutación al «Orfeo», a su director, don Luis Millet, profesores señores Pujol y Salvat y a la soprano solista señora Fornells.

Seguidamente, los orfeonistas y directores del «Orfeo» fueron obsequiados con un delicado lunch.

Veu de Catalunya 16. 10. 35

El Dia Gráfico

Data **18 OCT 1935** BARCELONA

Concierto dado por el "Orfeo Catalá" en el Patronato Obrero de San Miguel del Puerto, en la Barceloneta.

ORFEO CATALA

Heus ací un bell i nobilíssim gest del nostre gloriós i mai prou lloat «Orfeo Catalá». Amb motiu de la festa major de la barriada de la Barceloneta, i, no havent-ho pogut portar a cap l'any passat, per aquests mateixos dies, a causa dels fets lamentables del 6 d'octubre, donà el diumenge a la nit un esplèndid concert al local del «Casal «Nacionalista» de la nostra típica barriada marítima, a benefici de les escoles gratuïtes de vespres del «Patronat Obrer de Sant Miquel del Port».

No cal dir que la presència de la nostra primera entitat musical a la Barceloneta constituí un veritable esdeveniment i una enorme concurrència acudí a l'espaïosa sala d'actes del «Casal Nacionalista», ja esmentat.

Després del vibrant «Cant a la Senyera», que fou escoltat dempeus i aplaudit amb vibrant entusiasme, figuraven en el programa aquelles obres més típiques i més característiques del nostre «Orfeo Catalá» originals dels mestres Millet, Mas i Serracant, Güell, Pérez Moya, Sancho Marraco, Morera, Clavé, Canteloube, Noyon, Vives, Nicolau i Jannequin. Ja no cal dir que la massa coral de l'«Orfeo Catalá», sota la batuta enèrgica i enardidora del mestre Millet, aquest català tan autèntic i per tants conceptes tan exemplar, cantà totes les obres del programa d'una manera acabada i perfecta. L'auditori exigí la repetició d'algunes obres, com «El maridat», de Pérez-Moya, i «El paradís en festa», de Canteloube, que el nostre orfeo cantà amb una gràcia exquisida.

El regidor del nostre Ajuntament, senyor Octavi Saltor, en nom i representació del «Patronat Obrer de Sant Miquel del Port», donà les gràcies al meritíssim «Orfeo Catalá» per haver contribuït tan bondadosament en aquell acte benèfic i feu en brillants i eloqüents paràgrafs una bella i ben justa apologia d'aquesta entitat sense parió que tanta de glòria ha donat a Catalunya i tant ha contribuït a l'enaltiment i recobriment de la nostra espiritualitat catalana. El senyor Saltor fou molt aplaudit i l'«Orfeo» s'acomiadà dels bons veïns de la Barceloneta enmig de delirants i efusives ovacions.

J. LL.

Concert de Tardor 1.12.1935

25

Ven de Catalunya

Deluro 3/12/35

ELS CONCERTS DE L'ORFEO CATALA

Enguany s'estrenaran diverses composicions dels mestres Joan Lambert i Francesc Marimon, que foren premiades al Concurs Patxot

L'Orfeo Català està estudiant, fa unes setmanes amb més intensitat, les obres que componen el programa dels concerts que properament començarà a donar. Aquests concerts són dividits en dues etapes. La primera consta del de Tardor, que es dona a últims de novembre; del de Sant Esteve, compost majorment de cançons nadalenques i del de Cap d'any, que és un resum dels programes anteriors. I l'altra etapa són els concerts de Quaresma.

En l'actualitat els orfeonistes porten els assaigs molt avançats i donen ja els de conjunt. I el públic, aquest nombrós públic que espera amb veritable delit escoltar una altra vegada la nostra més alta entitat orfeònica, espera també, i amb molt d'interès, conèixer el programa que el benemèrit Orfeo Català té preparat.

L'Orfeo Català acostuma, cada any, presentar la meitat del programa que ofereix, a base de noves composicions, o almenys desconegudes del públic català.

Per tal d'obtenir alguna notícia sobre el programa d'enguany hem visitat el mestre Lluís Millet, director i ànima del nostre Orfeo. L'hem saludat a les seves habitacions particulars, puix que aquests dies passats, ha estat víctima d'un petit refredat, que l'ha obligat de fer llit tres o quatre dies. Assabentat dels motius de la nostra visita, el mestre Millet ens ha dit:

—Enguany estrenarem unes composicions del mestre Jon Lambert i Francesc Marimon, que foren premiades al Concurs Patxot, de l'any passat. Les composicions premiades foren quatre de cada autor. En els concerts de la passada temporada tinguérem ocasió d'estrenar dues de les composicions premiades del mestre Marimon. Es titulaven «Balada» i «Cançó de l'amor primer», amb lletra, ambdues, del poeta Tomàs Garcés. Les que resten, i que enguany estrenarem, porten per títol: «La barca vella», lletra de Josep Aladern, i «Font de Pastor», lletra de Joan M. Guasch. Les noves composicions que donarem, originals del mestre Joan Lambert, es titulen: «De bon matí», lletra de Pere Serafi; «La barca de nacre», lletra de Josep Estadella; «El ram d'or».

lletra de Josep Pijoan, i «Roses de Tardor», amb lletra de Sebastià Pons.

—Altres estrenes?

—Podria ésser alguna cançó popular de Canteloube, el qual ens n'ha tramès, ara, darrerament, algunes que són molt boniques. No sé, però, si serem a temps de poder estrenar-les, car ja sabem que nosaltres tot ho assagem amb molta cura i no gens de precipitació...

—Reposaran alguna composició de les estrenades l'any passat?

—No cal dir-ho! Així ho fem sempre. Pensem repetir les dues del mestre Marimon, que foren tan ben rebudes, «Balada» i «Cançó de l'amor primer». També en repetirem tres més que plagueren molt: «El cant del ferrer», d'Holst; «Jo estimo l'amor», de Canteloube, i «Nit sense repòs», de Roberston.

—Cap més?

—Em sembla que no. Naturalment el programa no està, encara, confeccionat definitivament, i això vol dir que molt bé podria ésser que hi afegíssim alguna altra composició nova o ja estrenada. Les composicions que us he esmentat, però, ja les podeu donar com a segures.

—Després d'aquests concerts de consuetud, quins més té en preparació l'Orfeo Català?

—Per al mes d'abril de l'any vinent, es celebrarà, a la nostra ciutat, el Congrés Internacional de Musicologia, i amb aquest motiu donarem un concert, les composicions del qual seran, en llur major part, de polifonia clàssica espanyola del segle XVI. També, en acabar el concert de Cap d'Any, ens posarem tot seguit a estudiar el «Credo» i el «Kyrie», de la Gran Missa de Bach. L'any passat donàrem el «Gloria», «Sanctus», «Benedictus» i «Agnus Dei». Ara, doncs, la completarem. Com podeu veure, l'Orfeo Català no para mai en la seva tasca. Estem a les portes de l'hivern, i ja ens preocupem dels programes de primavera. I encara, em resta dir-vos que, a part dels concerts que us he anunciat, hi ha aquells que es presenten sobtadament, i dels quals no tenim notícia fins una o dues setmanes abans de donar-se...

J. S.

Orfeo Català

Una bella sessió de música coral ofereixi nostra primera entitat musical en la tarde del darrer d'enguany.

En la primera parte oïm una bella col·lecció de obres, «La sesta» de Noguera preciosa composició sobre cantos mallorquines, y unas de muy inspiradas producciones de Marimón «Cançó de l'amor» y «Balada» que tuvo que ser repetida. También una armonización de la canción popular «El compte Arnau» del Maestro Millet de magnífico ambiente.

La segunda parte estaba dedicada a audiciones de obras premiadas en el Concurso de la Fundación Rabell y Cibils, siendo ellas dos espléndidas de Marimón «Font de pastor» y «La barca vella» que gustaron sin vacilaciones siendo aplaudidísimas. Cuatro del maestro Lambert, también premiadas en el citado concurso produjeron honda impresión al auditorio. El maestro Lambert dedica estas obras a la memoria de cuatro grandes personalidades de nuestra música Pedrell, Granados, Nicolau y Vives. Las cuatro que se denominan De bon matí, La barca de nacre, Roses de tardor y El ram d'or, están espléndidamente escritas y son de elevada inspiración. La forma madrigalesca de la primera es todo un acierto pero la que a nuestro juicio culmina en su perfección artística es la dedicada al maestro Nicolau. Hay en ella momentos que uno cree encontrarse en una página del llorado maestro, pero entiéndase bien sin acudir al plagio ni a la adaptación de temas. Todas cuatro son piezas de un alto valor y que merecen ser dadas con frecuencia en los conciertos. Además de una armonía y trabajo contrapuntístico de gran envergadura ofrece el maestro Lambert inspiración sublime y abundante. Se le aplaudió calurosamente.

Por su parte el admirable Orfeo Català dijo tan difíciles páginas como sólo él sabe con aquella delicadez que sólo el maestro Millet ha sabido lograr y con aquella pulcritud en los matices inigualados.

Saint Saens y Palestrina con su «Ave verum» y «Sanctus» y «Benedictus» respectivamente, dieron término al programa renovándose los aplausos al maestro Millet y a sus insignes colegas.

ALARD

Conc. Català 3/12/35

ORFEO CATALA

El concierto dado últimamente por el Orfeo Català, en el P. au de la Música Catalana, tuvo honores de acontecimiento artístico sobresaliendo del programa, admirablemente interpretado por la masa coral de nuestra primera entidad orfeónica, los estrenos del maestro Lambert: «De bon matí», «La barca de nacre», «Roses de tardor» y «El ram d'or» otras tantas pruebas del talento dúctil y de la perspicacia personalísima del reputado compositor catalán.

La batuta del maestro Millet en todo el concierto y especialmente en la dirección del «Ave verum» de Saint-Saëns, (sacado del archivo en conmemoración del centenario del natalicio del ilustre maestro francés), hizo prodigios de diseño sobre la masa de voces e imprimió en ella toda la gravedad que la obra lleva en sí misma, atrayendo como en el «Sanctus» y «Benedictus» de la Misa del «Papa Marcelo» de Palestrina los más calurosos aplausos de la numerosa concurrencia. Esta llamó al eminente director una vez terminado el concierto con nuevas demostraciones de entusiasmo.—B. de P.

Humanitat 4/12/35

L'Orfeó Català, que en poc es prodiga d'un temps ençà, oferí el passat diumenge un important concert de música coral en el qual, ultra una part del programa integrat per diverses cançons ja conegudes del seu extens repertori, d'entre les quals hom aplaudeix les de Millet, Cumellas Ribó, Pérez, Noguera, Marimon, Robertson i Holst, oferí també dues primeres audicions i quatre estrenes, totes les quals fou precis bisar vist la insistència dels aplaudiments que els dedicaren. Les dues primeres audicions de Marimon foren «Font de pastor» sobre una poesia de Joan M. Guasch i «La barca vella» amb lletra de Josep Aladern. La resta, o sigui les quatre estrenes, eren de Joan B. Lambert i es titulen «De bon matí», «La barca de nacre», «Roses de tardor» i «Ram d'or». Aquestes cançons que són compostes damunt de belles poesies de Pere Serafi, J. Estadella Arnó, Josep S. Pons i Josep Pijoan, són totes elles d'un bell efecte i produïren un magnífic efecte i foren molt aplaudides junt amb els seus autors i el mestre Millet.

Per tal de commemorar bonament el centenari del mestre Saint-Saëns, del centenari del mestre Saint-Saëns, l'Orfeó Català interpretà el magnífic «Ave verum» de l'il·lustre compositor francès que va produir, com sempre, un efecte imponent, tal com el «Sanctus» i «Benedictus» de la «Missa del Papa Marcel» de Palestrina amb el qual acabà el concert començant amb el vibratíssim «Cant de la Senyera» del mestre Millet. Amb el gran director de l'Orfeó i els seus coristes, foren també molt aplaudits els solistes senyoretas Salvadó, Roca, senyora Fornells i els senyors Cubi, Torra i Gibert, com també el mestre Francesc Pujol que fou cridat insistentment. El públic no respongué, com era d'esperar i la sala no es vegé plena, com es mereixia aquest important concert.

Concerts

Orfeó Català. — El Mestre Lluís Millet i els seus cantaires ofrenaren un programa gairebé tot dedicat als compositors catalans. I és oportú recordar que l'Orfeó Català ha aconseguit crear un repertori coral avui ben important, ben ufanós. Arreu s'escriuen, certament, obres corals. Però, cap poble no posseeix potser avui un repertori coral típic, valuós, com el que posseeix Catalunya. I això és fill, innegablement, de l'actuació tenaç, patriòtica, abnegada, intel·ligent, de l'agrupament coral que dirigeix el mestre Millet.

Constituïren la primera part del programa del darrer concert de l'Orfeó Català, produccions ja conegudes de Millet, Cumellas Ribó, Pérez, Noguera, Marimon, Robertson i Holst. A la segona part hi havia dues primeres audicions: «Font de pastor» i «La barca vella», de Marimon i quatre estrenes: «De bon matí», «La barca de nacre», «Roses de Tardor» i «El ram d'or», de Lambert. Les obres ja esmentades dels mestres Marimon i Lambert, foren premiades en el dotzè Concurs Musical de la Fundació Concepció Rabell i Cíbilis, vda. Romaguera. Això vol dir que es tracta d'obres valuoses, seleccionades.

«Font de pastor», de Marimon, és una composició clara, senzilla, de caient popular. És innegablement bonica.

«La barca vella», del mateix autor, és, potser, més valuosa que l'obra anterior. La línia metòdica de l'obra que ens ocupa és plaent, expressiva, i exterioritza bé el sentit dels versos de Josep Aladern.

«De bon matí», l'obra estrenada de Lambert, és, realment, un madrigal que recorda el caient dels madrigals del músics, dels grans artistes del cinc-cents. Heus ací una producció ben feta, finament amable, elegant.

«La barca de nacre», del propi Lambert, és una creació ben bastida, el caràcter del qual és clarament popular. I recorda més d'una cançó francesa.

«Roses de Tardor» és, creiem, l'obra més bella, més sentida, més perfecta, de les produccions ara estrenades del mestre Lambert. La música de «Roses de Tardor» interpreta amb justesa el to melangios dels versos de Josep S. Pons. I l'obra de Lambert és, per damunt de tot, delicada. Pot qualificar-se de veritable joiet. Però, en escriure «Roses de Tardor», Lambert es recorda, certament, del mestre Nicolau.

I «El ram d'or», també de Lambert, és una bella cançó polifònica que evoca, talment com «De bon matí», el record de les cançons dels mestres cincentistes. I és una producció ben feta, ben bastida.

Amb les seves obres estrenades, Lambert ha palesat un cop més que és un compositor traçut i delicat. I les seves produccions estrenades enriqueixen el nostre repertori d'obres corals.

La sessió que comentem termina amb l'execució del «Ave verum» de Saint-Saëns (en commemoració del centenari de la naixença de l'autor) i amb el «Sanctus» i «Benedictus» de la «Missa» del Papa Marcel, de Palestrina, obres mestres, impressionants, que no moriran mai i que elevaran sempre, eternament, l'esperit dels auditors.

L'Orfeó Català, sota la direcció del mestre Millet, cantà, com sempre, amb sorprenent perfecció. Assolí pastositats inoblidables en interpretar, per exemple, «Nit sens repòs», de Robertson i «Ave verum», de Saint-Saëns. I què dir ara de la interpretació de les nostres cançons i, per damunt de tot, de la manera de dir, de cantar, d'exterioritzar les pàgines sublimes de Palestrina? Oh! la fe, la intel·ligència i l'activitat, l'amor al treball que es necessita per aconseguir la fusió sonora, el ritme, l'estil, l'afinació i la seguretat d'execució que aconsegueixen els cantaires de l'Orfeó Català! I cal recordar que és més difícil assolir la perfecció en tractar-se de

veus, de coristes, que en tractar-se d'experts instrumentistes. D'aquí l'admiració que desperta, tot-hora, la tasca de l'Orfeó Català i el treball incansable del mestre Millet i dels seus col·laboradors, mestres i cantaires.

Un públic fidel i devot assistí al concert de l'Orfeó Català i no es cansà pas d'aplaudir. I algunes de les composicions foren repetides.

F. LL.

Vanguàrdia 4/12/35

La jornada dominical tuvo brillante remate con el concierto dado por el «Orfeó Català» en el «Palau».

El Orfeó Català, que tiende constantemente a ampliar su ya amplísimo e importante repertorio, inscribió en el programa de este concierto, además de otras obras conocidas, dos primeras audiciones—«Font de pastor» y «La barca vella»—de Marimón, y los estrenos «De bon matí», «La barca de nacre», «Roses de tardor» y «Ram d'or», de Lambert.

Las obras de Lambert, que venían avaladas con el premio obtenido en el duodécimo concurso de la Fundación Concepción Rabell y Cíbilis, son nuevas muestras de la inspiración y la maestría de armonizador del autor. Fueron celebradísimas, lo mismo que las de Marimón, escritas también por un músico de sentimiento y cultura.

El maestro Millet, que sabe transmitir a la masa coral sus fogosos entusiasmos, y los beneméritos orfeonistas, siempre impulsados por un noble afán de superación, aunque ésta sea difícil por el alto nivel de su arte, escucharon las clamorosas ovaciones debidas en justicia a su maravillosa labor.

Un gran concert de l'Orfeó Català

L'Orfeó Català ha donat el seu primer concert de la temporada. Si sempre les sessions de la nostra primera entitat coral tenen el més viu interès, aquesta s'oferia amb extraordinaris atractius pel fet de figurar sis estrenes al programa. Estrenes d'obres, totes, de compositors catalans. Això és un esdeveniment ben important per a ell mateix; però ens fa pensar encara en una altra cosa: dins el panorama de la nostra producció musical no hi ha dubte que el gènere coral assolix un relleu excepcional; la quantitat i la qualitat de les composicions que constitueixen aquest repertori, proclamen eloqüentment la vitalitat i l'excehència de l'escola — podem dir-ho així sense exagerar — que aquí s'ha format, al cap de la qual es manté amb indiscutibles mereixements la noble i exemplar figura del mestre Antoni Nicolau; i si hom es pregunta el per què de la preferència de tants compositors nostres per la música coral, i si hom s'admira davant la perfecció que l'escriptura d'aquesta música ofereix i davant l'originalitat i refinament de certes formes tan habituals a casa nostra com les harmonitzacions de cançons populars, hom veu tot seguit que l'estímul principal, la causa inicial d'aquest corrent han nascut a l'Orfeó Català, al meravellós instrument que paral·lelament a la seva ascensió ha creat un sentiment de superior exigència i ha forçat, diríem, a escriure en vista de les seves prodigioses possibilitats. El magnífic repertori de l'Orfeó Català, tan extens ja i de tan alta qualitat, augmenta continuament amb notables aportacions, i entre les darreres que l'han enriquit, cal assenyalar els cors premiats en el XII Concurs Musical de la Fundació Concepció Rabell i Cíbils, que foren extremats en el concert de diumenge passat. Dos d'aquests cors, dels quatre premiats, "Cançó de l'amor primera" i "Balada", dels quals és autor el mestre Marimon, ja havien estat executats una vegada per l'Orfeó Català. Així foren dos els cantats per primera vegada en el concert a què ens referim: "Font de pastor" i "La barca vella". Dues composicions molt belles, escrites amb un perfecte coneixement de les veus i amb una gran fidelitat a l'esperit de les poesies de Joan M. Guasch i de Josep Aladern, que les inspiren. Sense complicacions inútils, amb una escriptura clara i d'una gran puresa de línies, el mestre Marimon obté excel·lents efectes i es manifesta sovint ben personal, amb remarcable originalitat.

Les composicions del mestre Lambert, que escoltarem a continuació i que també eren estrenades, tenen per títol "De bon matí" (poesia de Pere Serafi), "La barca de nacre" (J. Estadella Arnó), "Roses de tardor" (Josep S. Ponç) i "El ram d'or" (Josep Pijoan). Cadascuna d'aquestes composicions és dedicada, com homenatge pòstum, a un compositor català: així la primera, un exquisit madrigal a l'antiga, la dedica el mestre Lambert a Felip Pedrell; la segona a Enric Granadors, la tercera a

Antoni Nicolau i la darrera a Amadeu Vives.

No cal, certament, fer la presentació de Joan Lambert, que ocupa temps ha un lloc ben destacat entre els nostres compositors. Hom pot reconèixer en aquests cors, ultra la mestria en l'escriptura, l'admirable traga, ben acreditada en aquest mistic, a desenrotllar els temes i a trobar sempre els més adients matisos de caràcter i ambient. A més, cal dir que les dedicatòries són ben escaients. Cada composició fa pensar, en efecte, en el peculiar esperit del músic al qual va endregada, sense que això vulgui dir que hi hagi imitació d'estil; és un cert perfil de la forma, una especial ressonància, el que ens porta el record del caràcter de l'artista evocat.

Totes aquestes composicions dels mestres Marimon i Lambert obtingueren un èxit franc, foren aplaudides amb entusiasme i algunes, repetides.

El programa d'aquest concert es completava amb obres de Comelles Ribó, Millet, Pérez, Noguera, Robertson, Holst, Saint-Saëns i els emocionants "Sanctus" i "Benedictus" de la Missa "Papa Marcel", de Palestrina.

La interpretació que l'Orfeó Català donà a totes aquestes composicions fou superior a tota ponderació. Hom resta verament astorat davant la magnificència de la sonoritat i la riquesa, varietat i refinament de matisos que el mestre Millet obté dels seus cantaires. Hom interpreta la música i hom interpreta amb la mateixa cura la lletra, sense que el més lleu detall escapi mai a la sensibilitat del gran artista que és el mestre Millet; i així, escoltant la incomparable massa coral, aneu de meravella en meravella i l'esperit es dona de ple a la més pura i profunda emoció.

El públic devot que seguí amb fruïció tot el programa, ovacionà llargament els compositors i els mestres i cantaires de l'Orfeó Català, entre els quals mereixen especial menció per la bona labor que realitzaren, els solistes senyoreta Salvador, senyora Fornells, senyoreta Roca i senyors Cubí, Torre i Gibert.

B. S.

La nostra primera institució coral no prodiga pas massa les seves actacions públiques. Afegiu a aquesta situació, la circumstància de figurar sis primeres audicions, en el programa que ahir, a la tarda, ens oferí l'Orfeó Català, i pensareu tot l'interès d'aquesta audició.

Aquestes primeres audicions, totes elles, premis del XII Concurs Musical de la Fundació Concepció Rabell i Cíbils, vidua Romaguera, eren dues del mestre Marimon, i sis del mestre Lambert, dos noms ben coneguts en el conreu de la música vocal perquè hagin d'insistir. Totes obtingueren la més franca acollida, davant del públic fidel a la tasca benemèrita del nostre gloriós Orfeó.

També hi havia al programa l'«Ave Verum», de Saint Saëns, amb el qual l'Orfeó s'associava al just homenatge que el món musical ha tributat al mestre francès amb motiu d'escaure's ara el centenari de la seva naixença.

Com a final del concert hi havia el «Sanctus» i el «Benedictus», de la «Missa del Papa Marcel», la més alta fita de la polifonia religiosa, una d'aquelles composicions amb les quals l'Orfeó Català dona — i amb quin esclat! — tota la mesura de la seva capacitat.

Al cronista no li escau de parlar de la interpretació de les obres, quan aquesta va a càrrec d'una institució filharmònica, el prestigi de la qual, significa un màxim reconegut unànimament per tothom. Aquest és el cas de l'Orfeó català, sota la direcció del seu eminent mestre Millet, un mestre i un apòstol en el sentit més estricte dels mots.

PALAU

Instant 2/12/35

Mari 3/12/35

Orfeo Català

El concert del diumenge a la tarda es veié ben concorregut. L'«Orfeo Català», dirigit com sempre pel mestre Millet, hi oferí, ultra diverses obres de repertori fins a sis primeres audicions. Eren elles originals dels mestres Marimon i Lambert, i totes sis premiades al XII Concurs Musical de la Fundació Concepció Rabell i Cibils, Vidua de Romaguera.

Aquesta darrera circumstància ja podria estalviar-nos tot l'elogi que poguéssim fer de les obres estrenades, així com dient que les presentava l'«Orfeo Català» ja es sobreentendrà que la interpretació no havia de mancar d'aquella preparació lenta i acuradíssima a què estem avesats. No proclamar la bellesa d'aquestes obres fóra tan com condemnar l'obra meritòria d'aqueixos Concursos Musicals, o negar la competència a uns jurats que la tenen tota; i no dir que foren admirablement interpretades, fóra negar que l'«Orfeo Català» fos l'«Orfeo Català».

No hem de dir per això que no hi hagi desigualtats de mèrit entre les obres presentades; n'hi ha que evidentment es ressenten del text literari sobre el qual el compositor ha volgut posar la inspiració, com si d'un pou eixut es pogués aflorar l'aigua. Hem notat una vegada més, en confirmació d'una vella teoria a la qual vivim aferrats, que les composicions més reeixides són precisament aquelles que reposen damunt un coixí literari més autèntic dins el seu sentit de vera poesia lírica. Fóra ací massa llarg de precisar aquesta teoria; no fem sinó apuntar-la. Diguem tan sols que de les dues composicions de Marimon ens plagué més la titulada «Font de pastor», gerda com els versos d'en Guasc sobre què se sosté. Altrament, creiem ben malaguanyat el penós treball del mestre Marimon per a vestir de notes musicals una, diguem-ne poesia, com «La barca vella», i encara més malaguanyat el treball considerable dels intèrprets.

El mestre Lambert, tan pròdig de la seva escriptura, hi tenia fins a quatre composicions. Ens agradà més que cap «De bon matí», encertada imitació dels antics madrigals. Té també qualitats de frescor i gaia naturalitat melòdica, ultra un treball ben acurat, «Roses de tardor», amb lletra del poeta rossellonès Josep S. Pons.

Totes les obres d'aquests dos autors foren ben aplaudides, i els autors aclamats. Hi hagué repeticions, com és costum en aquests casos.

L'«Orfeo Català», fent gala tota la tarda del seu prestigiós sistema de fusió de veus i de motius delicats i varis, no sols delectà la concurrència amb les susdites obres noves, sinó que es féu notar especialment per algunes obres ja conegudes, com «La sesta», del malaguanyat mallorquí Noguera, «Nit sense repòs», de Robertson, i «El cant del ferrer», de Holst. Tampoc no hi mancaren les acostumades cançonetes populars catalanes.

Una nota singularment notable fou la reposició de l'«Ave verum», de Saint-Saëns, amb la qual el mestre Millet volgué associar l'«Orfeo Català» a la commemoració del centenari de la naixença d'aquell autor. Certament, res no esqueia tant a l'«Orfeo Català» com aquesta forma de commemoració, la qual causà l'èmfasi del bon record a tots els qui ja ja força anys sentírem estrenar aquesta obra per la mateixa entitat, al Palau de Belles Arts, sota la direcció del seu autor. La impressió d'aquella estrena tan reeixida no pogué fer altra cosa sinó predisposar gairebé per a la present audició, que honorà dignament la memòria de l'il·lustre traspasat.

El concert a què ens referim acabà amb una peça modelica de la música coral, el ressò de la qual viu al través de tres centúries i viurà eternament com una fita insuperable: el «Sanctus» de la «Missa del Papa Marcel», de Palestrina. L'«Orfeo Català» la portava ben ajustada, i els solistes senyores Fornells i Roca i senyors Torra i Gibert interpretaren amb encert el quartet del «Benedictus».

La Roche 4.12.35

Un concierto por el «Orfeo Català»

No es muy frecuente para los filarmónicos barceloneses el goce de poder oír al «Orfeo Català».

La labor meritísima del ilustre maestro Luis Millet, coordinando y elaborando musicalmente la expresión vocal de esta magnífica masa coral, es realizada con una exigencia artística tan profunda, que sólo cuando en verdad puede ofrecer algo interesante e interesante, se pone en contacto con el público.

Así sucedió en el último concierto, en el que, además del «Ave verum», de Saint-Saëns, del imponderable «Sanctus y Benedictus» de la «Misa del Papa Marcelo», de Palestrina, y de bellas composiciones corales de Millet, Gumellas Ribó, Pérez, Neguerra, Marimón, Robertson y Holst, nos fueron ofrecidas cuatro primeras audiciones de obras de Lambert y dos de Marimón.

Las composiciones del maestro Lambert, categorizadas oficialmente por el Premio de la Fundación Concepción Rabell, revelan, no sólo la ciencia de armonizador de este notable músico, sino también una inspiración noble y sentida, que, nacida de savias populares, sabe mostrarse elaborada y rica de aportaciones personales. Las dos obras de Marimón, dadas en primera audición, son asimismo inspiradas y bien construidas.

El público acogió con entusiastas aplausos estas nuevas composiciones y también las ya conocidas y ovacionó al «Orfeo Català», que las cantó con perfecta cohesión sonora y total precisión, y al ilustre maestro Luis Millet, que, como siempre, supo comunicar a los orfeonistas sus ímpetus fervorosos y su sentido, profundamente vital, de la música.

LUIS GONGORA

Noticiero Universal 27/12/35

LA VANGUARDIA - 27-12-35

DE MUSICA

Orfeo Catalá

Con el éxito grande, de todos los años, celebró el Orfeo Catalá, bajo la dirección del insigne Mi-

llet, en el Palau de la Música Catalana, el concierto de canciones de Navidad, que desde hace muchos años viene celebrando el día de San Esteban.

El programa era interesantísimo figurando en él composiciones muy exquisitas de Millet, Romeu, Tomás, d'Judy, Pérez Moya, Marimón, Nicolau, Montserrat Crespo, Lambert, Pujol, Vinyeta, Andrea Fornells, Noyen, Victoria y Haendel. Todas fueron magistralmente interpretadas por el Orfeo Catalá, y muchas de ellas, ante los insistentes aplausos, hubieron de repetirse.

Se dieron, en primera audición, algunas páginas muy inspiradas y felizmente realizadas, de Pérez Moya, Marimón, Lambert, Vinyeta, Noyen y Andrea Fornells, que obtuvieron un entusiasta acogida.

Consiguieron aplausos muy prolongados Montserrat Crespo, por su canción "Espines"; el maestro Pujol, que hubo de dirigir el "bis", de su inspiradísima "Canço de Nadal" y Andrea Fornells, al interpretar su bella "Canço nadalenca".

También fueron muy aplaudidas las solistas señoritas Salvadó y Crespo y los maestros Salvat y Pérez Moya, que interpretaron respectivamente las partes de piano y órgano de algunas de las composiciones del programa.

El maestro Millet, dirigió, como de costumbre, genialmente, siendo también ovacionadísimo.

Teatros y Conciertos

Palacio de la Música Catalana EL «ORFEÓ CATALÁ»

Con la brillantez y el éxito acostumbrados, el «Orfeo Catalá» dió ayer tarde, en el «Palau», el concierto de canciones navideñas, que tradicionalmente viene ofreciendo el día de San Esteban.

Si todos los años el programa de estos conciertos reclamaba la atención de los filarmónicos, más interés, acaso, había despertado el de ayer, por comprender, al lado de obras que siempre proporcionan al «Orfeo Catalá», que las interpreta magistralmente, las más clamorosas ovaciones, páginas inéditas de las que se tenían favorabilísimos antecedentes.

Autores de estas páginas eran Pérez Moya, Marimón, Lambert, Vinyeta, Noyen y Andrea Fornells, que han sabido envolver en inteligentes armonizaciones inspiradas melodías.

Menudearon las repeticiones, y la sala, llena a rebosar, vibró constantemente de entusiasmo, entusiasmo provocado por la magnífica labor de los orfeonistas y, sobre todo, de su director, el maestro Millet, cuya pericia, cuyo talento y cuyos bríos, lejos de apagarse, parecen acrecentarse más y más con el tiempo.

Hubo aplausos particulares para Montserrat Crespo, autora de la impresionante canción «Espines»; el maestro Pujol, que hubo de dirigir el «bis» de su bella «Canço de Nadal», y Andrea Fornells, que cantó con delicados acentos su bien concebida y expresiva «Canço nadalenca», que también mereció los honores de la repetición.

La soprano señorita Salvadó, y el barítono señor Crespo, como solistas, y los maestros Salvat y Pérez Moya, que se sentaron, respectivamente ante el piano y el órgano para acompañar con toda eficacia algunos ejercicios, fueron asimismo especialmente festejados.

L'Instant. 27/12/35

ORFEO CATALA

El tradicional concert de nades

El tradicional concert de Nadal per l'Orfeo Catalá ha conegut aquest any un èxit extraordinari. Efectivament, ja molt abans de començar, la sala del Palau oferia una animació que palesava l'interès que hi havia a l'entorn d'aquesta simpàtica festa coral, en la qual la pietat i l'art combreguen per un igual en l'esplendor d'una festa viva.

Al costat d'obres del repertori, sempre escoltades amb plaer, l'Orfeo ens oferí diverses primeres audicions, entre les quals les del mes-

tre Pérez Moya que obtingueren un ressonant triomf. En «Les bèsties del naixement» el distingit compositor ha fet un quadre musical amb trets de gran humor i realisme que li valgué l'ovació més xardorosa de la tarda.

Així mateix van aconseguir un èxit les estrenes tan inspirades de Noyen, i la felicitat composició de la senyora Fornells «Canço nadalenca».

El concert acabà amb dues obres de gran empena. «O Magnum Mysterium» de Victòria, i «Alleluia» d'Haendel, dues obres en les quals el nostre Orfeo dona tota la mesura de la seva puixança artis-

tica. Per cert que confrontades així les dues meravelles polifòniques, apareixen igualment sublims i res Victòria no empalideix al costat de la gegantina figura d'Haendel.

El mestre Millet escoltà tot al llarg del concert ovacions fervoroses que demostraven com és de viva i eficaç la tasca incansable de l'home envers el qual Catalunya té més deutes a l'agraïment.

Diario de Barcelona 27/12/35

“ORFEO CATALA”

CONCIERTO DE CANCIONES DE NAVIDAD

El tradicional concierto de canciones navideñas que anualmente celebra el “Orfeo Catalá” el día de San Esteban tuvo este año el gran éxito de siempre.

Ante la admirable interpretación de todas las obras del programa fueron muchas las canciones que tuvieron que bísarse.

El “Orfeo Catalá” bajo la dirección del ilustre maestro Millet cantó composiciones de Millet, Romeu, Tomás, d'Indy, Pérez Moya, Marimón, Nicolau, Montserrat Crespo, Lambert, Pujol, Vinyeta, Andrea Fornells, Noyen, Victoria y Haendel.

Varias de estas obras se daban en primera audición y obtuvieron una acogida calurosa.

Las solistas señoritas Salvadó y Crespo fueron aplaudidísimas así como los maestros Salvat y Pérez Moya en sus respectivas actuaciones de pianista y organista.

El maestro Millet fué, con sus cantores, objeto de numerosas ovaciones —M.

El Diluvio 28/12/35

CONCIERTOS

ORFEO CATALA. — Canciones navideñas

Como de costumbre, el Orfeo Catalá ofreció su tradicional concierto de canciones navideñas, escogiendo un interesante programa que mereció magnífica interpretación.

Una de las canciones que se escucharon con mayor complacencia, fué "Cançó nadalenca", de la señora Fornells, que mereció aplausos en gran cantidad.

También obtuvieron un éxito las obras estrenadas de Noyon, y Pérez Moya fué festejadísimo con su cuadro musical "Les besties del naixement".

Siempre produce honda emoción "O magnum misterium", de Victoria, y más si es cantada con la magnificencia del Orfeo Catalá.

"Alleluya", de Haendel, dió término al concierto, en el que frecuentemente el insigne maestro Millet y sus excelentes coristas merecieron prolongadas ovaciones.

A.

Correo Catalán 28/12/35

ORFEO CATALA

Una vez más nuestra primera institución coral ha celebrado artísticamente las Navidades con el concierto de «Cançons Nadalenques» que da todos los años en su casa solariaga: el Palau de la Música Catalana, pero no en la intimidad, y que asistió a la audición enorme concurrencia que ocupaba con exceso la sala.

Va convirtiéndose en el «Noël» de Barcelona este tributo que el «Orfeo Catalá» paga a esta modalidad musical en que sabe especializarse como en otras varias la masa orfeónica tan sabiamente adiestrada por el maestro Millet que le infunde su propio deseo de ideal artístico y al conjuro de su batuta parecen diseñar los orfeonistas el mismo pensamiento que el ilustre músico acaricia en su esfuerzo, ya pasional, por la obra que dirige.

El programa anunciado obtuvo una ejecución perfecta y el público aplaudió con el entusiasmo de siempre las composiciones que integraban aquel; algunas de verdadera consistencia técnica de comunicativa ternura e interesantes por su bien sostenido carácter en medio de su variedad de formas. Alguna de ellas, popular francesa merece toda estima y la acogida que el criterio hospitalario del «Orfeo Catalá» dieron a esta audición.

Los distinguidos solistas señora Fornells y señor Crespo contribuyeron al aliciente del concierto y los maestros señores Pérez Moya, y Salvat, acompañaron con su probada idoneidad en el órgano y en el piano, determinadas obras.

La audición terminó con el «Alleluya» del «Mesias» de Haendel, especialmente celebrado por el auditorio que ovacionó al maestro Millet.

J. B. de P.

El Mahi 28/12/35

Cançons nadalenques per l'Orfeo Catalá

Com cada any, les mateixes cançons a la mateixa diada. Fins les cançons semblaven les mateixes de cada any, i és perquè eren totes d'un mateix caràcter original, les d'enguany i les d'antanyasses, car el costum ve de llarga data. L'Orfeo Catalá, el mateix de sempre, malgrat de les imprescindibles altes i baixes, dirigit pel mateix Lluís Millet, que ja semblava vell quan era jove pel seu ordenament i la seva mestria, i a les seves velleses sembla encara jove pel seu fervor entusiasta que no li blanqueja com li ho fa la testa. Quant al públic, sembla que tampoc no s'hagi canviat d'uns quants anys ençà: el mateix ingenu candor la mateixa joia catalaníssima i nadalenca, la mateixa aspiració envers un mateix tipus de bellesa artística.

El temps, però, no passa endehades, com ho assenyalen alguns detalls. Així, per exemple, la senyora Andreu Fornells ha ascendit de mera solista als rengles dels compositors, i el seu nom figurava al programa entre els autors de les novetats d'aquest Nadal, que en general no foren pas grans novetats, perquè es tractava de noms ja habituals als programes de l'Orfeo Catalá, i perquè tampoc no l'exornaven amb cap nota nova. És clar que el to del concert no s'hi prestava. Precisament la gràcia del tema de Nadal és de mantenir-hi un sentit no subjecte a mudances ni innovadores fantasies. Sembla que la tradició ha d'ésser tractada tradicionalment, i la tradició nadalenca, per no dir santestevenca, de l'Orfeo Catalá, ja té una edat respectable.

Acontentem-nos, doncs, de poder dir que la cançó de la senyora Fornells, que l'autora va interpretar, dita «Cançó nadalenca», acompanyada al piano pel mestre Salvat, s'ajuntà ben bé al caràcter del programa i revela una ànima delicada de compositor. Altres estrenes foren igualment molt ben acollides, i no desdient del repertori nadalenç de l'Orfeo Catalá, que a hores d'ara, és ja ingent. Eren aquestes estrenes, que jogueren semblar-ho per raó de la diada en el doble sentit del mot, «Balada de Nadal per a cantar-la els pirates de la mar» de Pérez Moya, sobre la bella lletra de Josep Carner, per a baríton sol, cor i orgue; «Nit de Nadal» de Marimon, per a cor i piano; «A la terra de Betlem», cor de sopranos amb piano, de Lambert; «La pastora» de Vinyeta; «Sant Josep», una altra producció del fecundíssim mestre Pérez Moya, i dues cançons ben xamoses de Noyon, que junt amb D'Indy, autor de «Pels fills d'Adam i Eva», representaven els autors moderns no catalans.

Com a final fou interpretada per tot l'Orfeo la bellíssima obra de Victòria «O magnum mysterium», executada amb gran perfecció; i, ja no cal dir-ho, puix que cada any es repeteix el mateix fi de jornada, el coral «Alleluia» del «Messias» de Händel.

Grans ovacions i repeticions vàries foren el premi de tant i tan acurat treball per a complaure el públic que després dels àpats rituals i suculents sent necessitat de compensar-los amb un xic d'emoció i d'una sana joia espiritual que continuï la satisfacció familiar de la diada.

OBERON

La Publicitat 29/12/35

ORFEO CATALA

Cançons Nadalenques

Com cada any, l'Orfeo Català donà el dimecres passat, diada de Sant Esteve, el tradicional concert de Cançons Nadalenques. Una gran gernació omplí completament la sala del Palau, que oferia un magnífic aspecte.

Al costat de composicions conegudes ja del públic, figuraven en el programa algunes estrenes que n'augmentaven l'interès. La primera que escoltàrem fou la "Balada de Nadal" (poesia de Josep Carner), per a baríton, cor i orgue, de Pérez-Moya, composició de caient popular que fou molt aplaudida i celebrada. La part de baríton sol la interpretà el senyor Crespo, que sabé donar-li una justa expressió. "Nit de Nadal" (poesia de Miquel V. Amer) és una composició per a cor i piano, delicadament sentida i que acredita les belles qualitats del seu autor, el mestre Marimon, un dels nostres més notables compositors de música coral. Una altra novetat fou "A la terra de Betlem", cor de sopranos amb acompanyament d'orgue, del mestre Lambert. La melodia popular que n'és el tema apareix opulentament vestida amb una harmonització molt rica que palesa la inspirada fantasia del compositor i el seu admirable domini de la tècnica. Una altra cançó popular, "La Pastora", és glossada pel mestre Vinyeta en un cor de noble inspiració i magnífica polifonia, sobretot en la seva primera part, que conté les millors pàgines de l'obra. Andreu Fornells, la cantatriu tan aplaudida i estimada del nostre públic, es revelà com a compositora amb una reeixida "Cançó Nadalenca", per a veu de soprano, amb acompanyament de piano, lletra de Francesc Vilà. La melodia és exquisida i molt ben desenvolupada i l'acompanyament pianístic és escrit amb elegant traça. La senyora Fornells obtingué un doble i merescut èxit d'autor i d'interpret. Dues cançons populars franceses, "Jo l'amo el Diví Infantó" i "Què ha passat?", excel·lentment harmonitzades per Noyon, figuraven també el cosat de les novetats dels nostres compositors i obtingueren el més brillant èxit, i, finalment, amb el cor de Pérez Moya "Sant Josep", inspirat en una poesia de J. Verdager, acabà la llista d'estrenes. Cal posar aquesta composició entre les més belles creacions del mestre Pérez Moya. Es desenvolupa tota en un encisador ambient de misteri i ensomni i l'autor obté del conjunt de veus humanes els més bells i sorprenents efectes de sonoritat.

Totes aquestes obres obtingueren una interpretació insuperable i l'auditori les rebé amb les més expressives demostracions de complaença.

La tasca de l'Orfeo Català, conduït pel mestre Millet, fou, com sempre, superior a tota ponderació. De l'humorisme i enjogassament de la composició de Pérez Moya titulada "Les bèsties al Naixement", a l'eufusiva tendresa de les nades i a l'emoció profunda i ambient sever de l'obra de Victòria "O Magnum Mysterium", el sentiment de cada composició fou expressat per l'Orfeo, sota la batuta del seu mestre, amb aquella perfectíssima justesa que fa de cada execució un exemplar model.

La solista senyoreta Salvador i els mestres Salvat i Pérez Moya, encarregats respectivament dels acompanyaments al piano i a l'orgue, es feren mereixedors d'elogi per llur encertada tasca.

Les ovacions als cantaires i als mestres de l'Orfeo donaren fe durant tota la sessió del viu entusiasme amb què el públic la seguí.

La Veu de Catalunya 28/12/35

Orfeo Català. — El concert de Cançons nadalenques que tingué lloc, com cada any, el dia de Sant Esteve, al Palau de la Música Catalana, assolí, com sempre, un èxit franc. I la sala del Palau aparegué, un cop més, curulla d'aficionats. L'Orfeo Català i Andrea Fornells ofrenaren les següents estrenes: «Balada de Nadal per a cantar-la els pirates de la mar», de Pérez Moya; «Nit de Nadal», de Marimon; «A la terra de Betlem», Lambert; «La Pastora», Vinyeta; «Què ha passat?», «Jo l'amo el diví Infantó», de Noyon; «Sant Josep», Pérez Moya.

La «Balada de Nadal per a cantar-la els pirates de la mar», de Pérez Moya, amb versos bellíssims de Josep Carner, és una producció plaent, de caient franc, popular. «Nit de Nadal», de Marimon, és una creació sentida, delicada. Apareix, a més, ben traçadament escrita.

«A la terra de Betlem», de Lambert, és una obreta que agrada molt. El seu autor escollí encertadament les veus de sopranos per a cantar la bellíssima cançó popular. L'acompanyament d'orgue lliga bé amb les veus. I ja no cal dir que Lambert ha harmonitzat destrement, exquisidament, la cançó esmentada.

Amb «La Pastora», el mestre Vinyeta (el ja conegut i ben talentós nebot de Mossèn Lluís Romeu) ha provat, una vegada més, que sap escriure per a les veus. I la seva «glossa» sona molt bé. Perquè es tracta d'una glossa d'una bella cançó popular.

La «Cançó nadalenca», per a soprano i piano, d'Andrea Fornells, és, innegablement, agradable. I la melodia expressa bé el sentit dels versos. I l'acompanyament pianístic és interessant.

Les dues cançons populars franceses, «Jo l'amo el Diví Infantó» i «Què ha passat», són ben palesament belles, plenes de caràcter. I les harmonitzacions de Noyon són justes, ben trobades. I cal ara afegir que Francesc Pujol ha traduït, una vegada més, els versos francesos amb traça innegable. I la seva traducció, ben ritmada amb la melodia, sembla talment popular de la nostra terra.

«Sant Josep», de Pérez Moya, és una composició reeixida. Es sentida, delicada, personal. Heus aquí una de les pàgines més interessants que coneixem de Pérez Moya.

Ultra les obres estrenades. L'Orfeo Català, sota la direcció del seu mestre Lluís Millet, interpretà obres ja conegudes de Millet, Romeu, Tomás, Pérez Moya, Vives, Pujol, Montserrat Crespo, d'Indy, Victòria i Haendel. I «O Magnum Mysterium», de Victòria, impressionà, com sempre, profundament els auditors. L'esperit del mestre d'Avila vola cel amunt en l'obra sempre admirable que acabem de citar.

L'Orfeo Català, dirigit pel mestre Millet, cantà amb l'afinació, amb el so bonic, amb la bella fusió de les veus, amb el ritme, amb l'estil, amb la perfecció que tothom ja coneix. I els solistes senyora Fornells, senyoreta Salvador i senyor Crespo foren, com sempre, excel·lents col·laboradors. El mateix es pot dir del pianista Joan Salvat i de l'organista Pérez Moya.

Cal alegrar-se de l'èxit que assoleix, cada any, l'Orfeo Català, amb les cançons nadalenques. Això vol dir, això prova que el nostre públic, que els nostres aficionats, que el nostre poble, en un mot, no oblida encara les coses pures, sagrades, que enlairen l'esperit dels homes. Perquè, ultra el món de la matèria o el món dels jocs frívols, dels jocs fàcils, hi ha, hi ha d'haver el món de l'esperit. I l'esperit té, doncs, també, els seus gaudis, els seus jocs. Cal agrair als cantaires de l'Orfeo Català el fet de desvetllar, cada any, amb les cançons nadalenques, emocions que potser dormen, sovint, en el cor dels homes. I la gesta de la nostra popular entitat coral en cantar, cada any, la diada de Sant Esteve, belles nades, ens sembla, en veritat, realment bonica, significativa.

I ja no cal dir que el públic que acudi al Palau, no es cansà pas d'aplaudir. I moltes obres foren repetides.

F. LL.

La Humanitat. 4/1/36

Es cap a fi d'any quan hom pot donar-se el gust i la satisfacció de sentir aquell famós «Orfeó Català» que tanta glòria ha donat al seu gran director i a la nostra pàtria.

Els concerts del nostre gran «Orfeó», són evidentment massa comptats. Són massa escassos. Això s'evidencia de seguida que escolteu aquesta massa de cantaires que d'unes cançons tan senzilles en fan meravelles tan grans. Un concert de l'«Orfeó Català» és sempre una audició atraient, plena d'interès i plena d'emocions, les quals es succeïren en el primer concert del dia de Sant Esteve, on entre un enfilall d'obres de Millet, Romeu, Tomàs, D'Indy, Vives, Pérez Moya, Nicolau, Marimon, Montserrat Crespo i Pujol, hom pogué sentir les estrenes de: «A la terra de Betlem», de Lambert; «La Pastora», Vinyeta; «Cançó Nadalenca», d'Andreua Fornells; «Jo l'aimo el divi infant» i «Què ha passat?», de Noyon; i «Sant Josep», de Pérez Moya. L'«Orfeó Català», sota la direcció del mestre Lluís Millet, assolí ovacions inabables les quals foren compartides per diversos dels autors de les obres estrenades, la senyora Andreua Fornells, especialment que a més d'autora fou també la pròpia executant. El concert acabà amb: «O Magnum Mysterium», de Victòria i «A Helu», de l'Oratori, «El Mesies», de Haendel.

Bona part de les obres executades en el concert que acabem de ressenyar, foren reproduïdes el dia de Cap d'Any amb el mateix èxit, que és ja en les audicions de l'«Orfeó Català», una cosa proverbial. La Cobla Barcelona interpretà en aquesta sessió les sardanes: «El Pardal», Comella; «Gentil», Josep Serra; «Hivern», Samper; «La meva

nina»; Lambert; «Una vegada era...», Enric Casals, i «Jocs d'Infants», de Pujol. Totes aquestes sardanes foren estrenades en aquesta audició i merescueren molts aplaudiments, i foren algunes d'elles repetides a petició insistent de l'auditori. Junt amb l'«Orfeó Català», foren executades «Dues cançons populars catalanes», de Pérez Moya, i «El comte l'Arnau», de Pujol, foren ambdues bisades enmig d'aplaudiments entusiastes.
